

**Instytut Geologii,
Uniwersytet im. A. Mickiewicza w Poznaniu**

GEOMETRIA WYKREŚLNA I RYSUNEK TECHNICZNY

prof. UAM, dr hab. Jędrzej Wierzbicki

Pracownia Geologii Inżynierskiej i Geotechniki

p. 251, e-mail: jwi@amu.edu.pl

RODZAJE RZUTÓW

- **RZUT ŚRODKOWY**
- **RZUT RÓWNOLEGŁY**

RZUT PROSTOKĄTNY

- **RZUT PERSPEKTYWICZNY**

- **RZUT AKSONOMETRYCZNY**

RZUT CECHOWANY

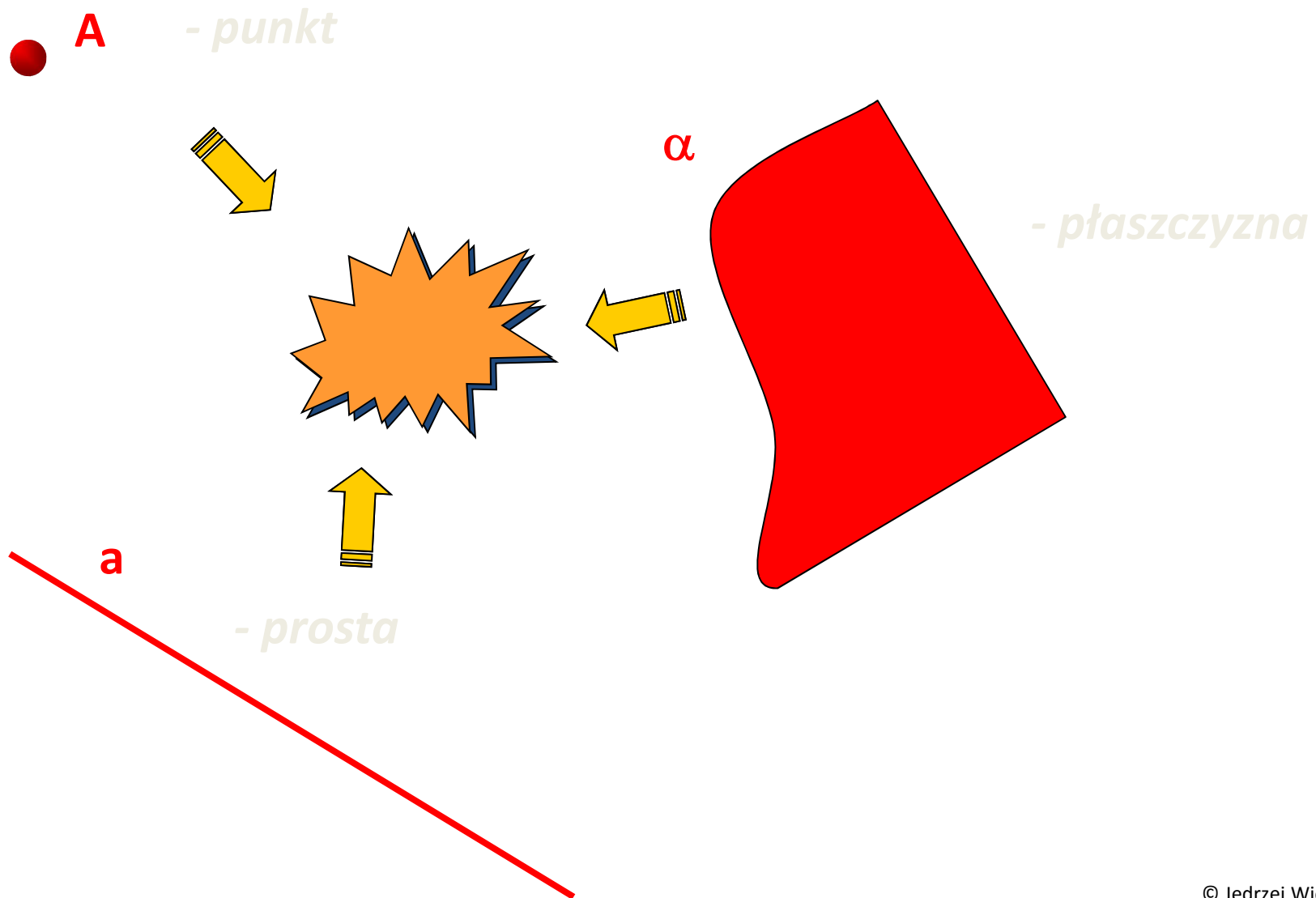

RZUTY MONGE'A

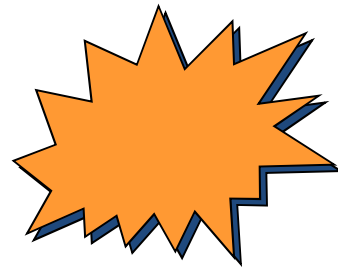
RZUTY PROSTOKĄTNE

GWIRT: PODSTAWOWE POJĘCIA GEOMETRII EUKLIDESOWEJ

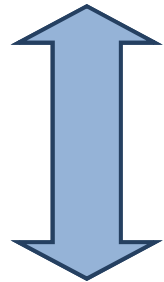

GWIRT: PODSTAWOWE POJĘCIA GEOMETRII EUKLIDESOWEJ

AKSJOMATY – określają związki pomiędzy utworami podstawowymi

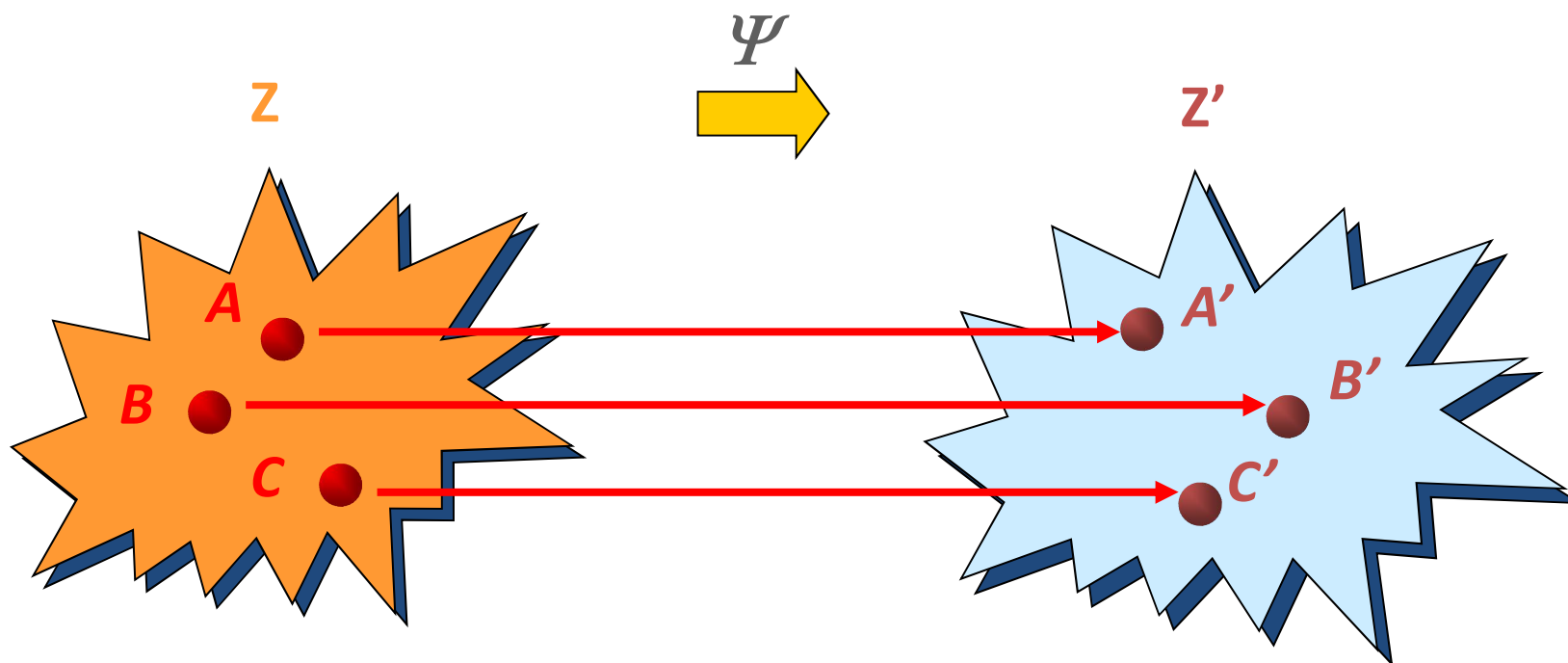
- *przynależność*
- *uporządkowanie*
- *przystawanie*
- *ciągłość*
- *równoległość*

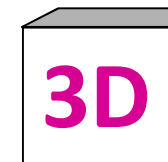
PRZESTRZEŃ EUKLIDESOWA

GWIRT: PODSTAWOWE POJĘCIA GEOMETRII EUKLIDESOWEJ

ODWZOROWANIE

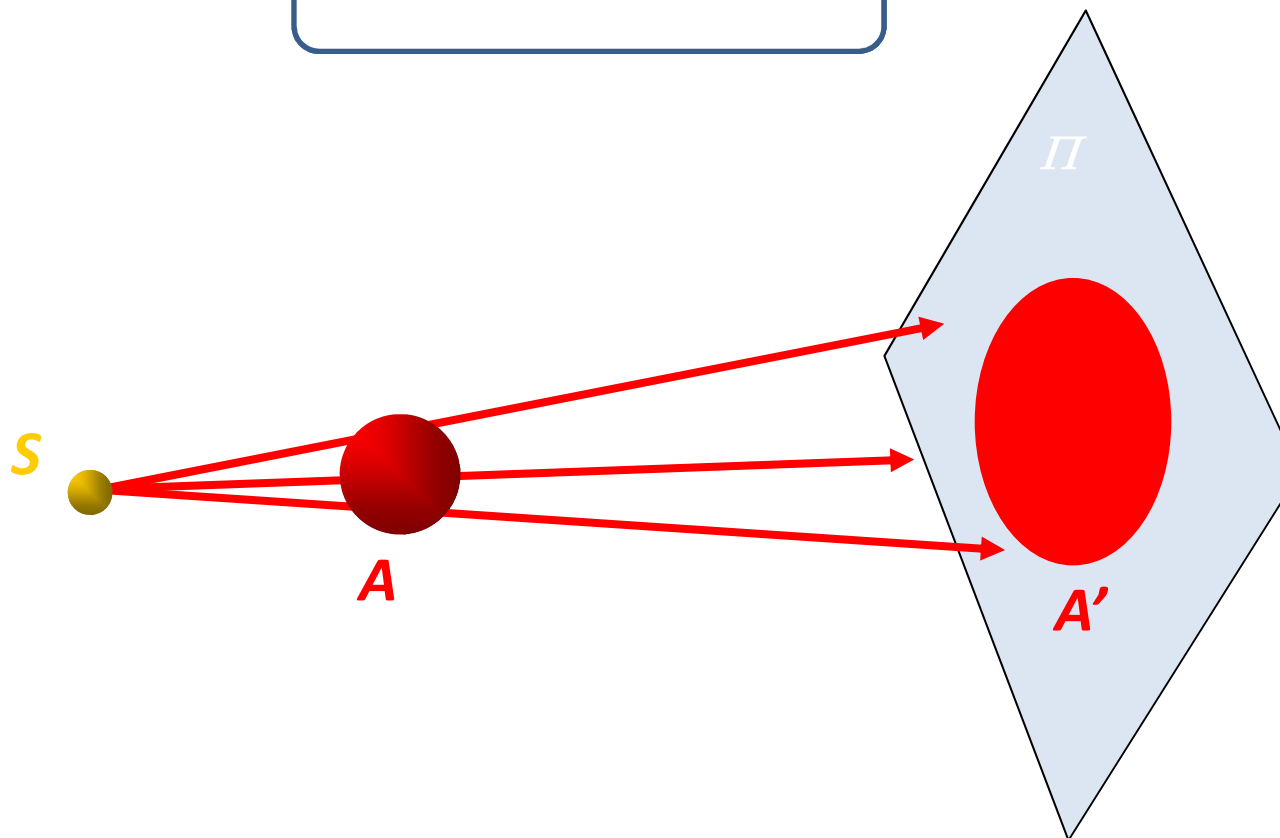

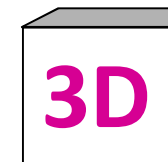
ODWZOROWANIE WZAJEMNIE JEDNOZNACZNE - PRZEKSZTAŁCENIE

PRZEKSZTAŁCENIA

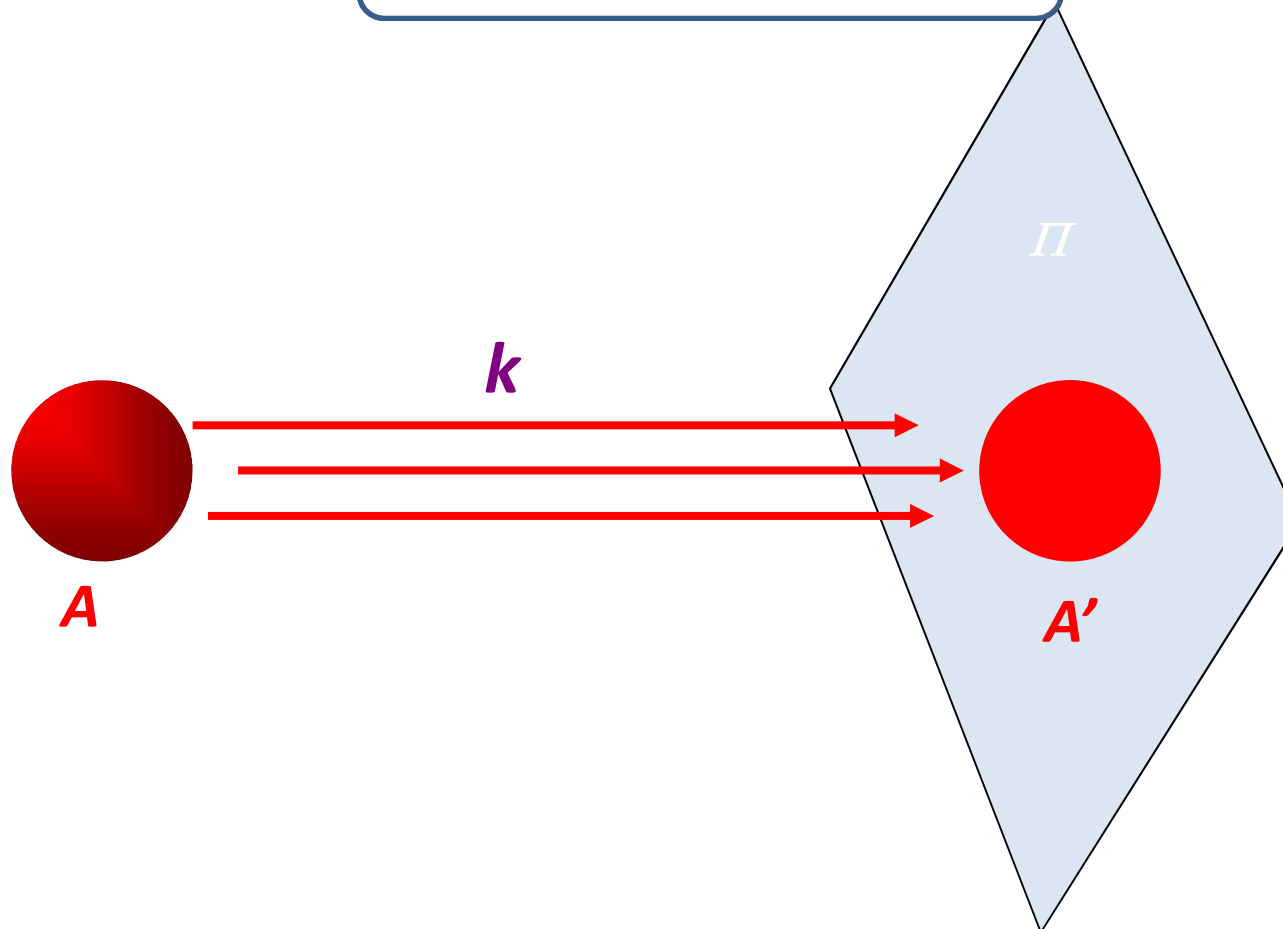
RZUT ŚRODKOWY

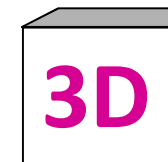

PRZEKSZTAŁCENIE

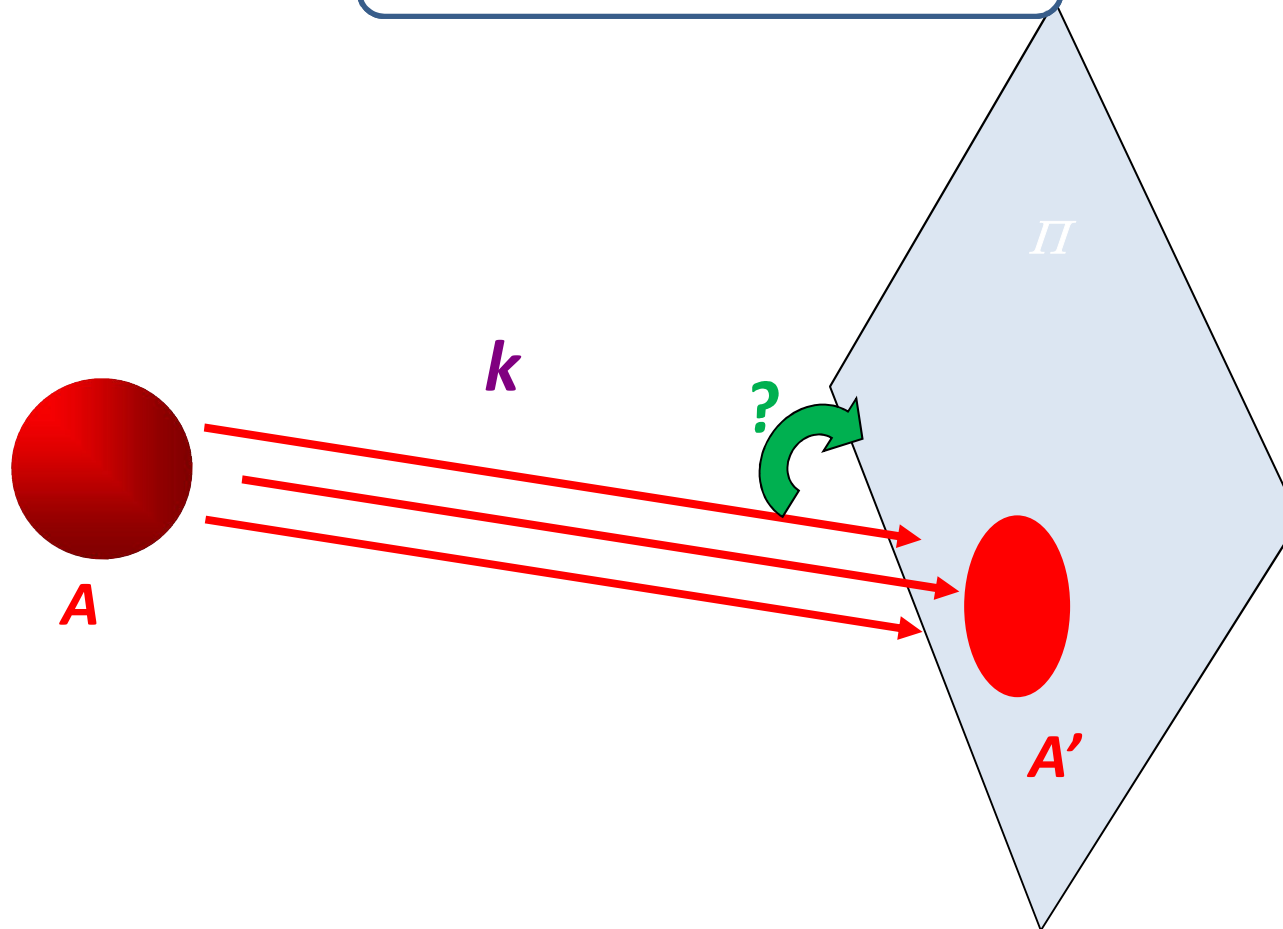
RZUT RÓWNOLEGŁY

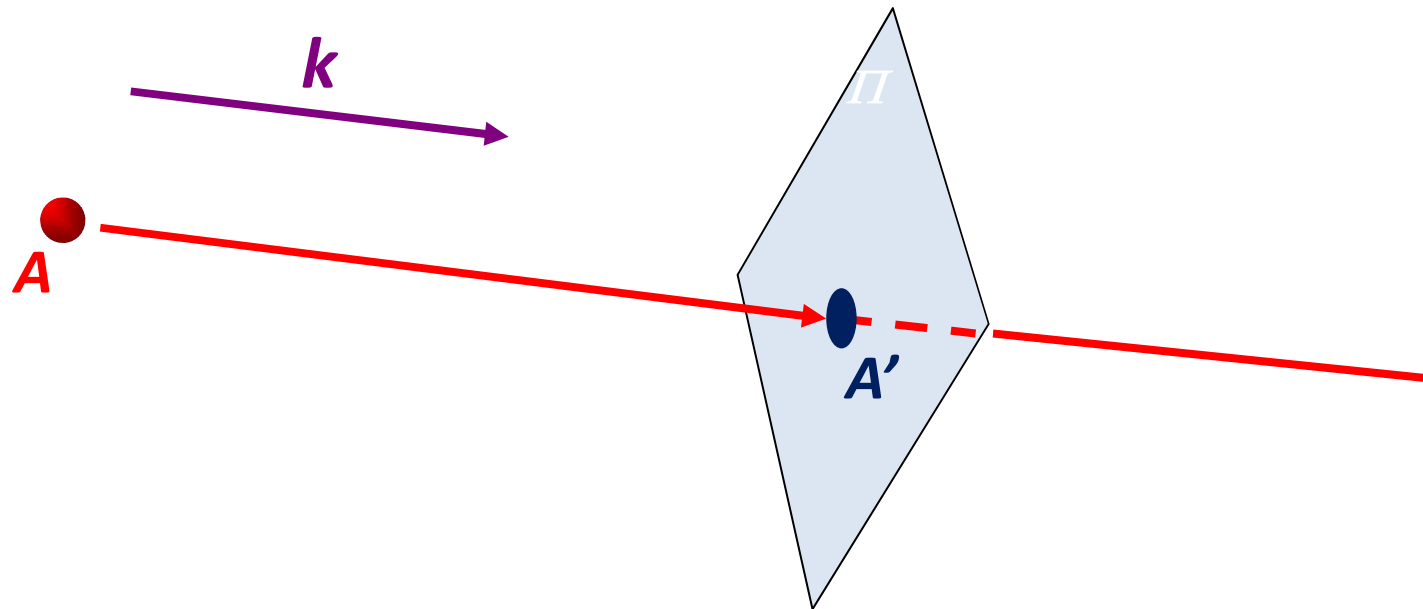
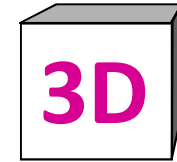
PRZEKSZTAŁCENIE

RZUT RÓWNOLEGŁY

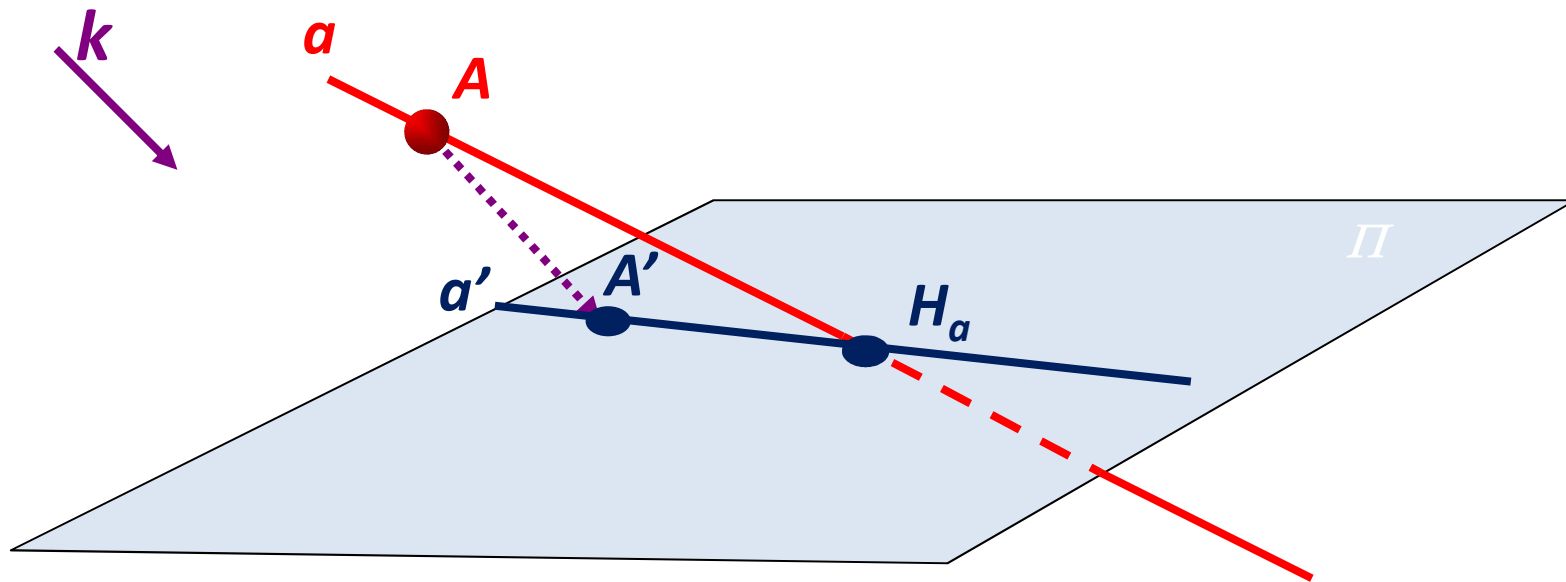
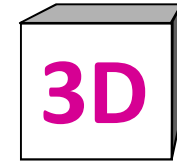

GWIRT: RZUT RÓWNOLEGŁY

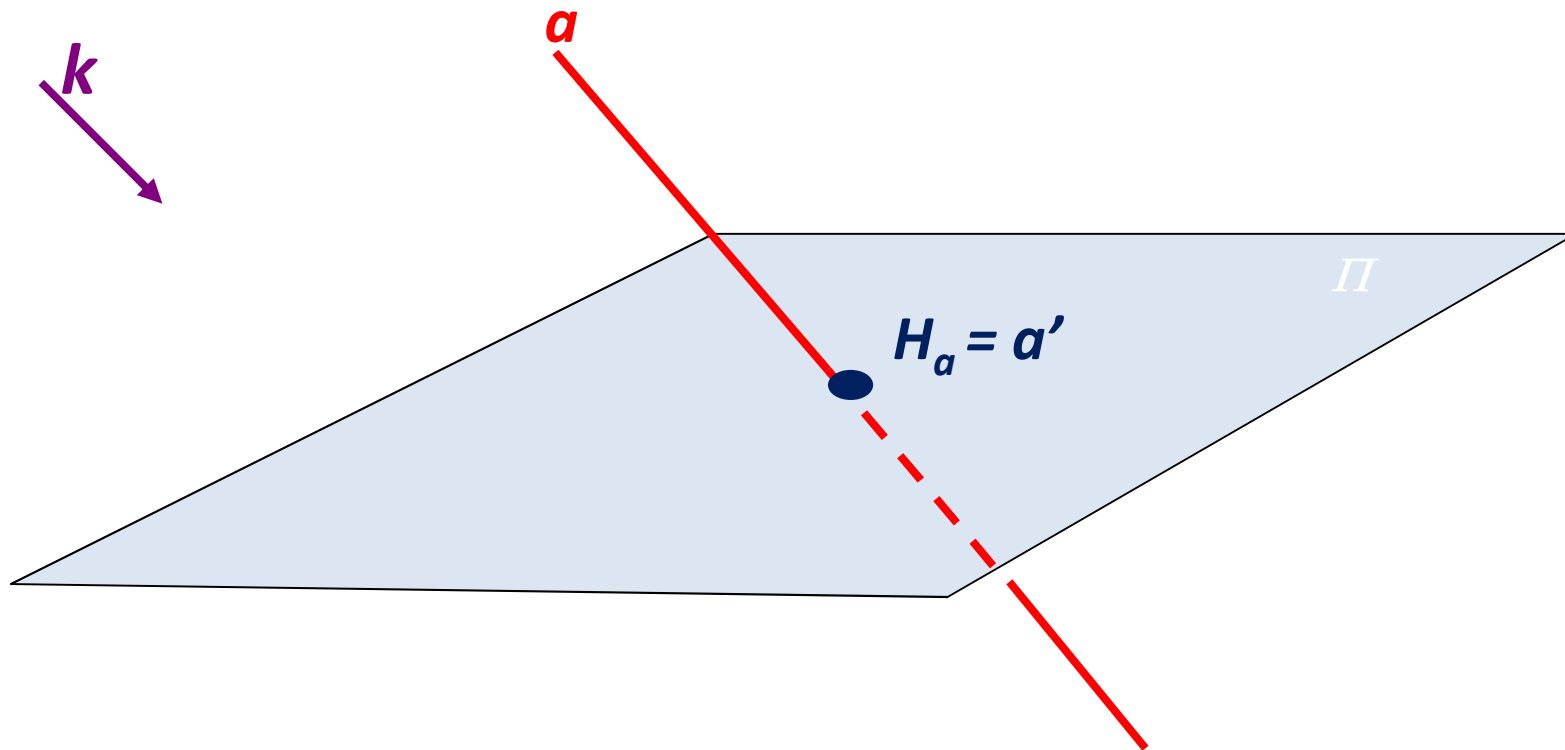
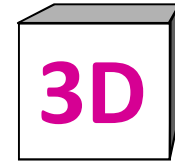
rzut równoległy punktu - punkt

GWIRT: RZUT RÓWNOLEGLY

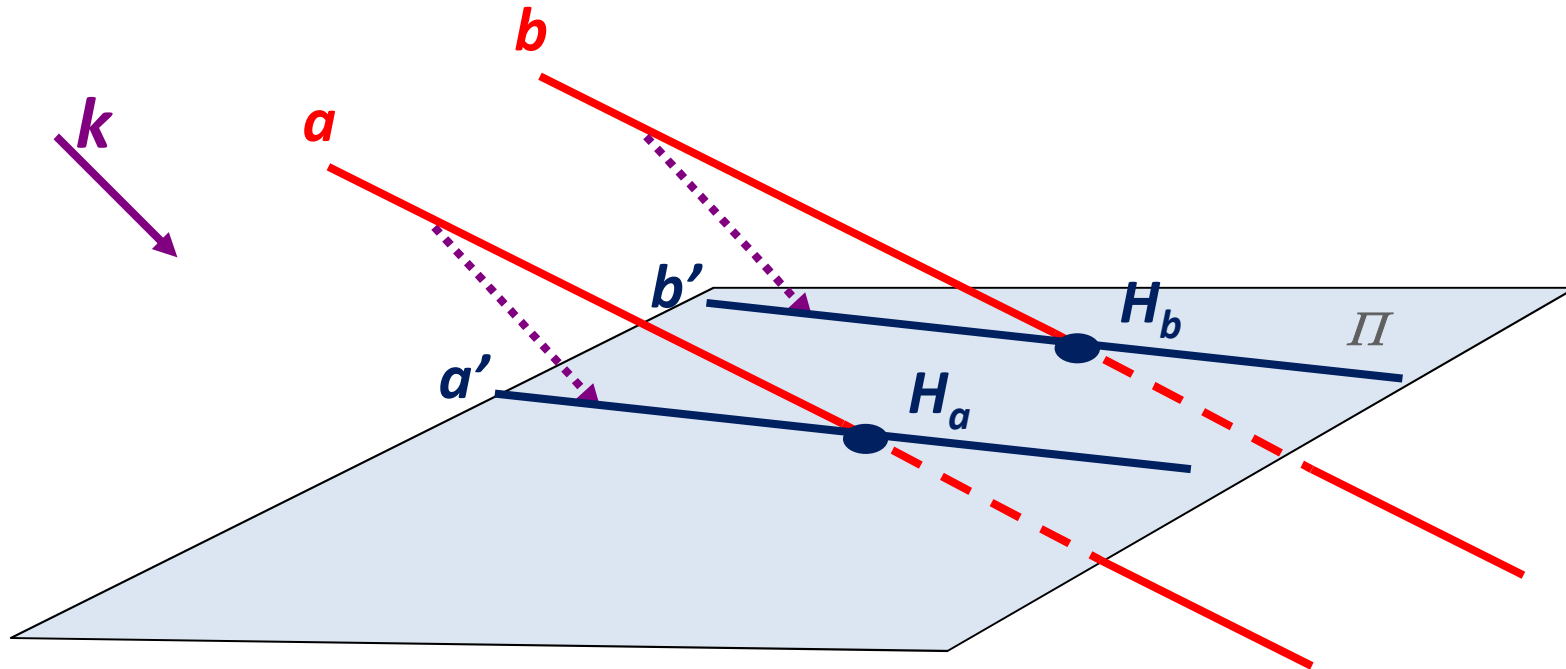
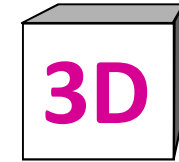
rzut równoległy **prostej** - prosta

GWIRT: RZUT RÓWNOLEGLY

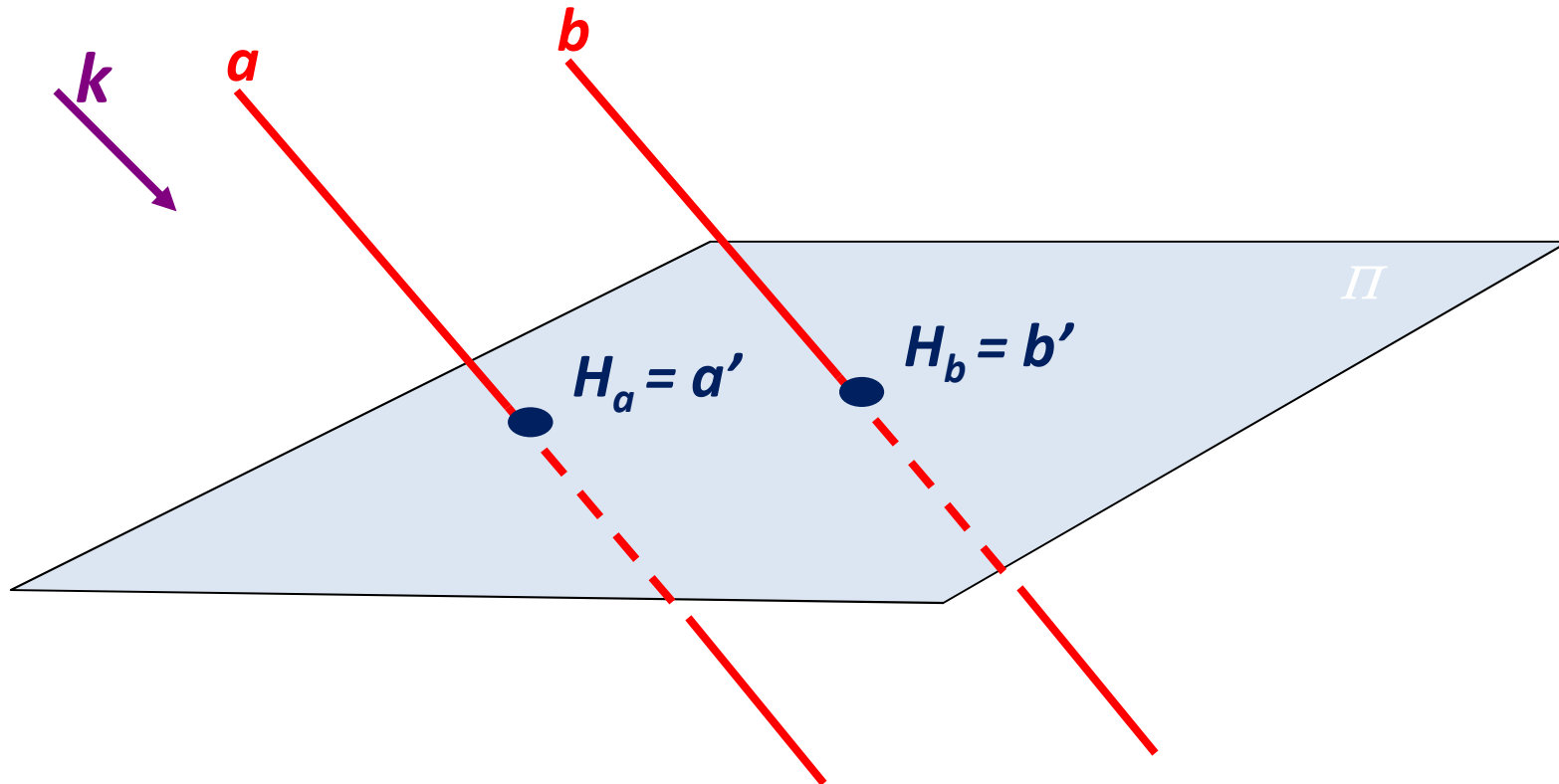
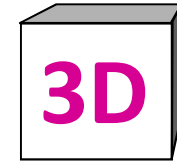
rzut równoległy **prostej** - **punkt**

GWIRT: RZUT RÓWNOLEGLY

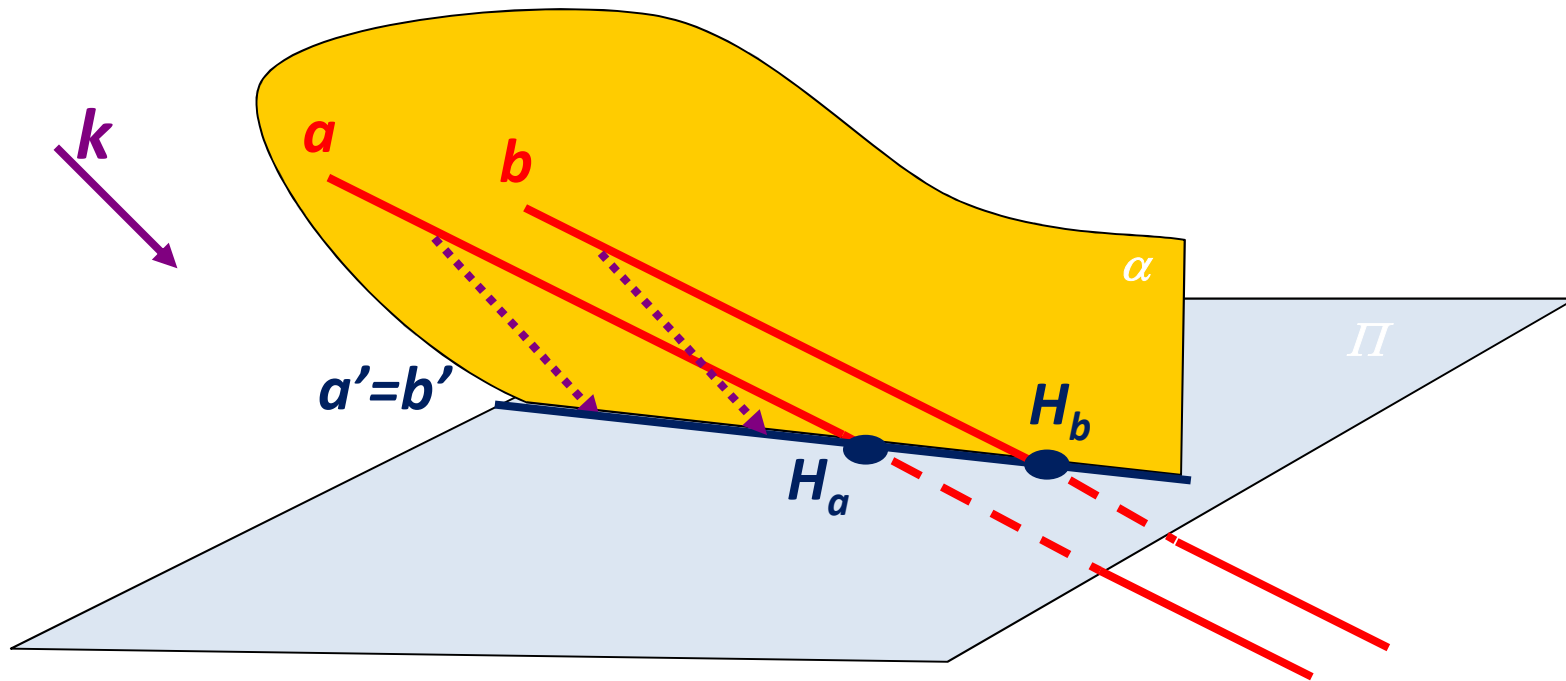
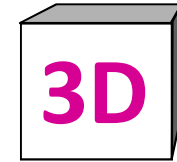
rzut równoległy **prostych równoległych** - proste równoległe

GWIRT: RZUT RÓWNOLEGLY

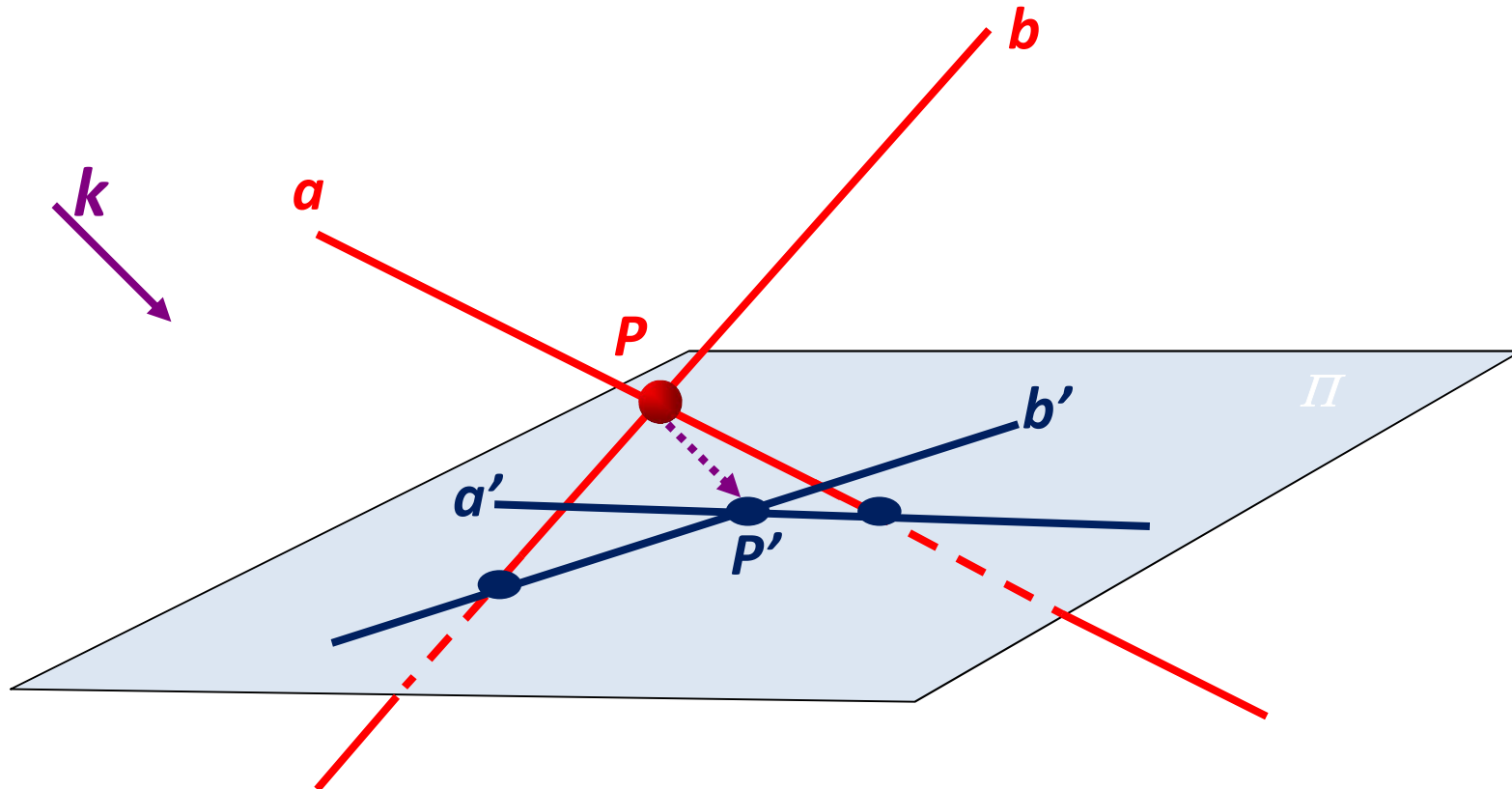
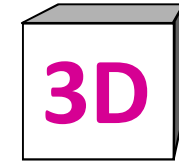
rzut równoległy **prostych równoległych** - punkty

GWIRT: RZUT RÓWNOLEGLY

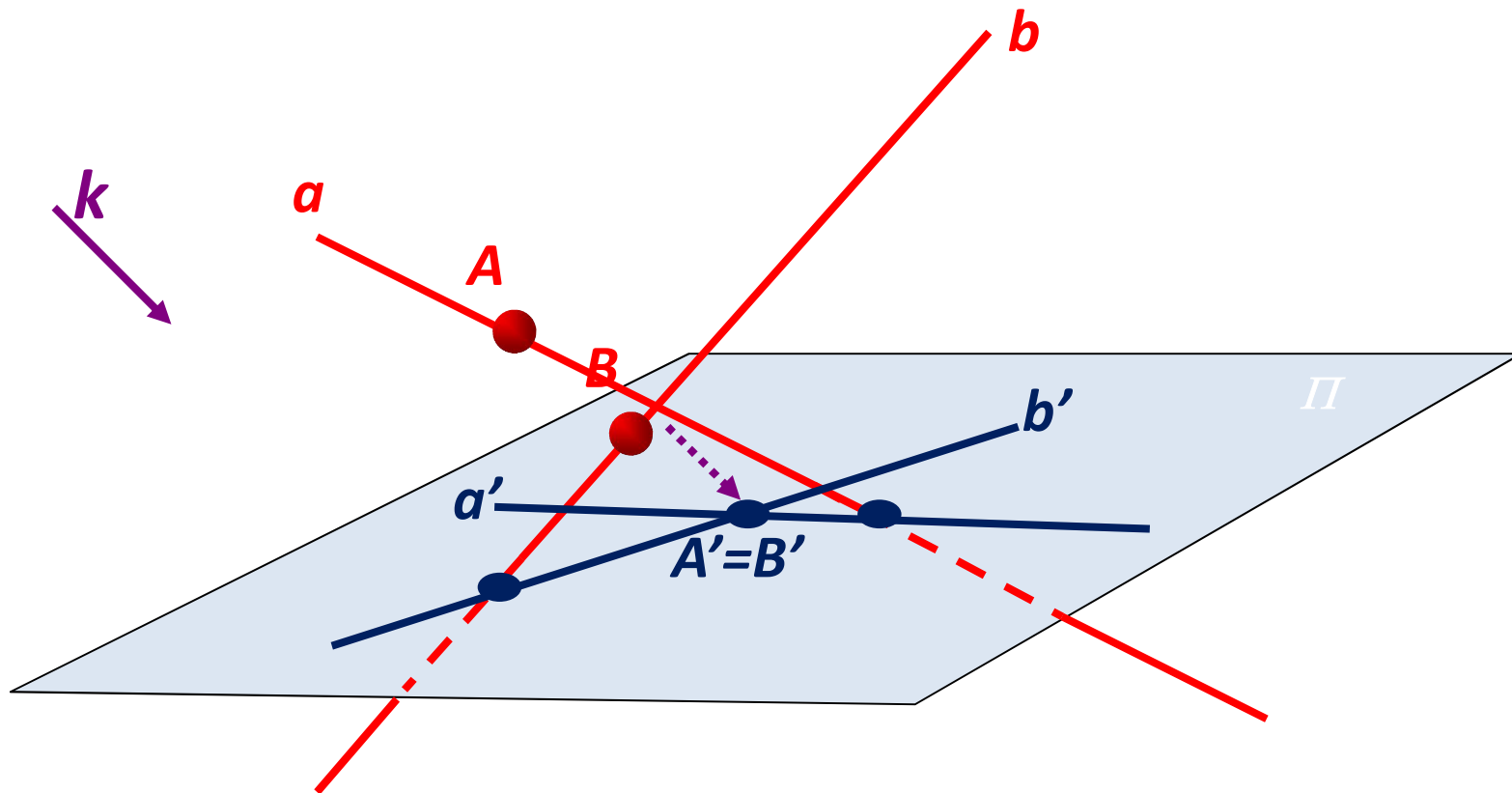
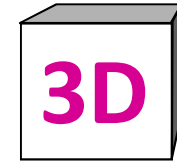
rzut równoległy **prostych równoległych** - prosta

GWIRT: RZUT RÓWNOLEGŁY

rzut równoległy **prostych przecinających się** - **proste przecinające się**

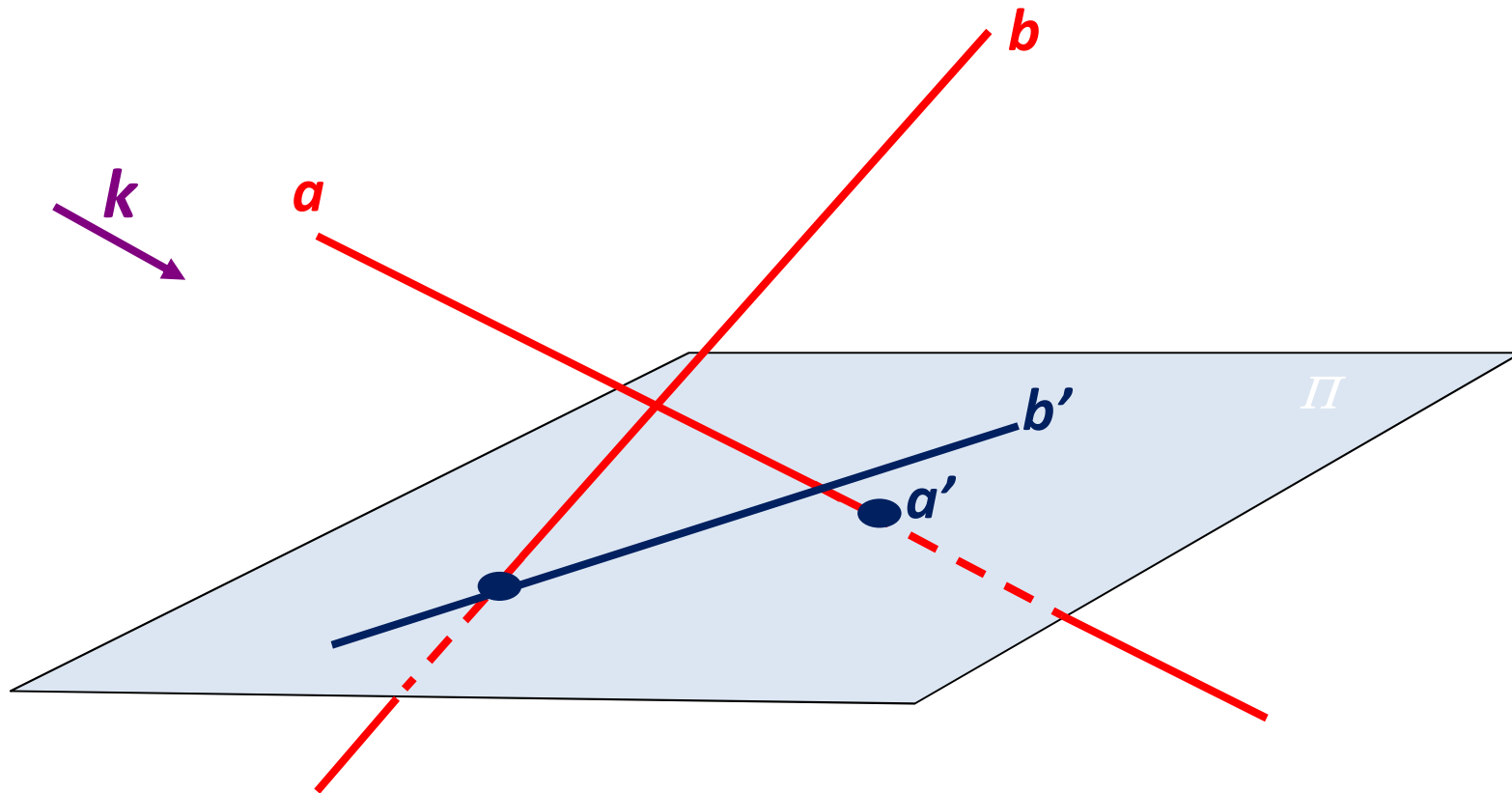
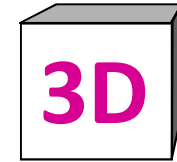
GWIRT: RZUT RÓWNOLEGLY

rzut równoległy **prostych skośnych** - proste przecinające się

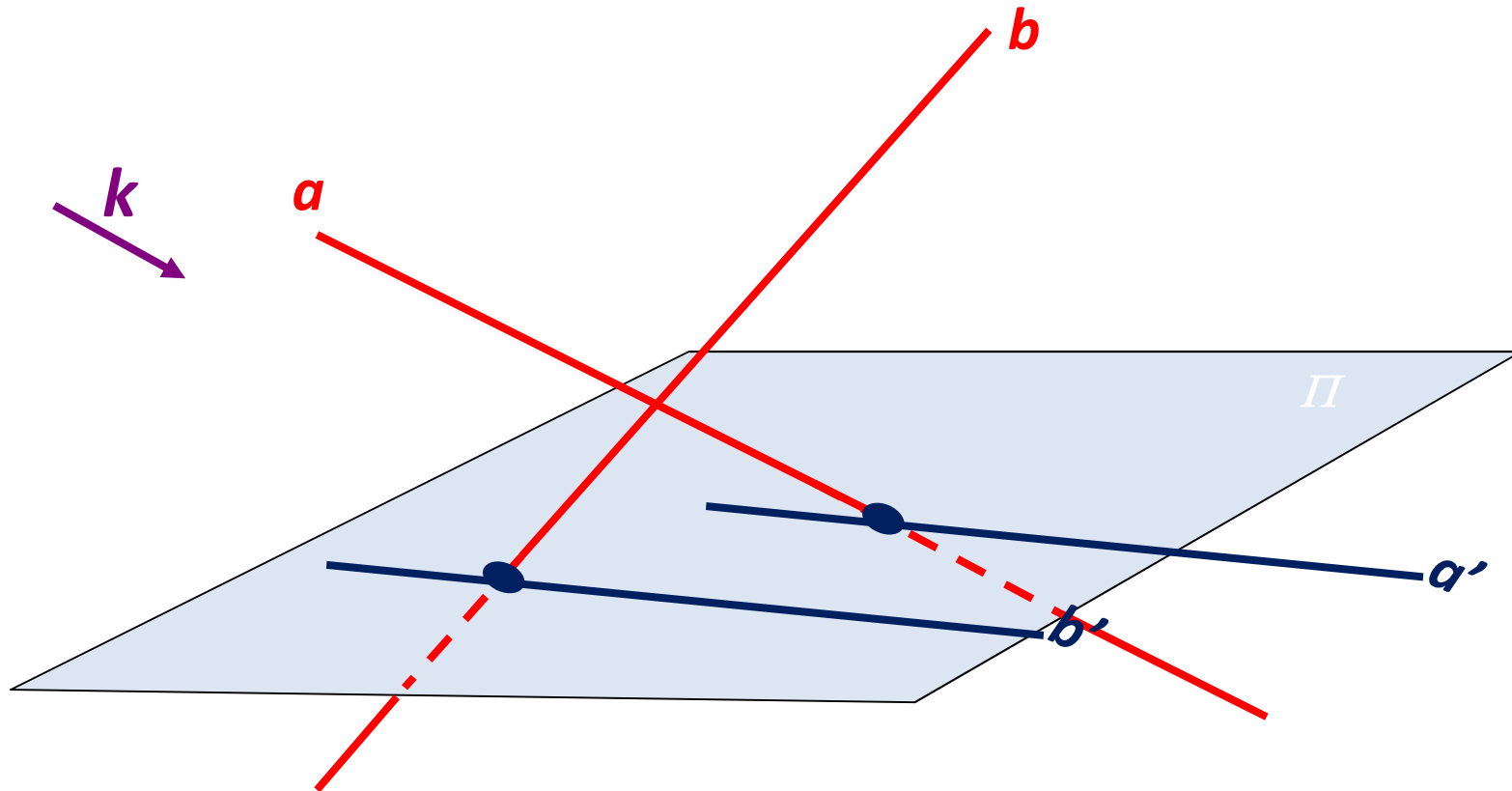
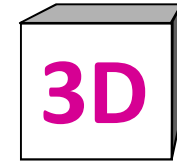

GWIRT: RZUT RÓWNOLEGLY

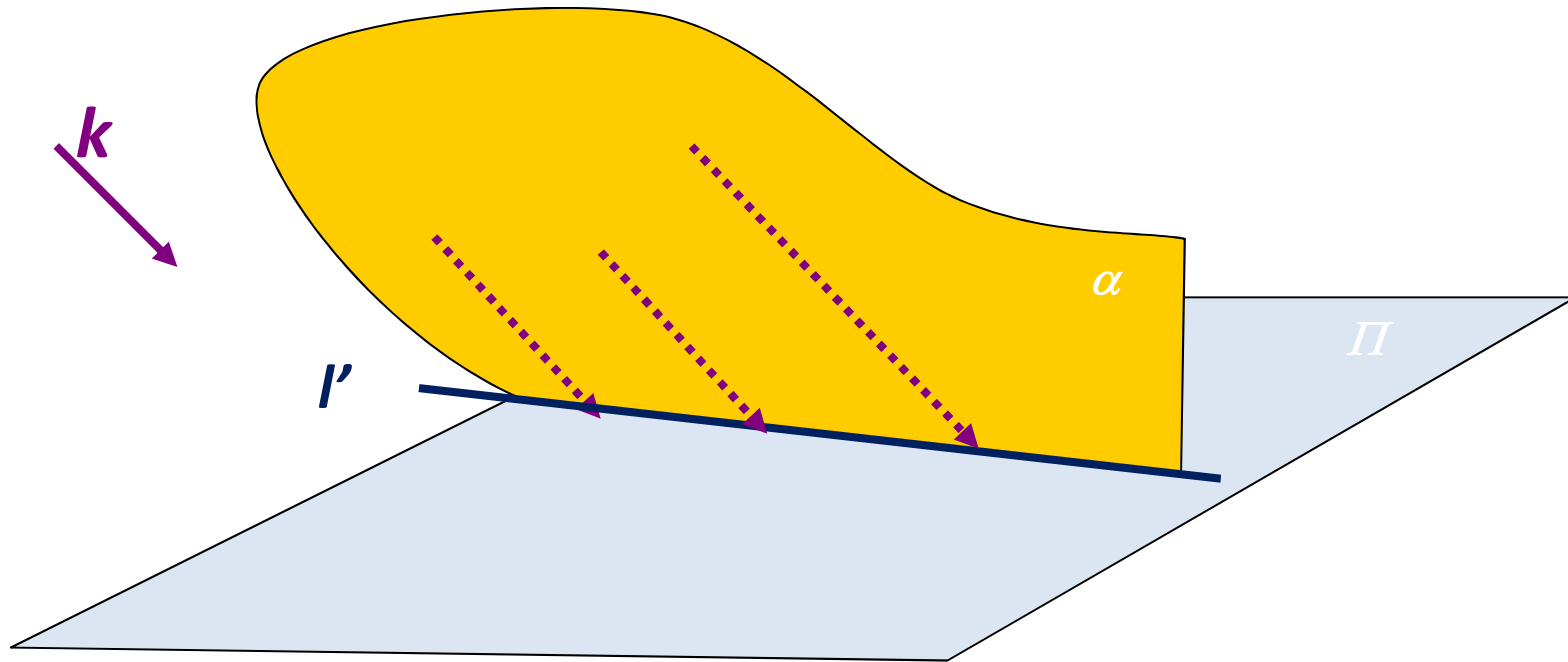
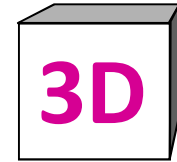
rzut równoległy **prostych skośnych** - prosta i punkt

GWIRT: RZUT RÓWNOLEGLY

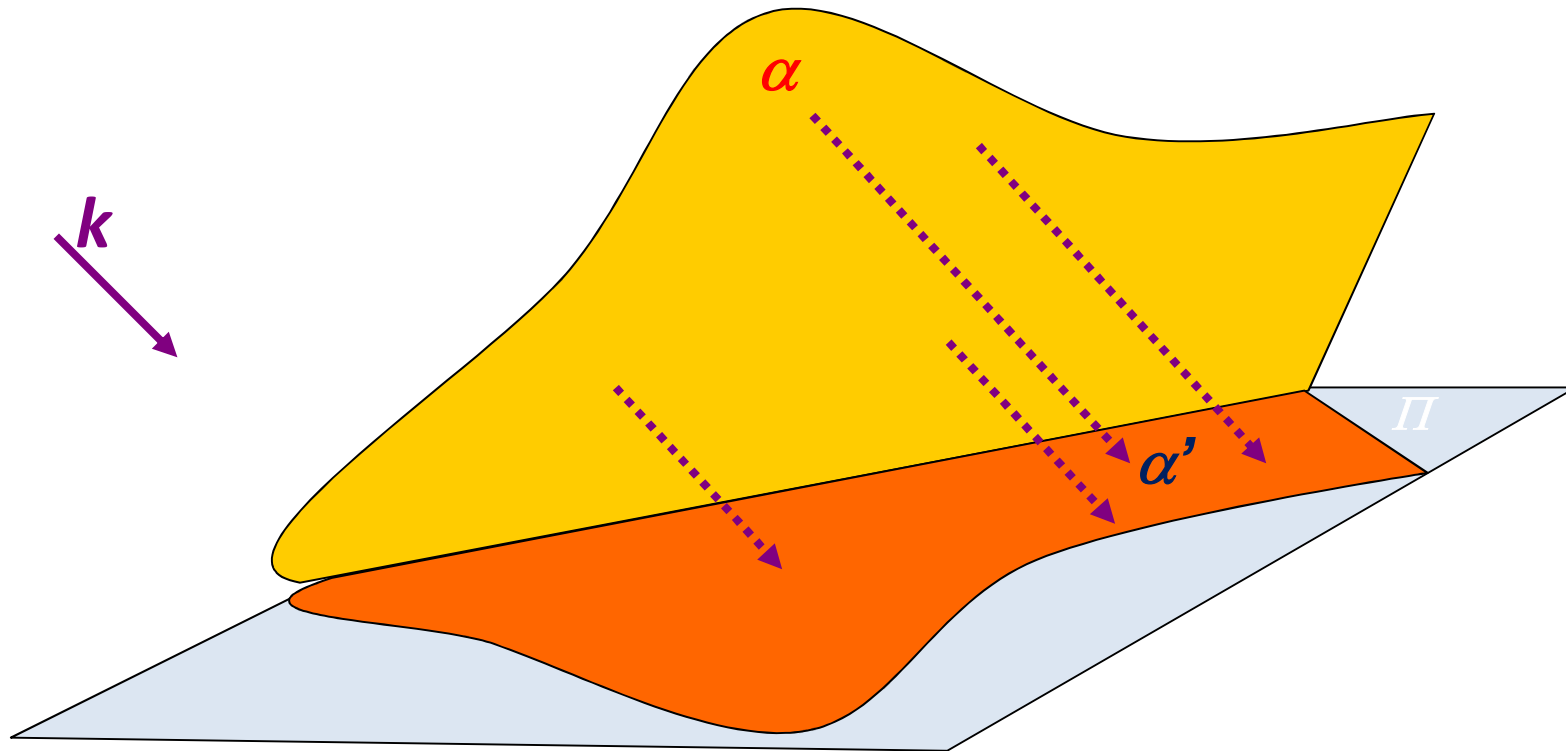
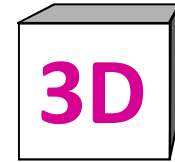
rzut równoległy **prostych skośnych** - proste równoległe

GWIRT: RZUT RÓWNOLEGŁY

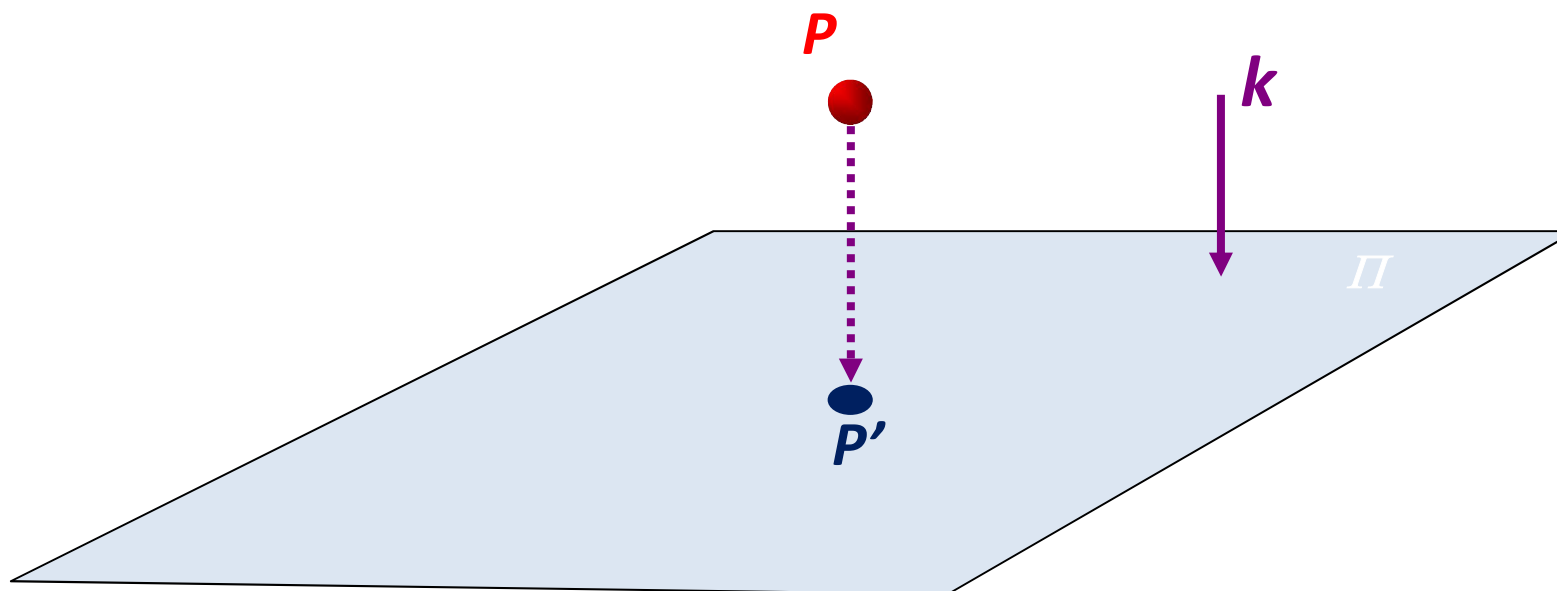
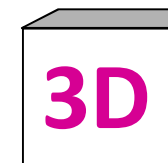
rzut równoległy **płaszczyzny** - **prosta**

GWIRT: RZUT RÓWNOLEGŁY

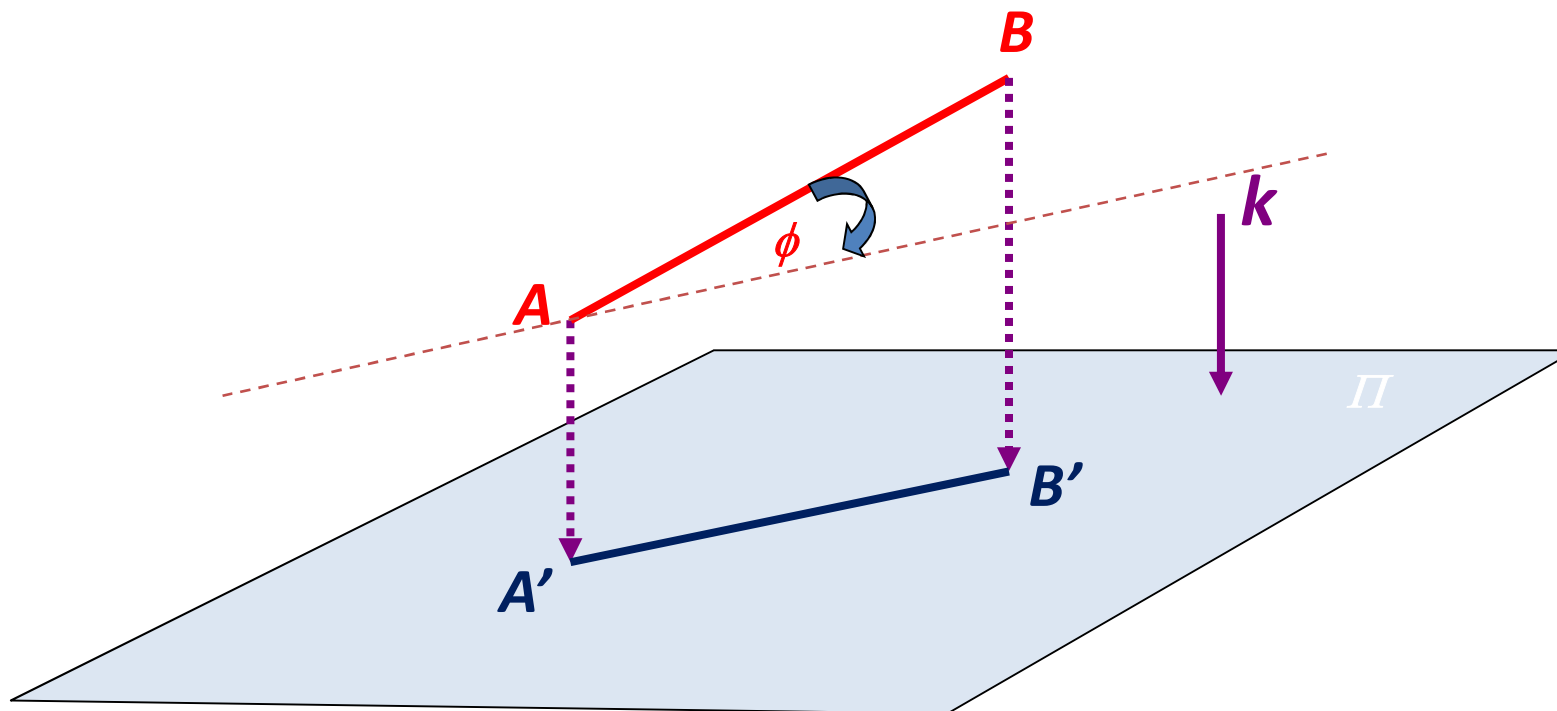
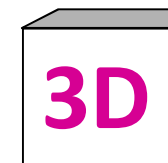
rzut równoległy **płaszczyzny** - płaszczyzna

GWIRT: RZUT PROSTOKĄTNY

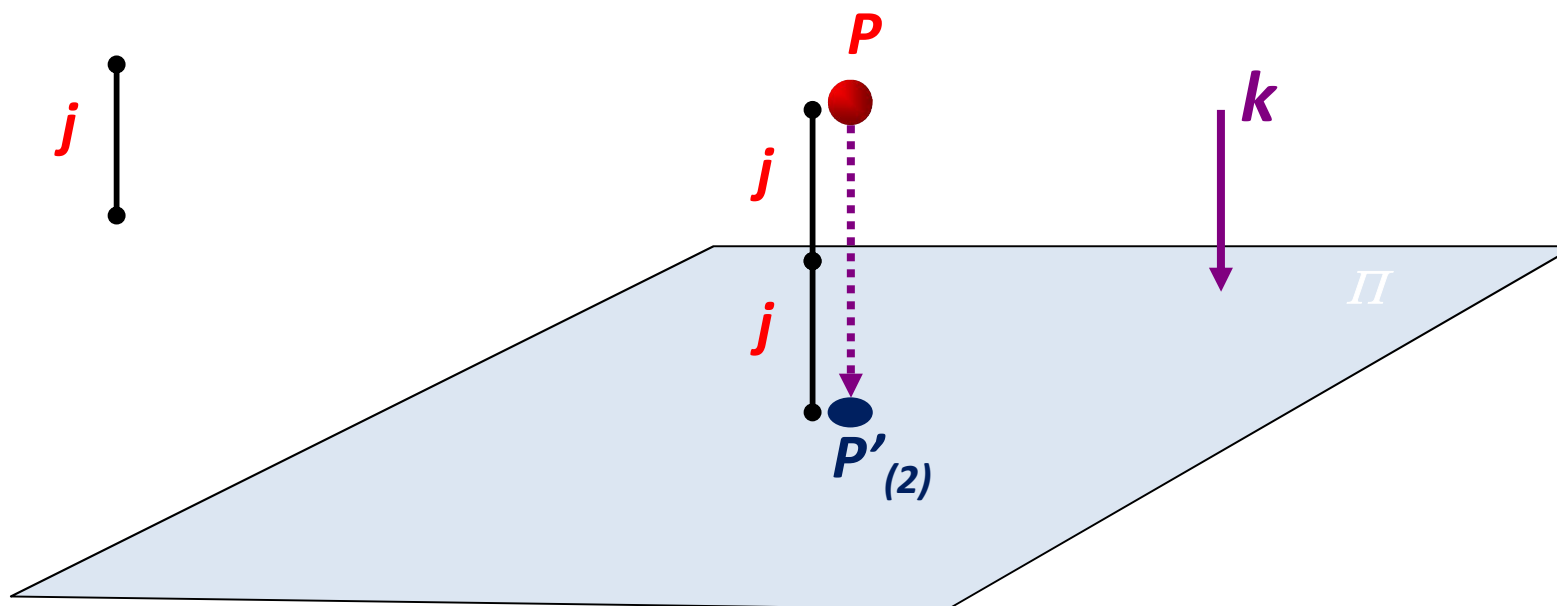
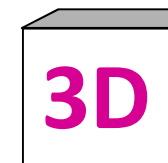
RZUT PROSTOKĄTNY TO
RZUT RÓWNOLEGŁY W KIERUNKU PROSTOPADŁYM DO RZUTNI

GWIRT: RZUT PROSTOKĄTNY

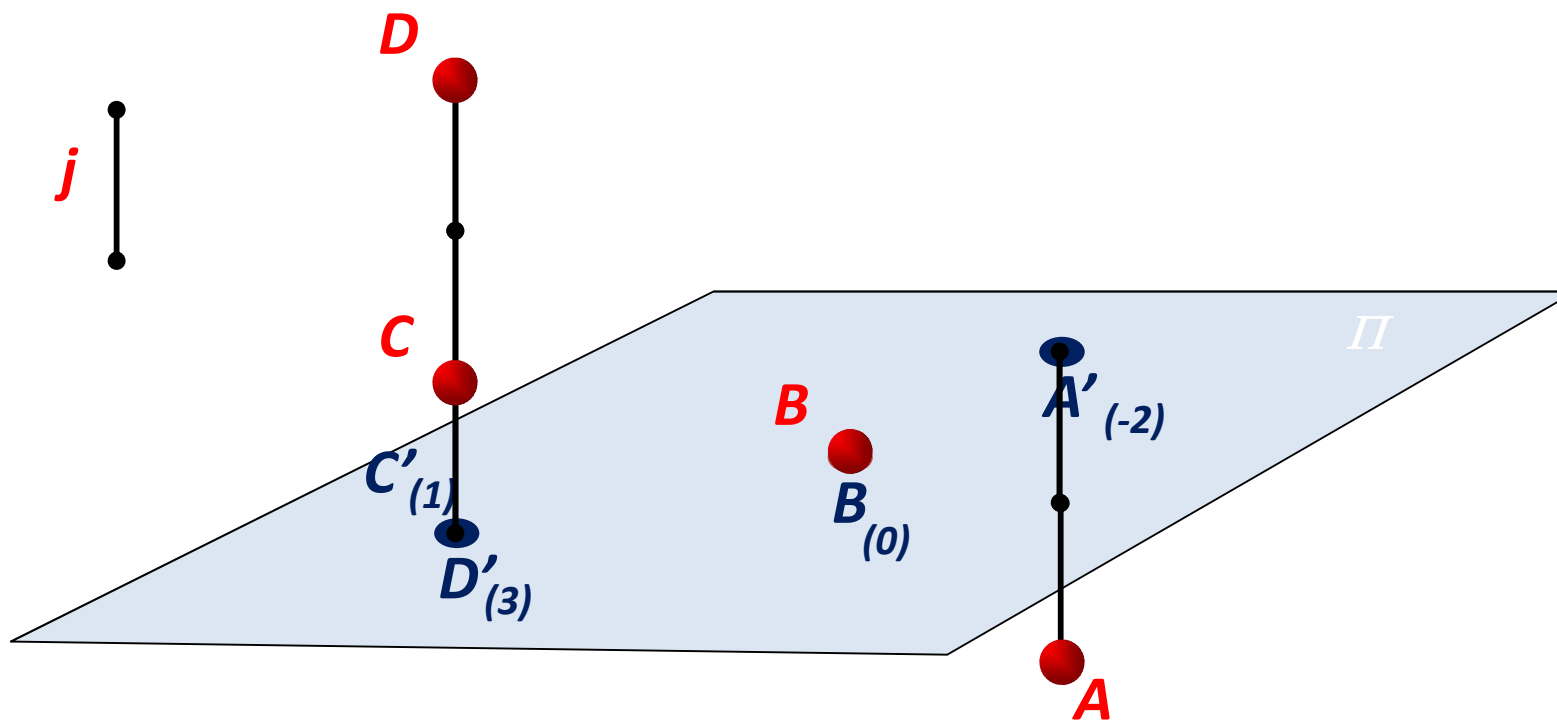
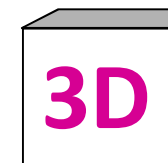
rzut prostokątny **odcinka** - odcinek

GWIRT: RZUT CECHOWANY

RZUT CECHOWANY TO
RZUT PROSTOKĄTNY + CECHY PUNKTÓW

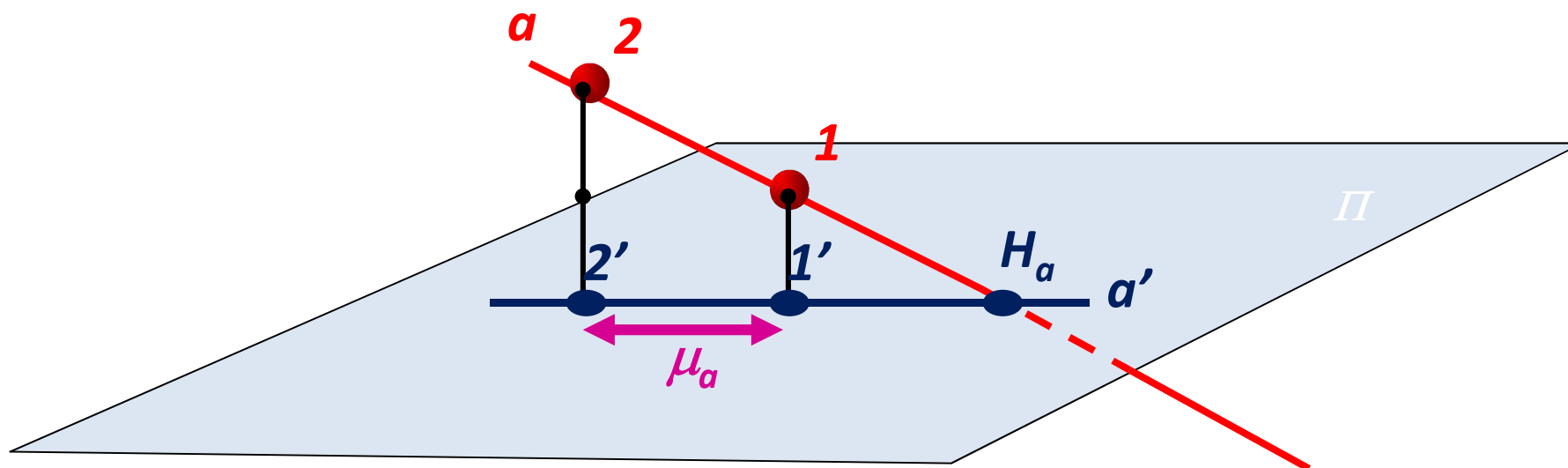
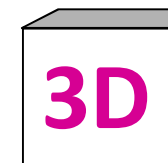
GWIRT: RZUT CECHOWANY - PUNKT

rzut cechowany punktu

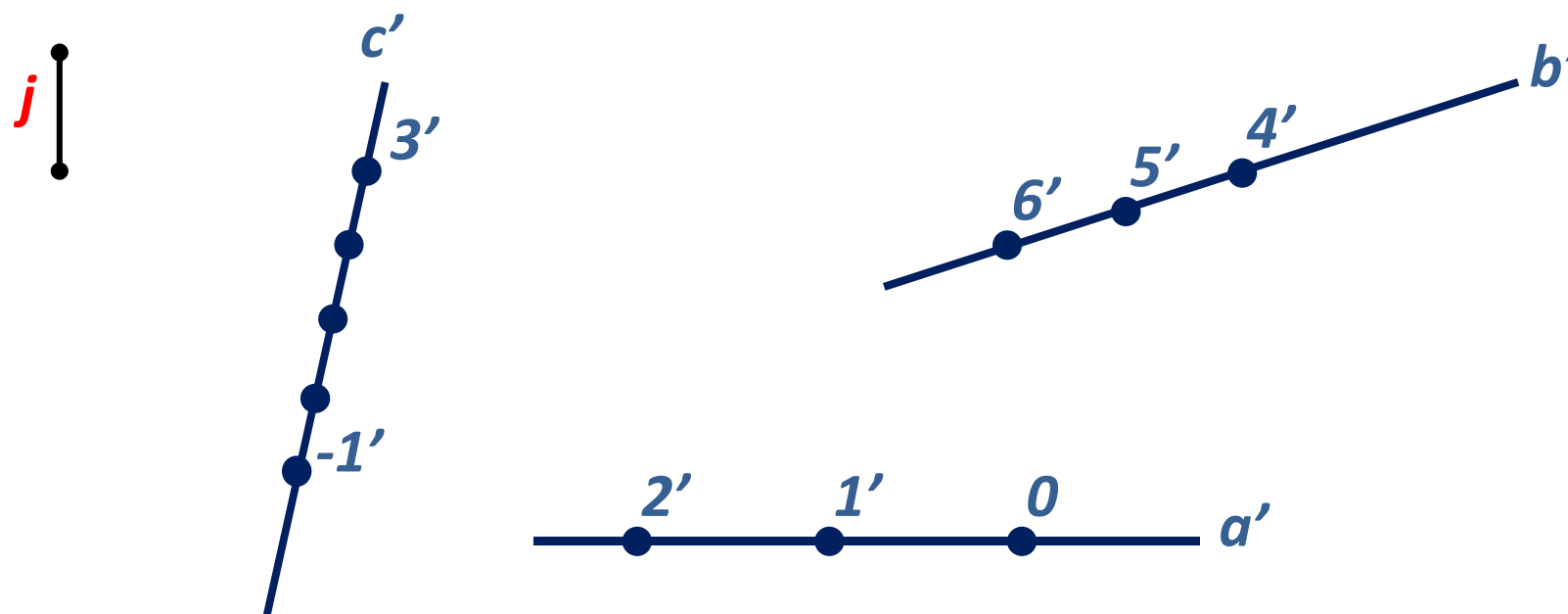

GWIRT: RZUT CECHOWANY - PROSTA

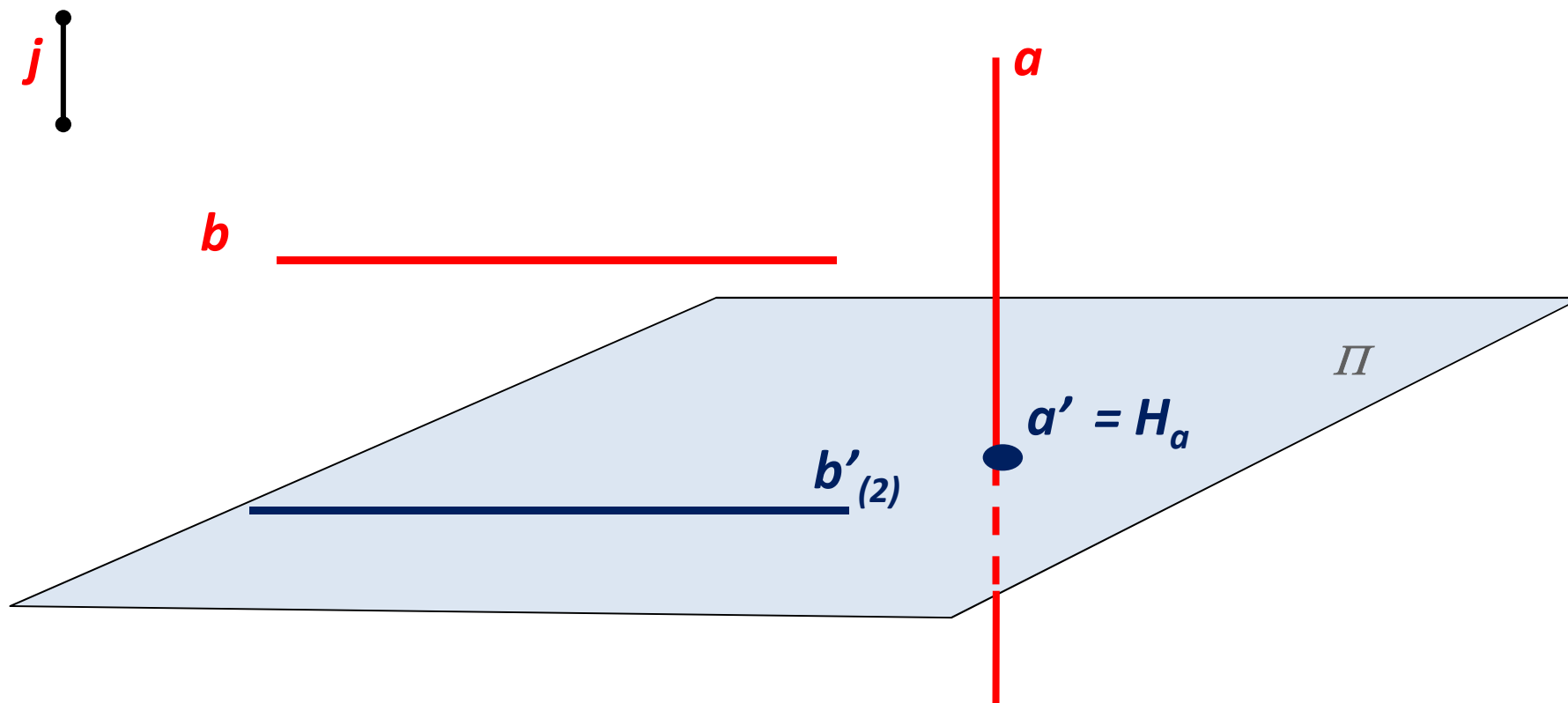
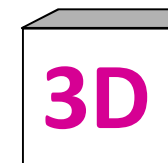
prosta w przestrzeni

GWIRT: RZUT CECHOWANY - PROSTA

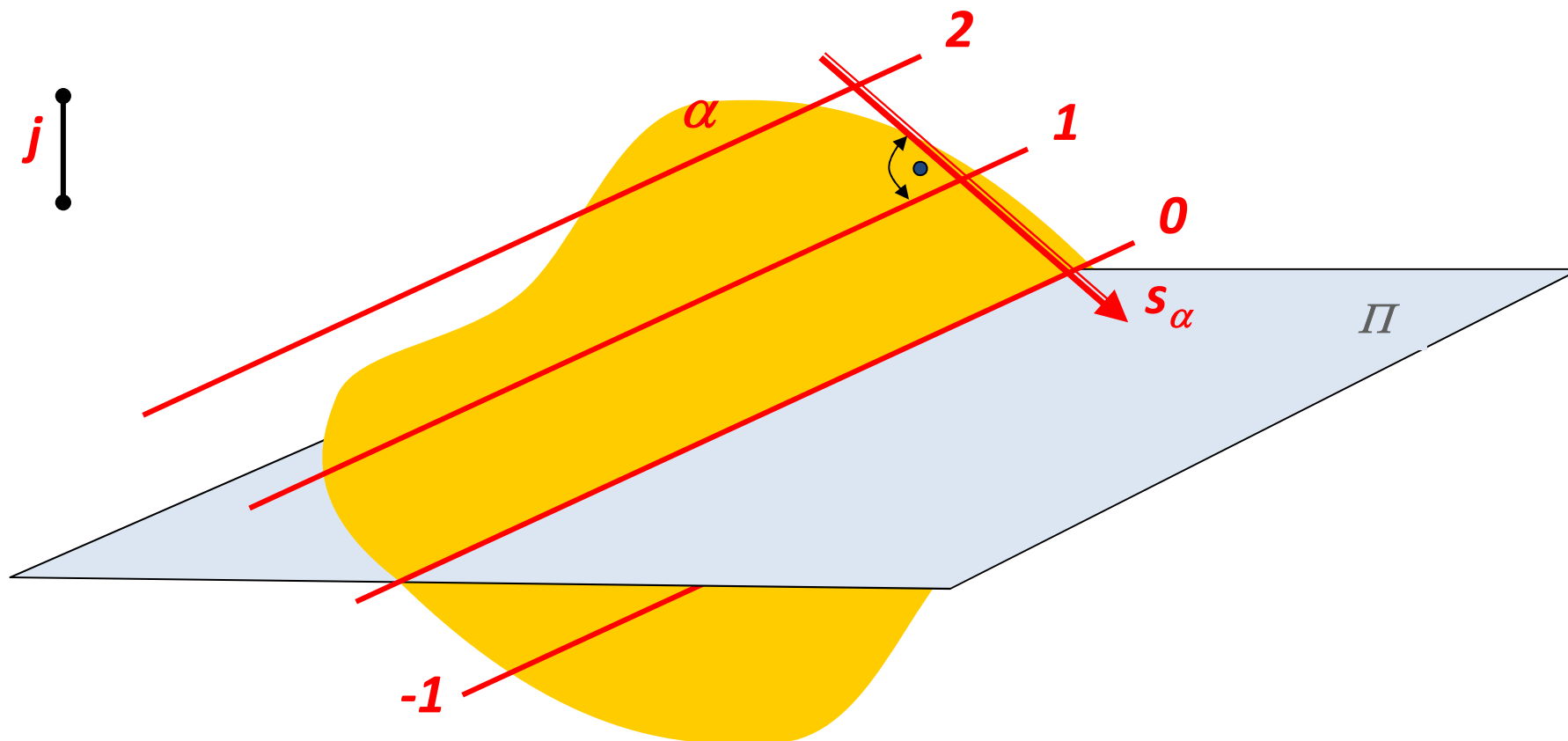
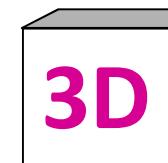
rzut cechowany prostej

GWIRT: RZUT CECHOWANY - PROSTA

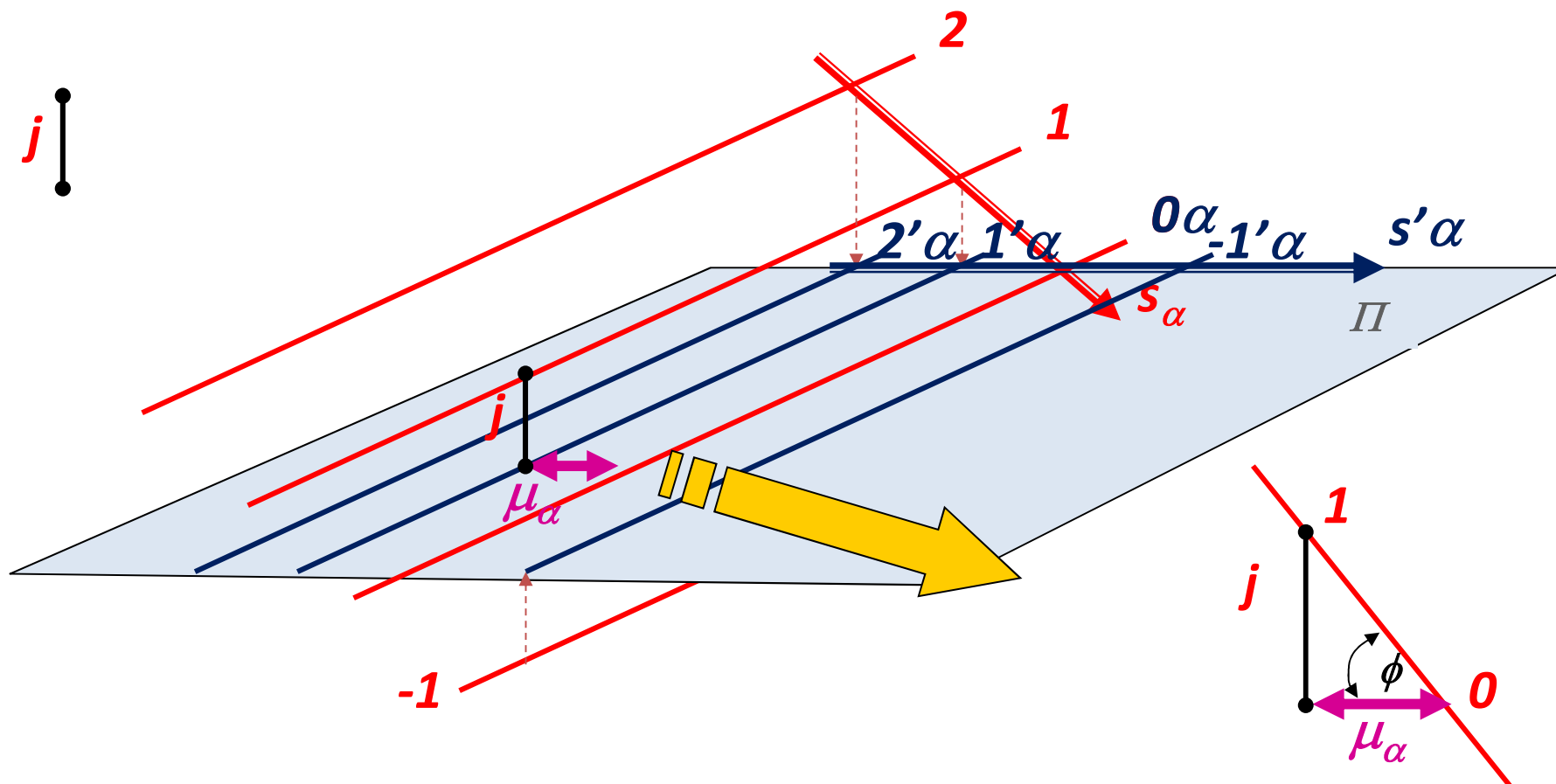
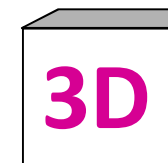
prosta równoległa i prostopadła do rzutni

GWIRT: RZUT CECHOWANY - PŁASZCZYZNA

płaszczyzna w przestrzeni

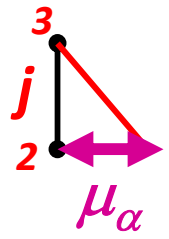
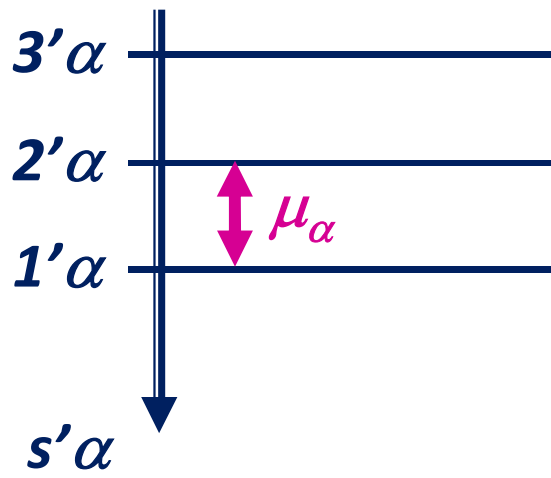
GWIRT: RZUT CECHOWANY - PŁASZCZYZNA

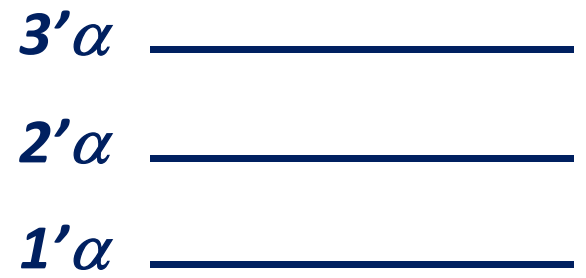
płaszczyzna w przestrzeni – plan warstwiczny

GWIRT: RZUT CECHOWANY - PŁASZCZYZNA

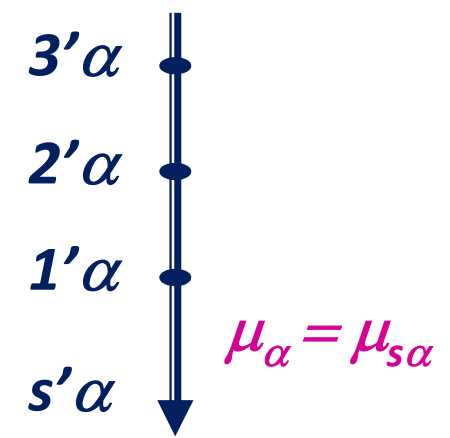
plan warstwowy

warstwice

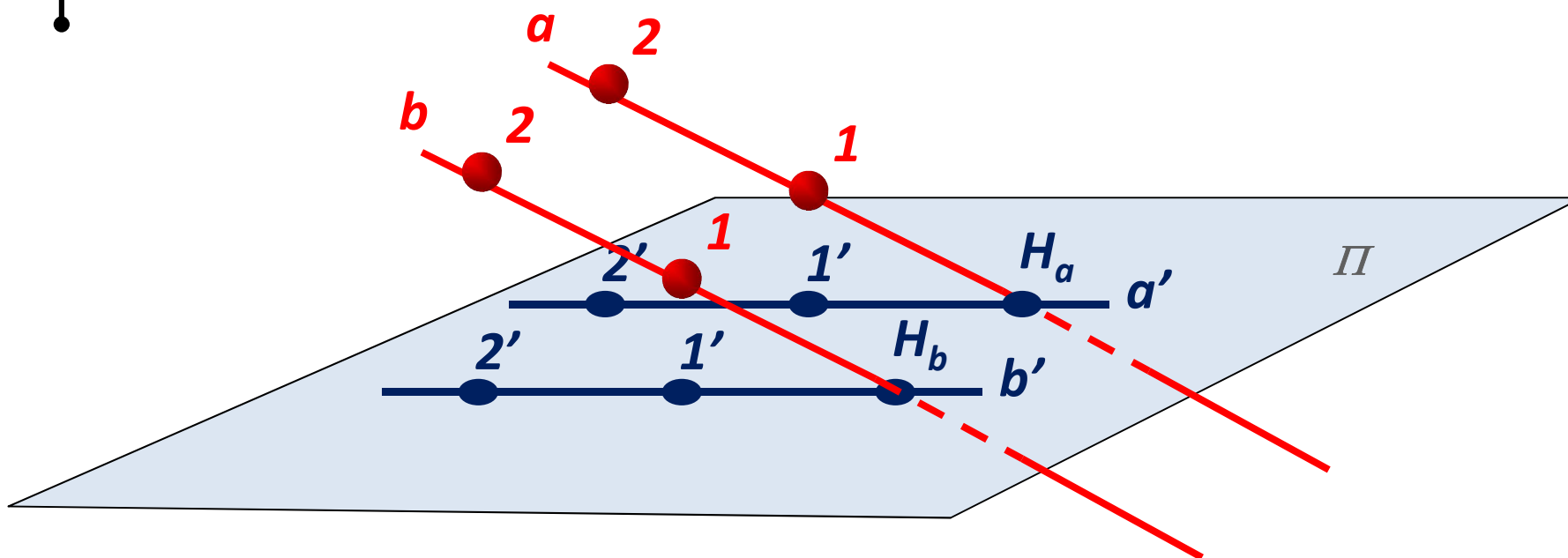
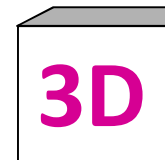

linia spad

rzut cechowany płaszczyzny – sposoby przedstawiania

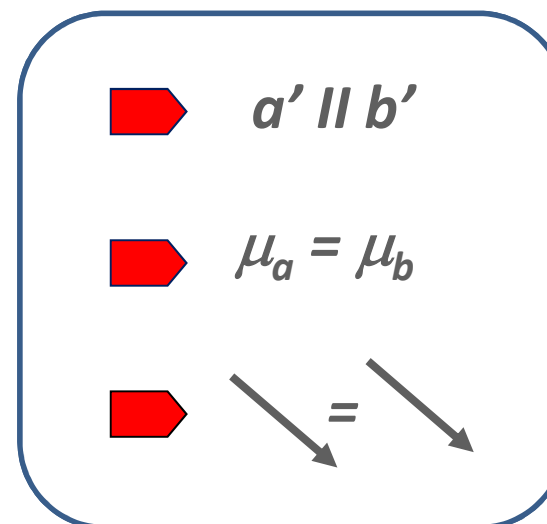
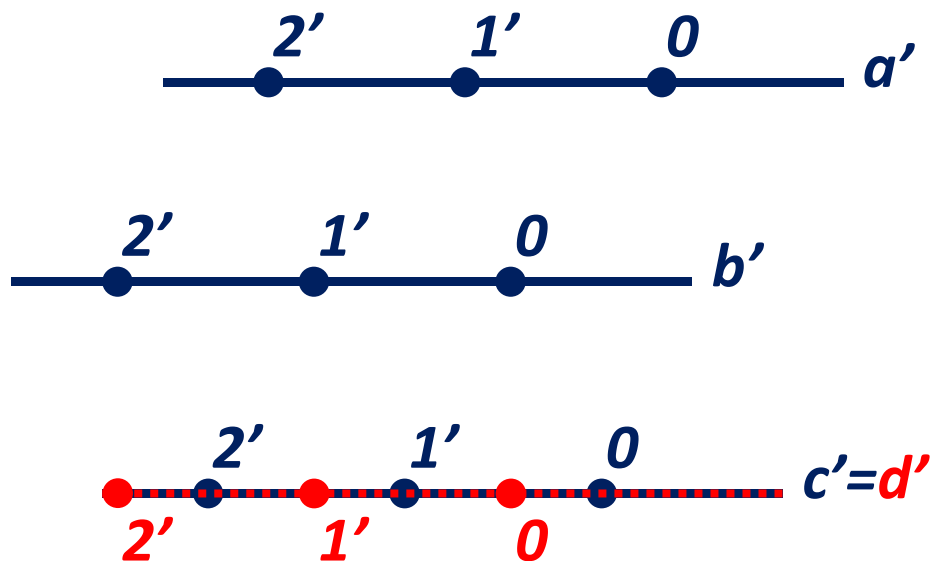
GWIRT: RZUT CECHOWANY - WZAJEMNE POŁOŻENIE ELEMENTÓW

proste równoległe w przestrzeni

GWIRT: RZUT CECHOWANY - WZAJEMNE POŁOŻENIE ELEMENTÓW

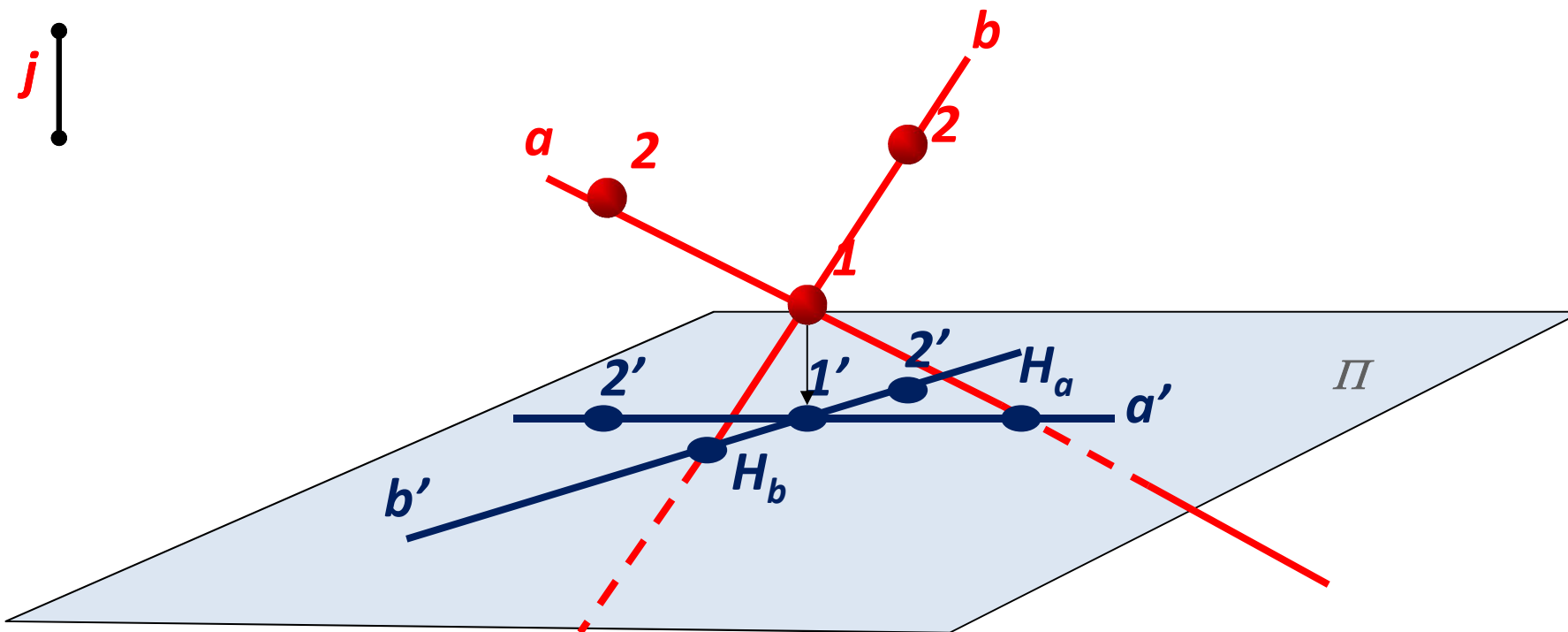
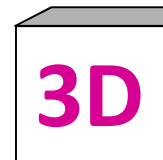
j

rzut cechowany prostych równoległych

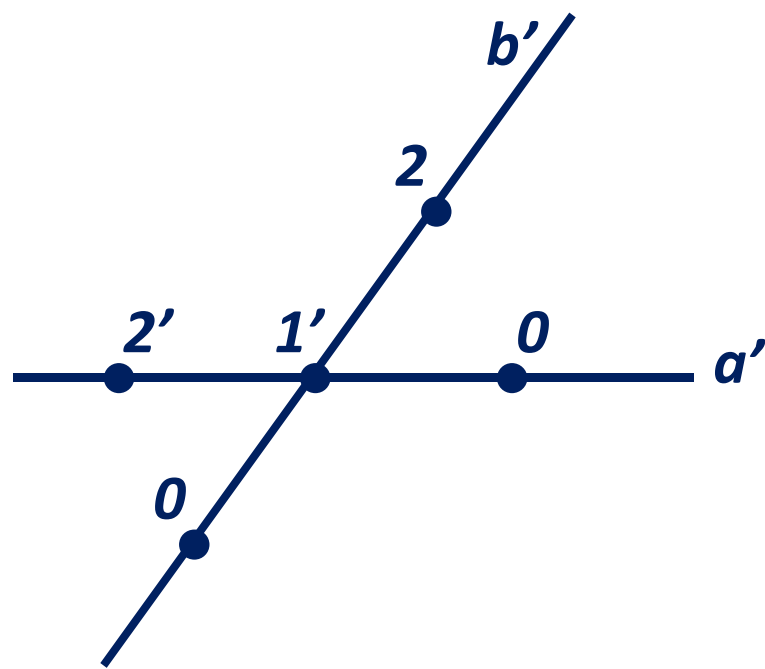
GWIRT: RZUT CECHOWANY - WZAJEMNE POŁOŻENIE ELEMENTÓW

proste przecinające się w przestrzeni

GWIRT: RZUT CECHOWANY - WZAJEMNE POŁOŻENIE ELEMENTÓW

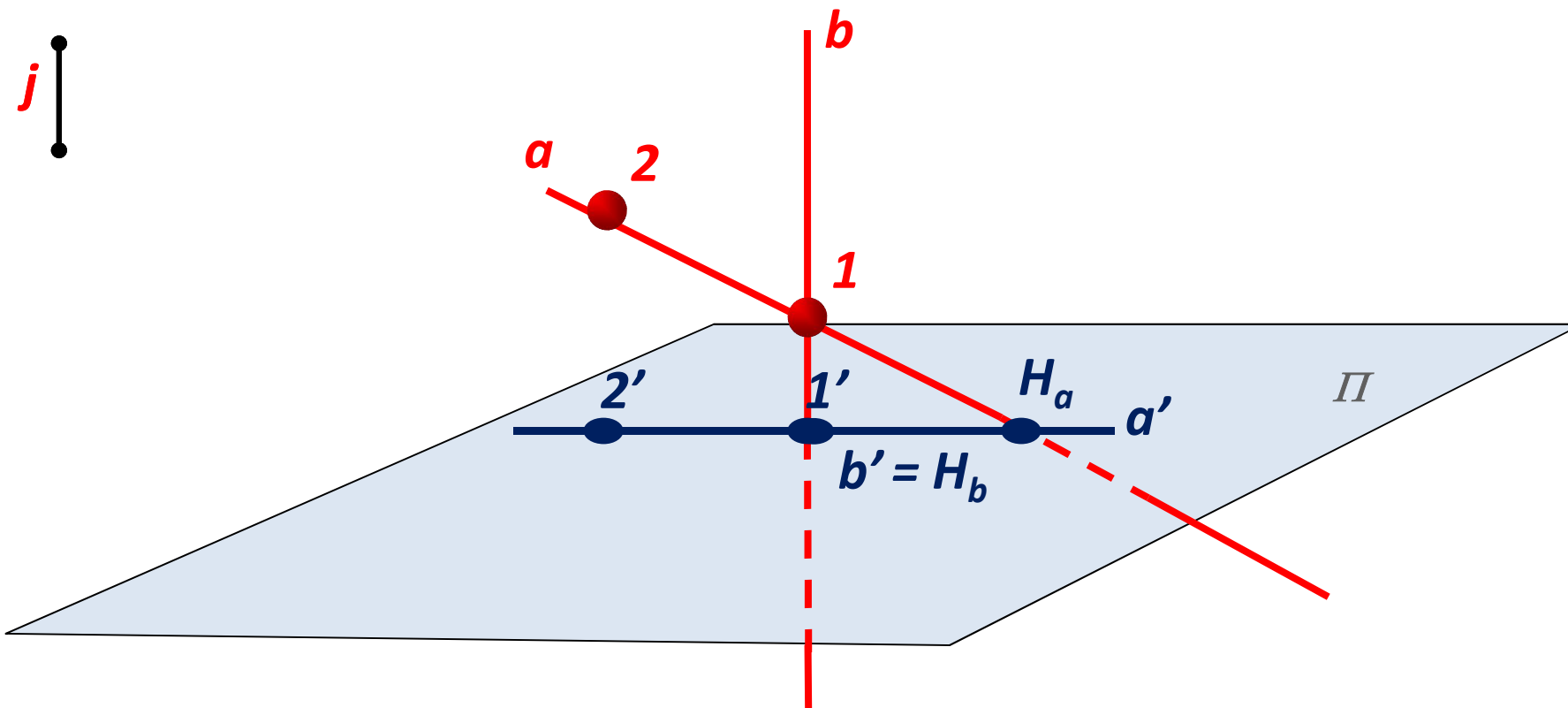
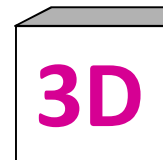
j

➡ $1' = P'(1)$

rzut cechowany prostych przecinających się

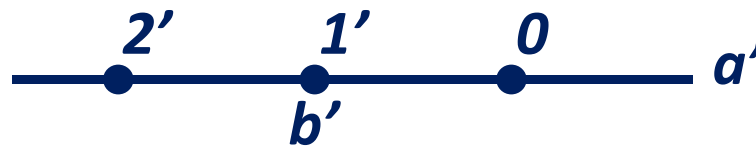
GWIRT: RZUT CECHOWANY - WZAJEMNE POŁOŻENIE ELEMENTÓW

proste przecinające się w przestrzeni

GWIRT: **RZUT CECHOWANY** - WZAJEMNE POŁOŻENIE ELEMENTÓW

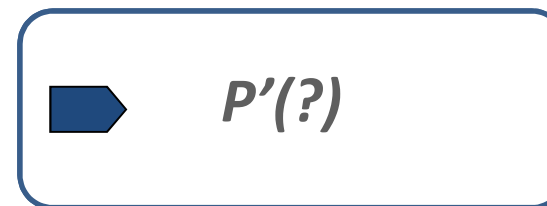
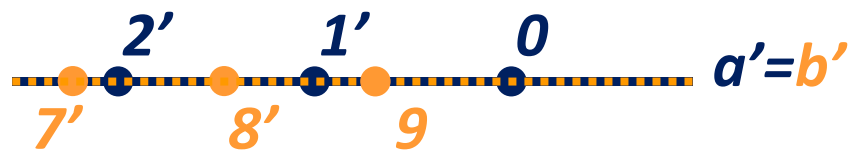
j

rzut cechowany prostych przecinających się

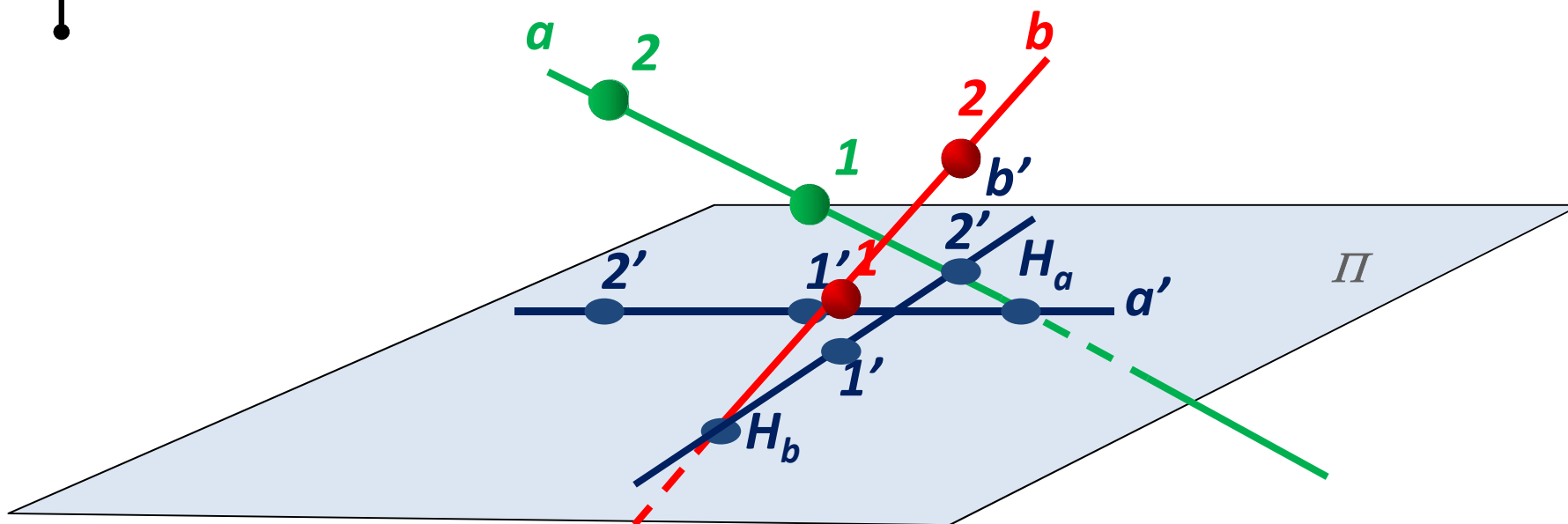
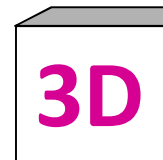
GWIRT: RZUT CECHOWANY - WZAJEMNE POŁOŻENIE ELEMENTÓW

j

rzut cechowany prostych przecinających się

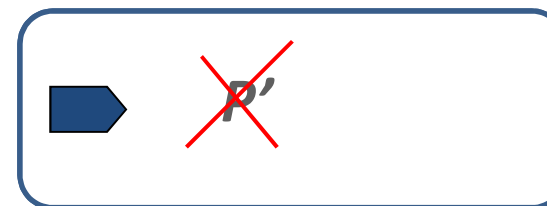
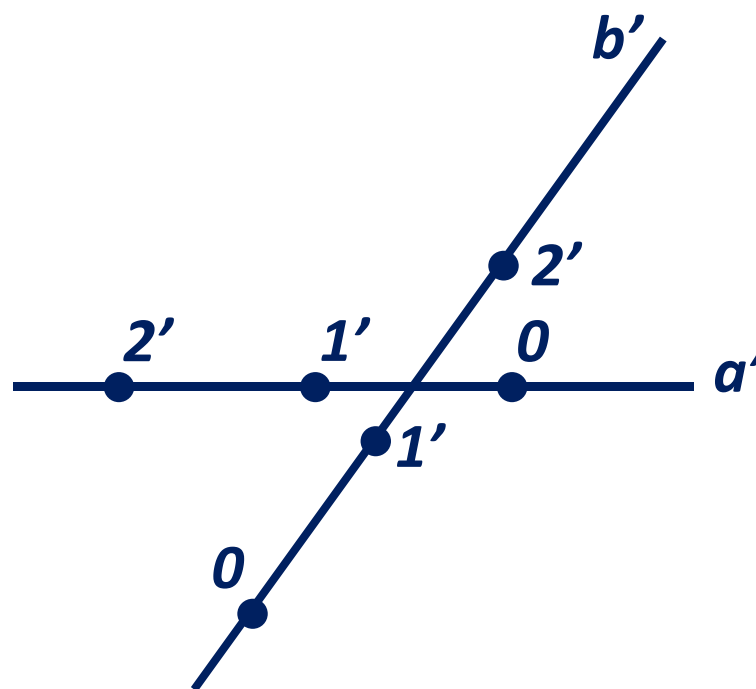
GWIRT: RZUT CECHOWANY - WZAJEMNE POŁOŻENIE ELEMENTÓW

proste skośne w przestrzeni

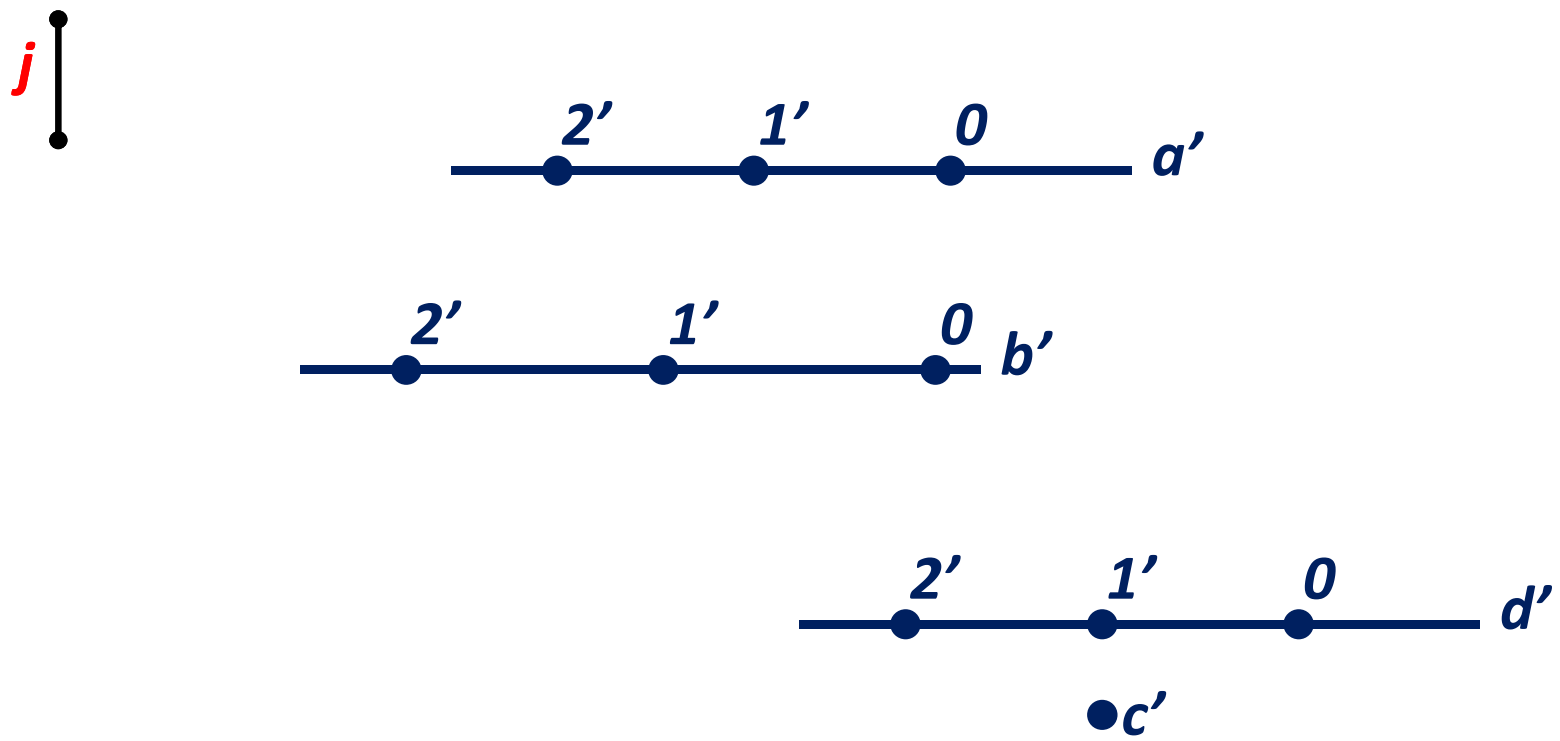
GWIRT: RZUT CECHOWANY - WZAJEMNE POŁOŻENIE ELEMENTÓW

j

rzut cechowany prostych skośnych

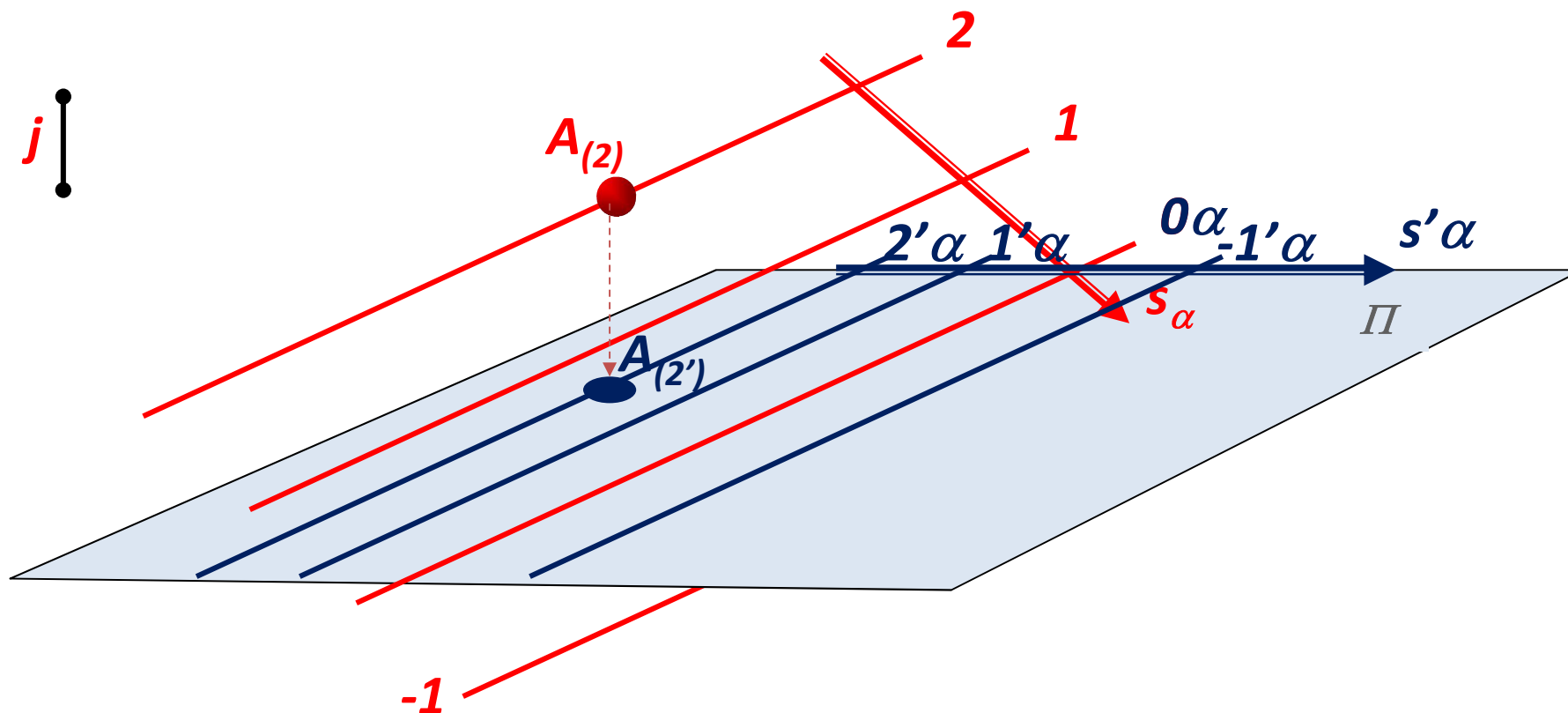
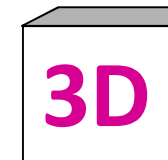
GWIRT: RZUT CECHOWANY - WZAJEMNE POŁOŻENIE ELEMENTÓW

rzut cechowany prostych skośnych

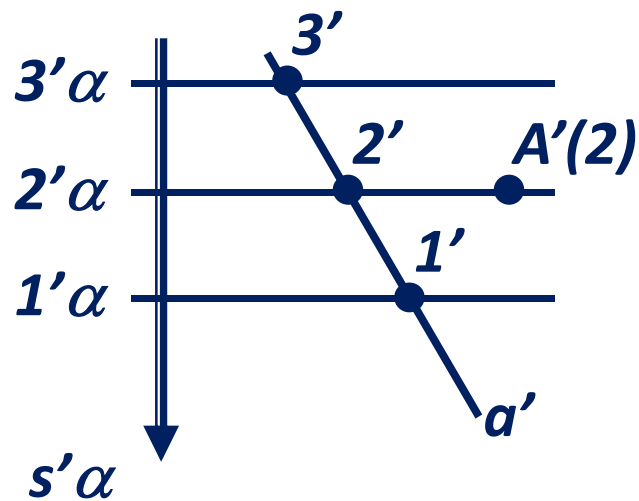
GWIRT: RZUT CECHOWANY - WZAJEMNE POŁOŻENIE ELEMENTÓW

punkt leżący na płaszczyźnie w przestrzeni

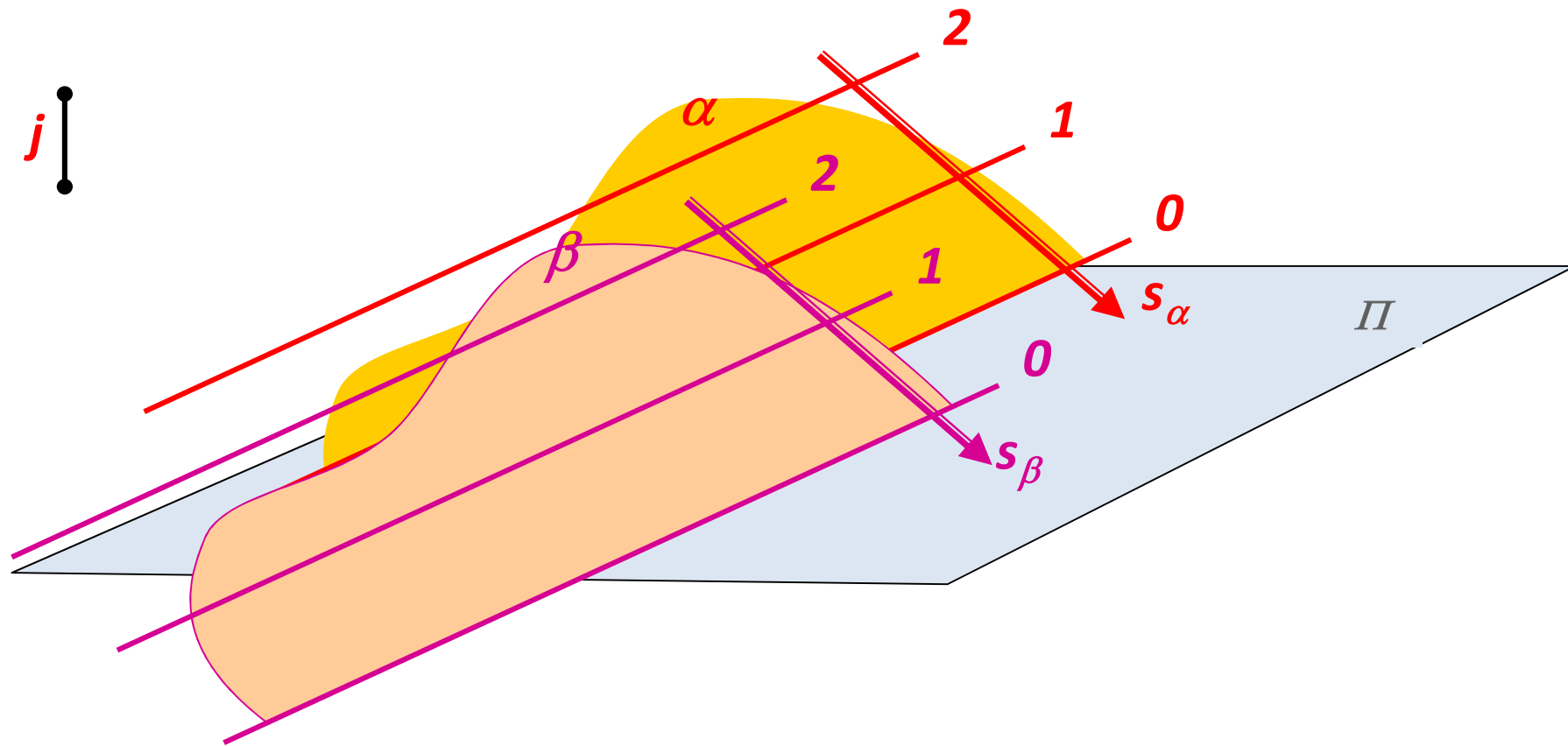
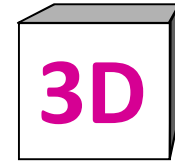
GWIRT: **RZUT CECHOWANY** - WZAJEMNE POŁOŻENIE ELEMENTÓW

j

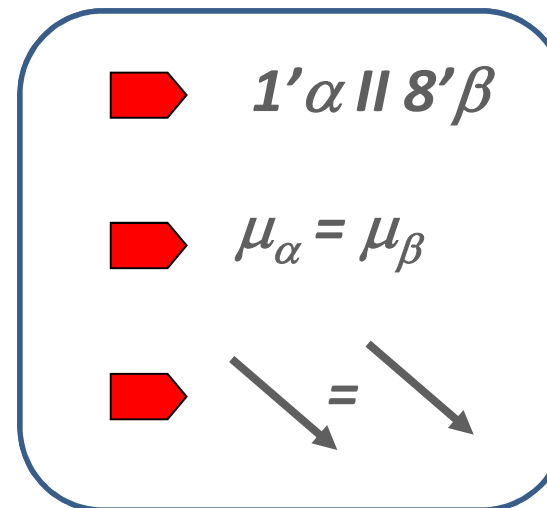
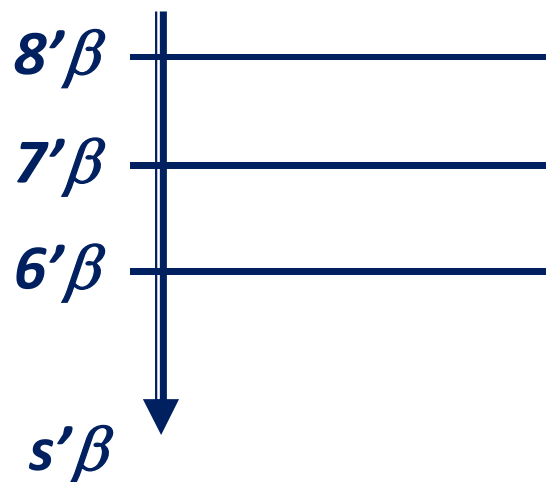
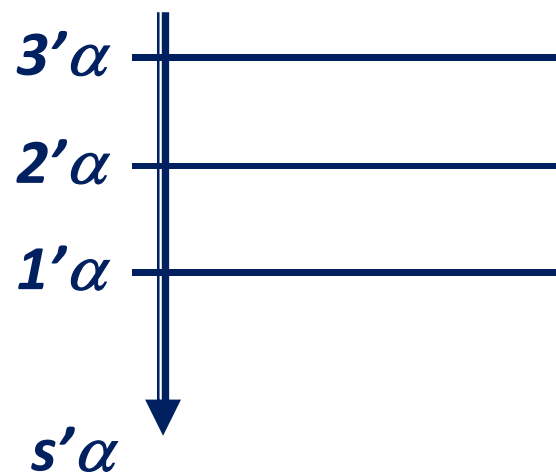
rzut cechowany punktu i prostej leżących na płaszczyźnie

GWIRT: RZUT CECHOWANY - WZAJEMNE POŁOŻENIE ELEMENTÓW

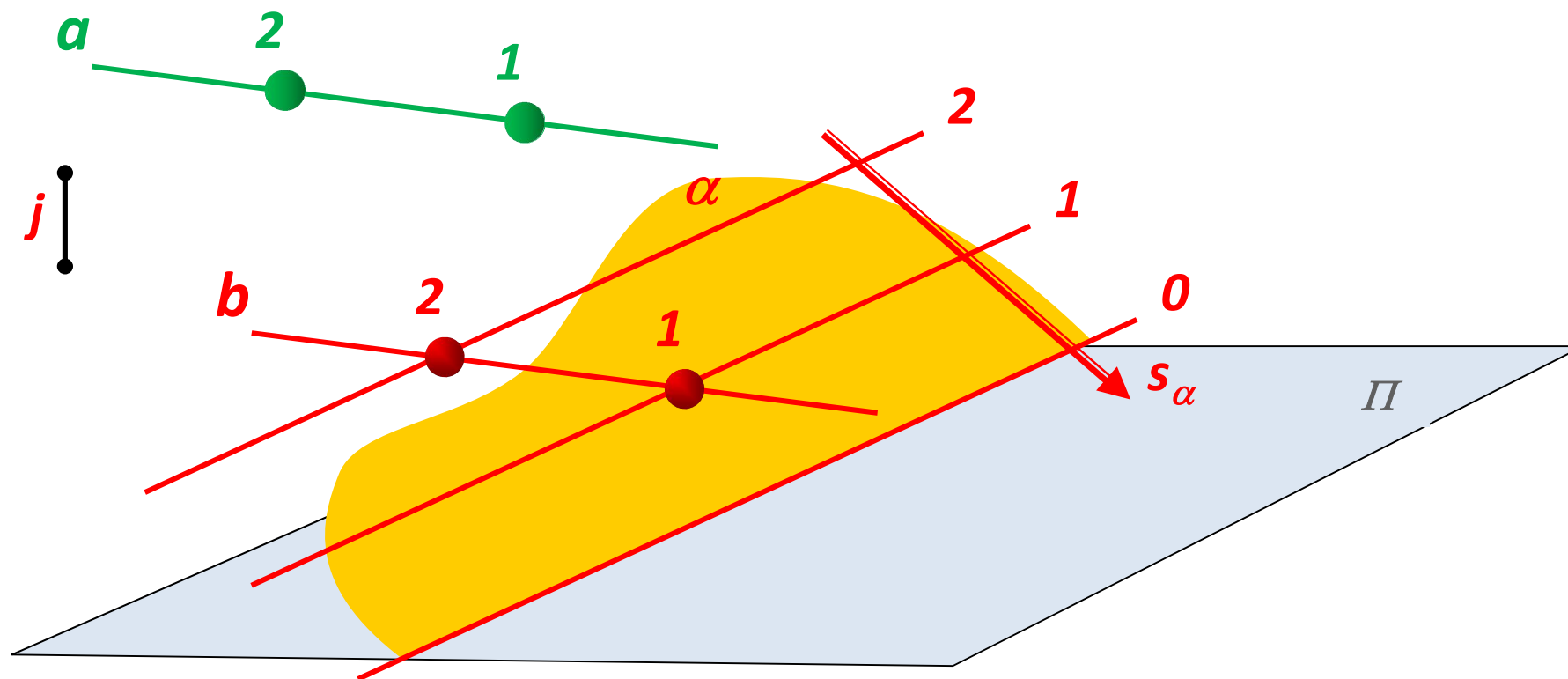
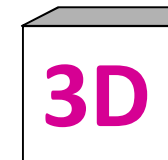
płaszczyzny równoległe w przestrzeni

GWIRT: RZUT CECHOWANY - WZAJEMNE POŁOŻENIE ELEMENTÓW

rzut cechowany płaszczyzn równoległych

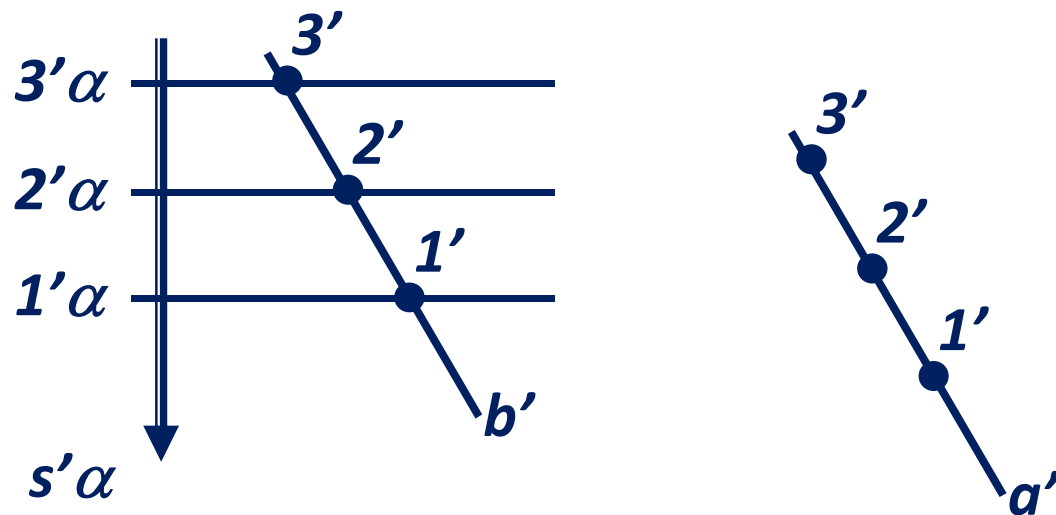
GWIRT: RZUT CECHOWANY - WZAJEMNE POŁOŻENIE ELEMENTÓW

prosta równoległa do płaszczyzny w przestrzeni

GWIRT: RZUT CECHOWANY - WZAJEMNE POŁOŻENIE ELEMENTÓW

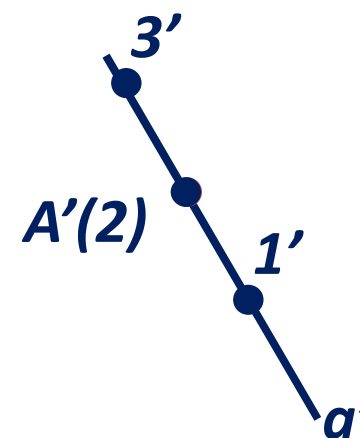
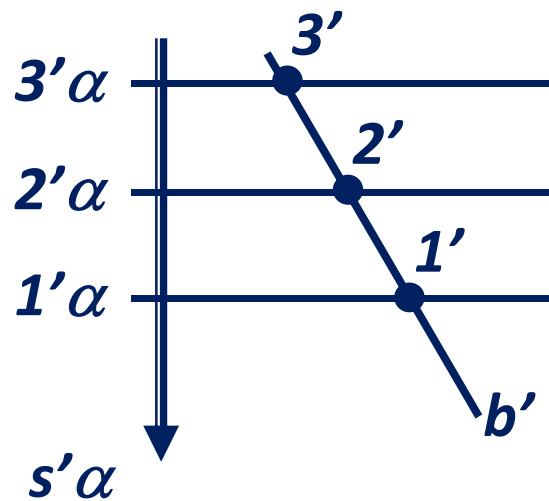
j

rzut cechowany prostej równoległej do płaszczyzny

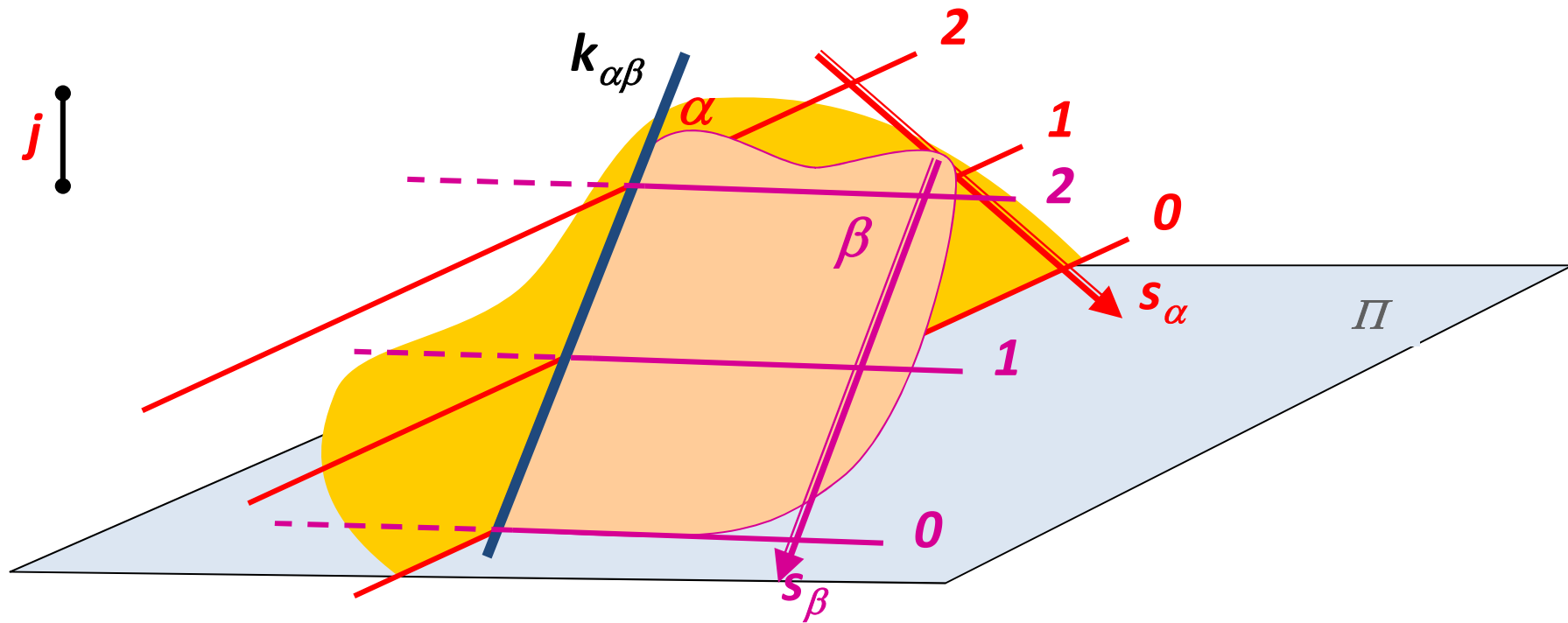
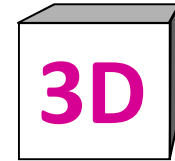
GWIRT: **RZUT CECHOWANY** - WZAJEMNE POŁOŻENIE ELEMENTÓW

j

rzut cechowany prostej równoległej do płaszczyzny

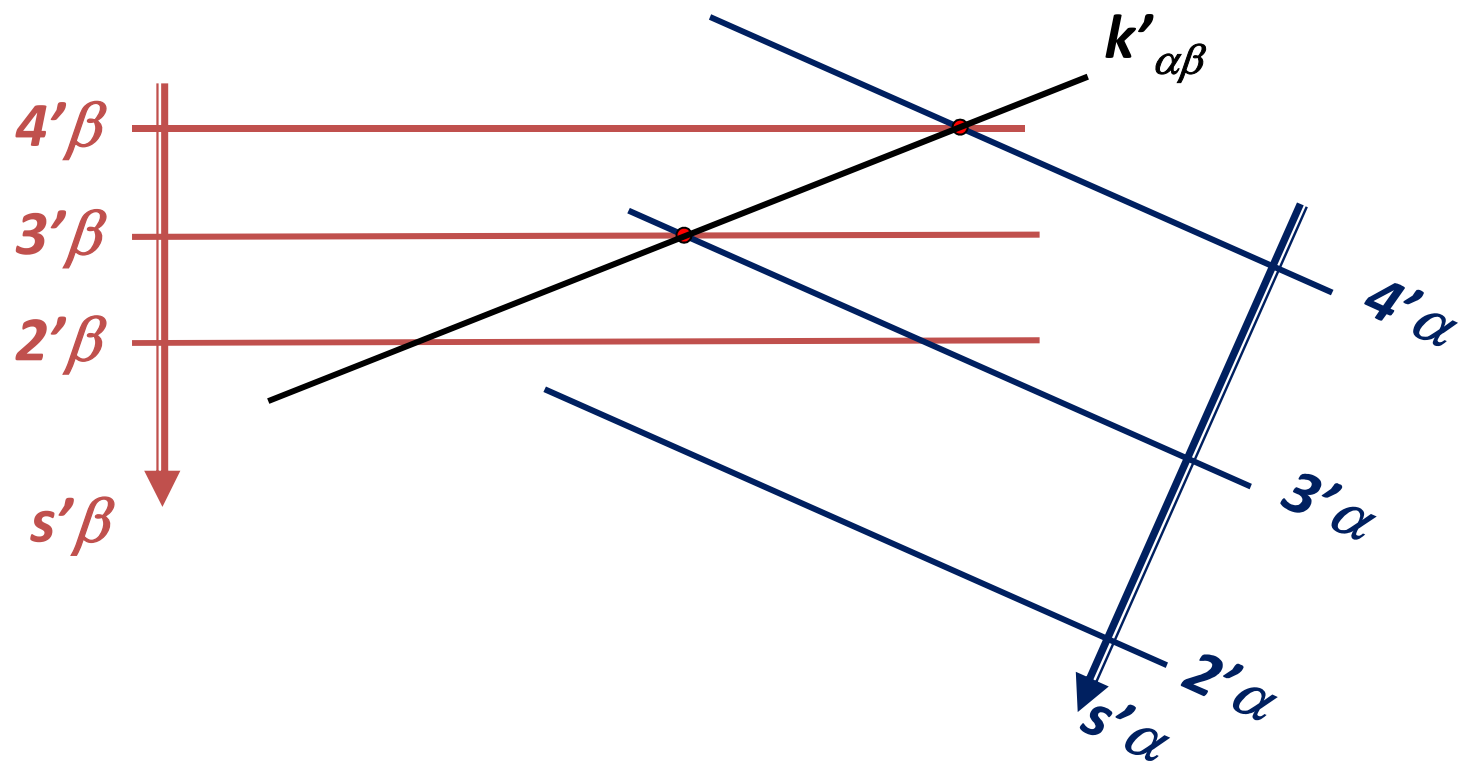
GWIRT: RZUT CECHOWANY - WZAJEMNE POŁOŻENIE ELEMENTÓW

płaszczyzny przecinające się w przestrzeni

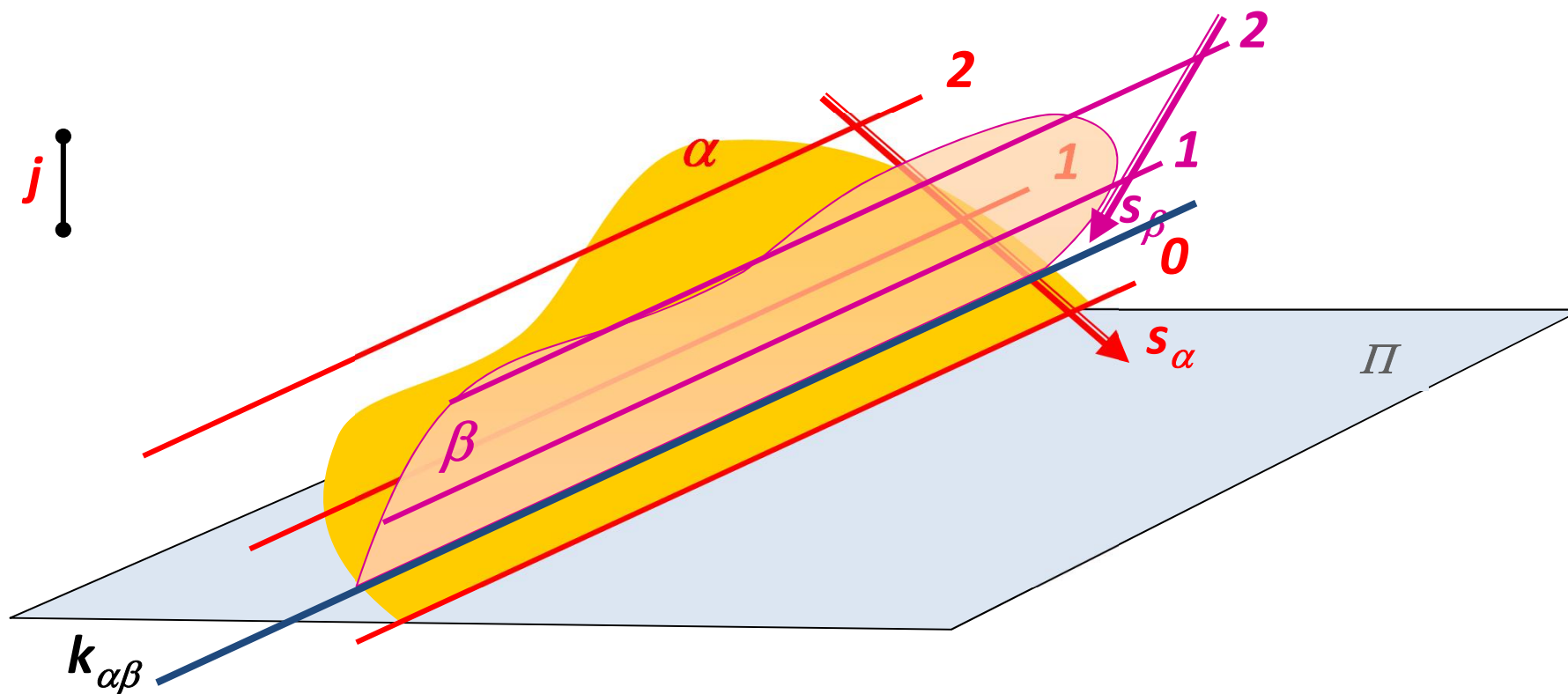
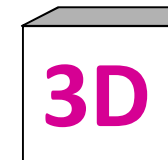

GWIRT: RZUT CECHOWANY - WZAJEMNE POŁOŻENIE ELEMENTÓW

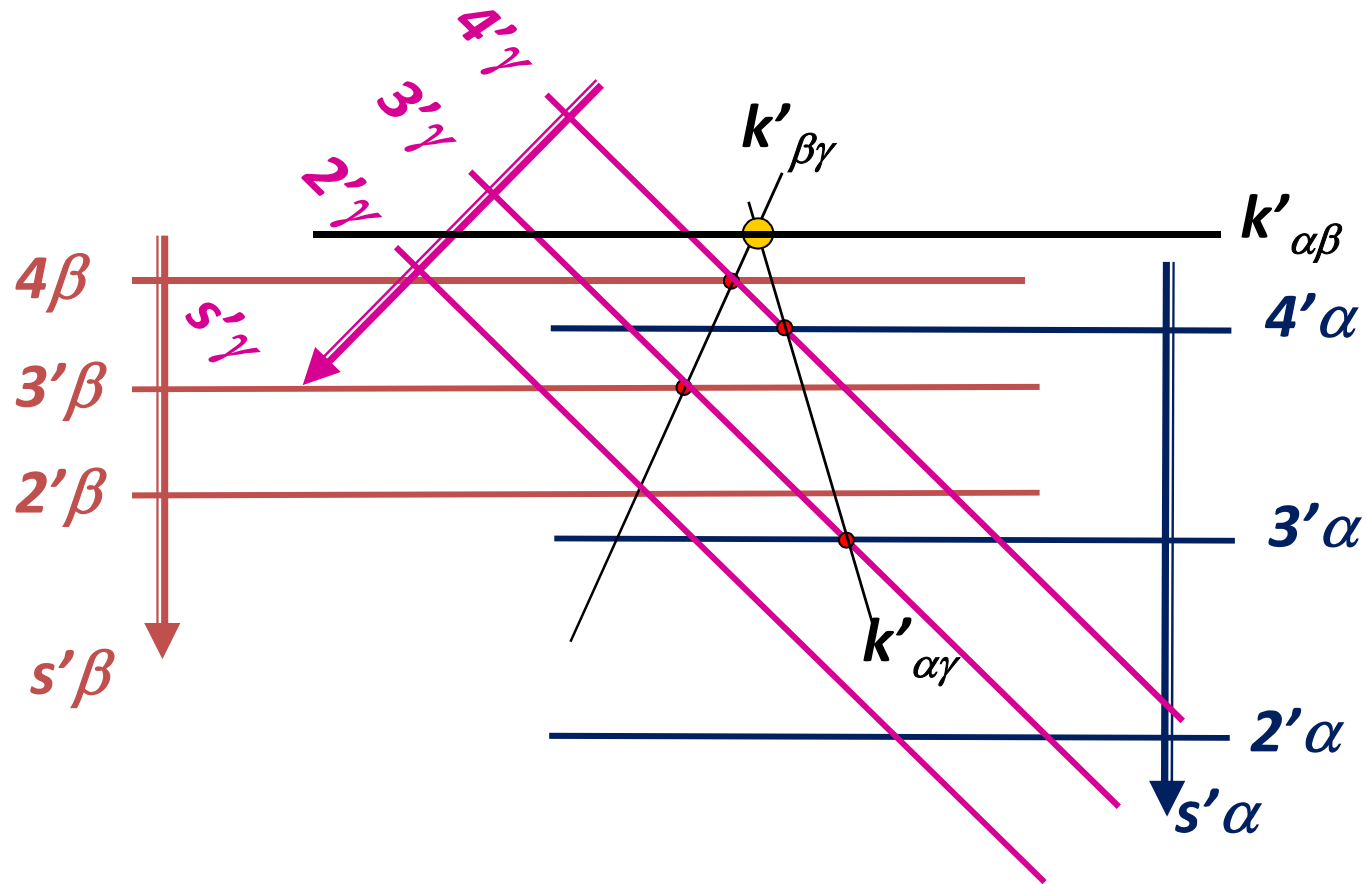
rzut cechowany płaszczyzn przecinających się

GWIRT: RZUT CECHOWANY - WZAJEMNE POŁOŻENIE ELEMENTÓW

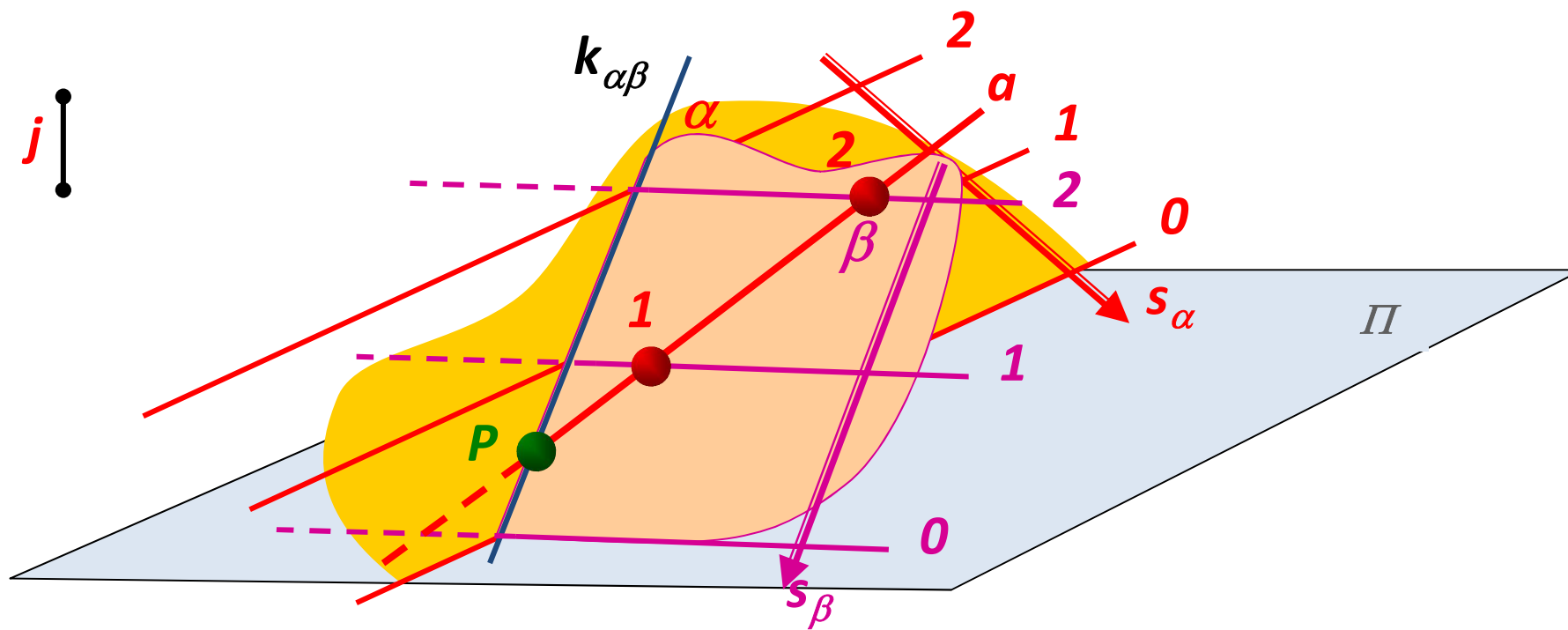
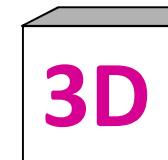
płaszczyzny przecinające się w przestrzeni o warstwicach Π

GWIRT: **RZUT CECHOWANY - WZAJEMNE POŁOŻENIE ELEMENTÓW**

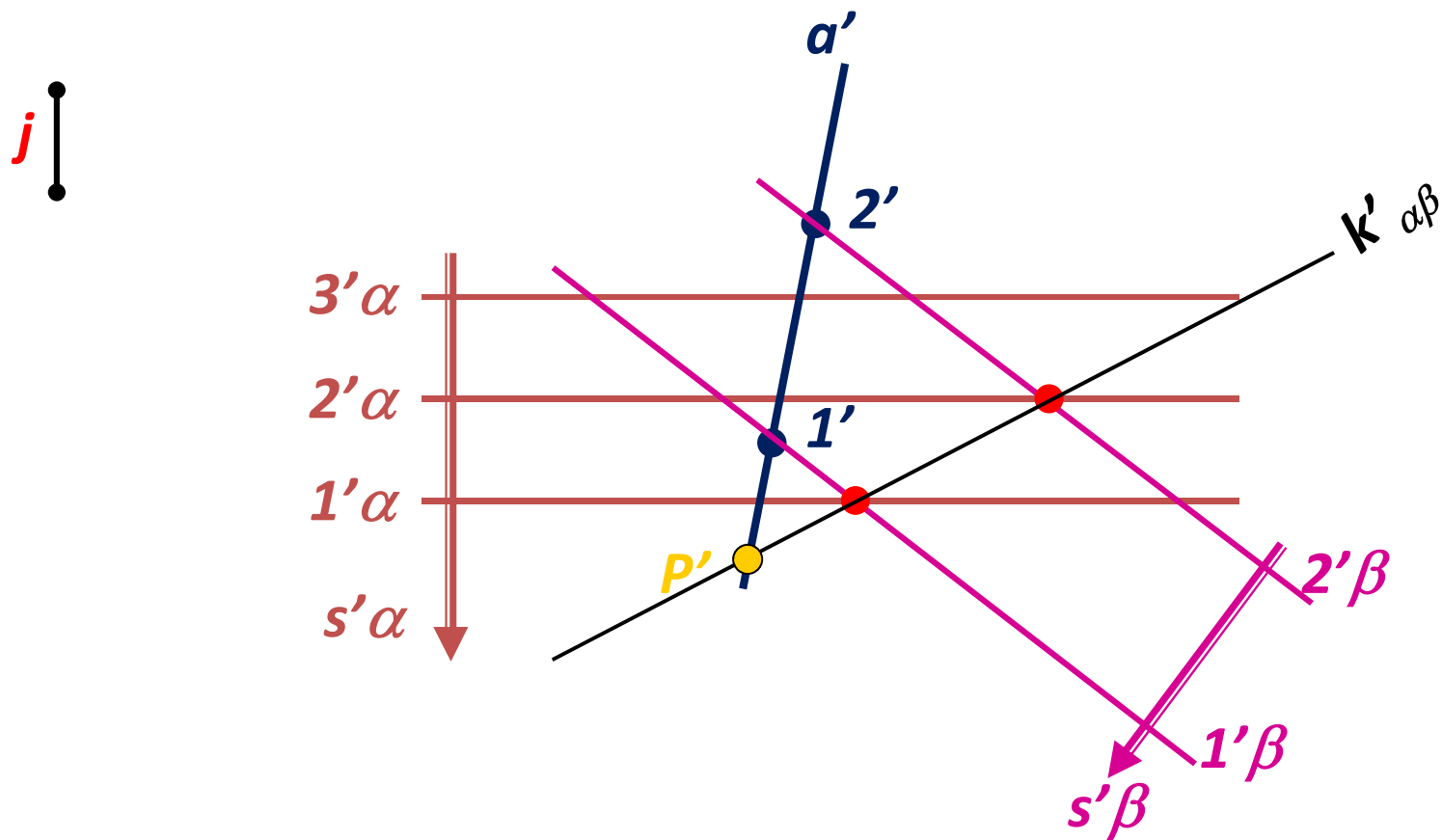
rzut cechowany płaszczyzn przecinających się o warstwach II

GWIRT: RZUT CECHOWANY - WZAJEMNE POŁOŻENIE ELEMENTÓW

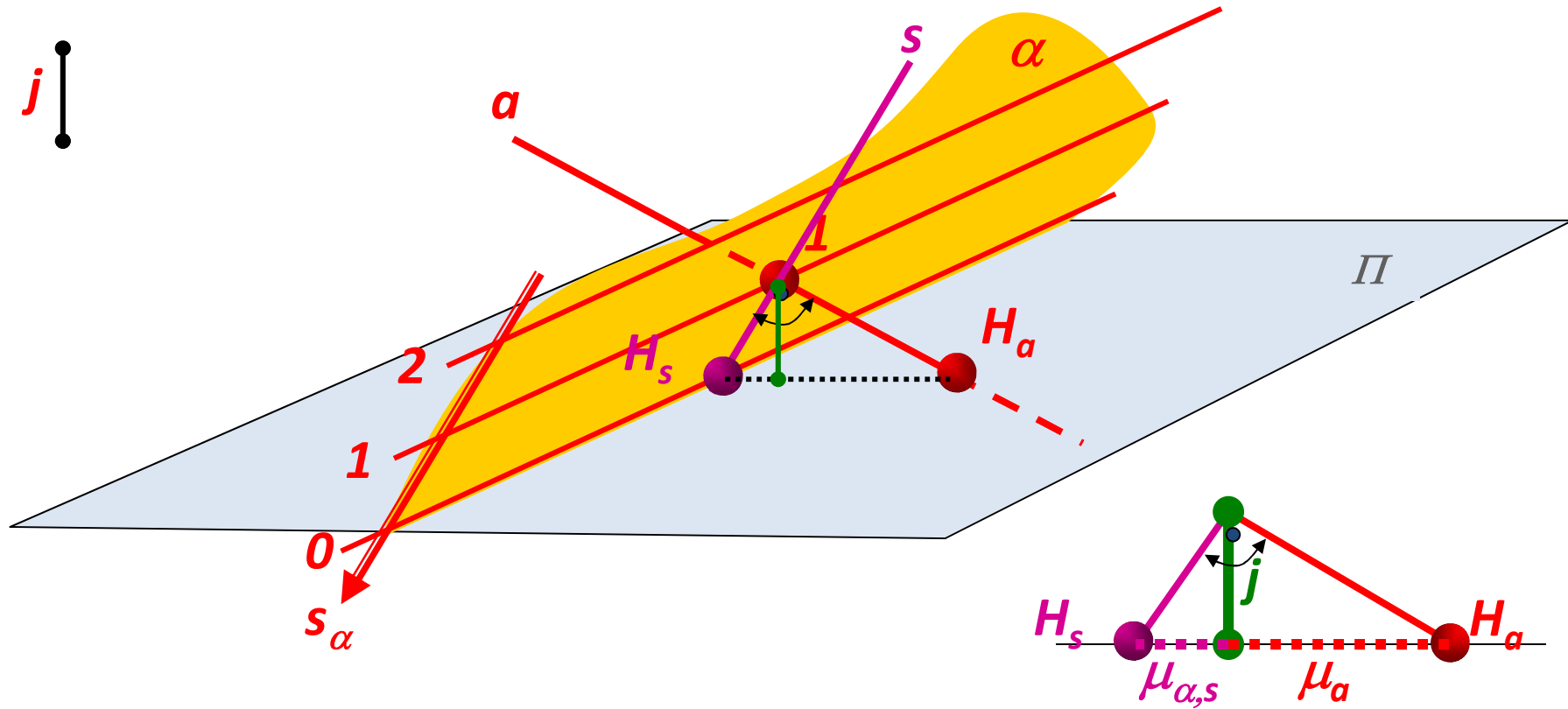
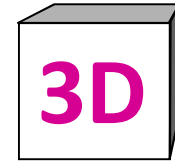
prosta przebijająca płaszczyznę w przestrzeni

GWIRT: RZUT CECHOWANY - WZAJEMNE POŁOŻENIE ELEMENTÓW

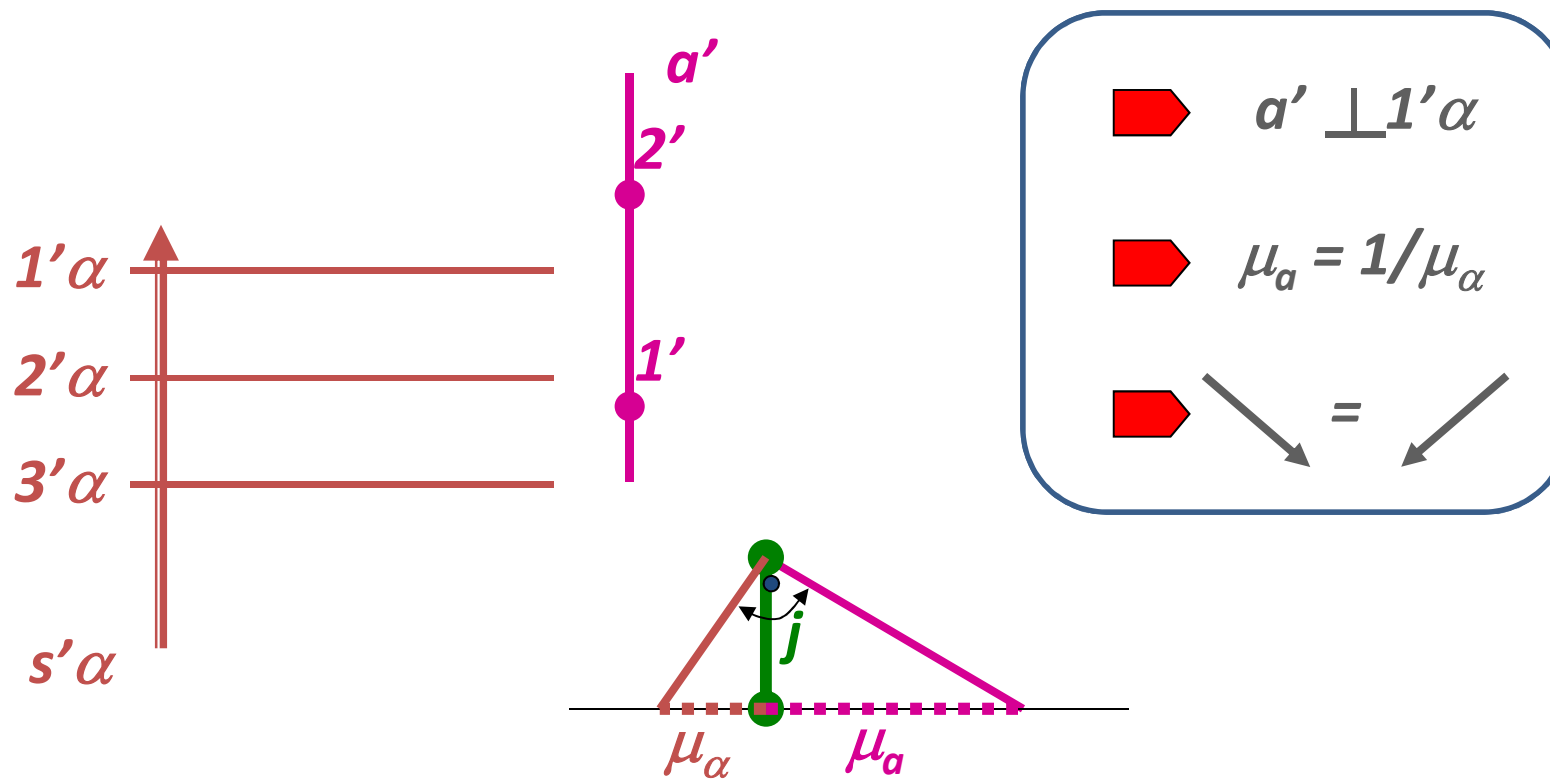
rzut cechowany prostej przebijającej płaszczyznę

GWIRT: RZUT CECHOWANY - WZAJEMNE POŁOŻENIE ELEMENTÓW

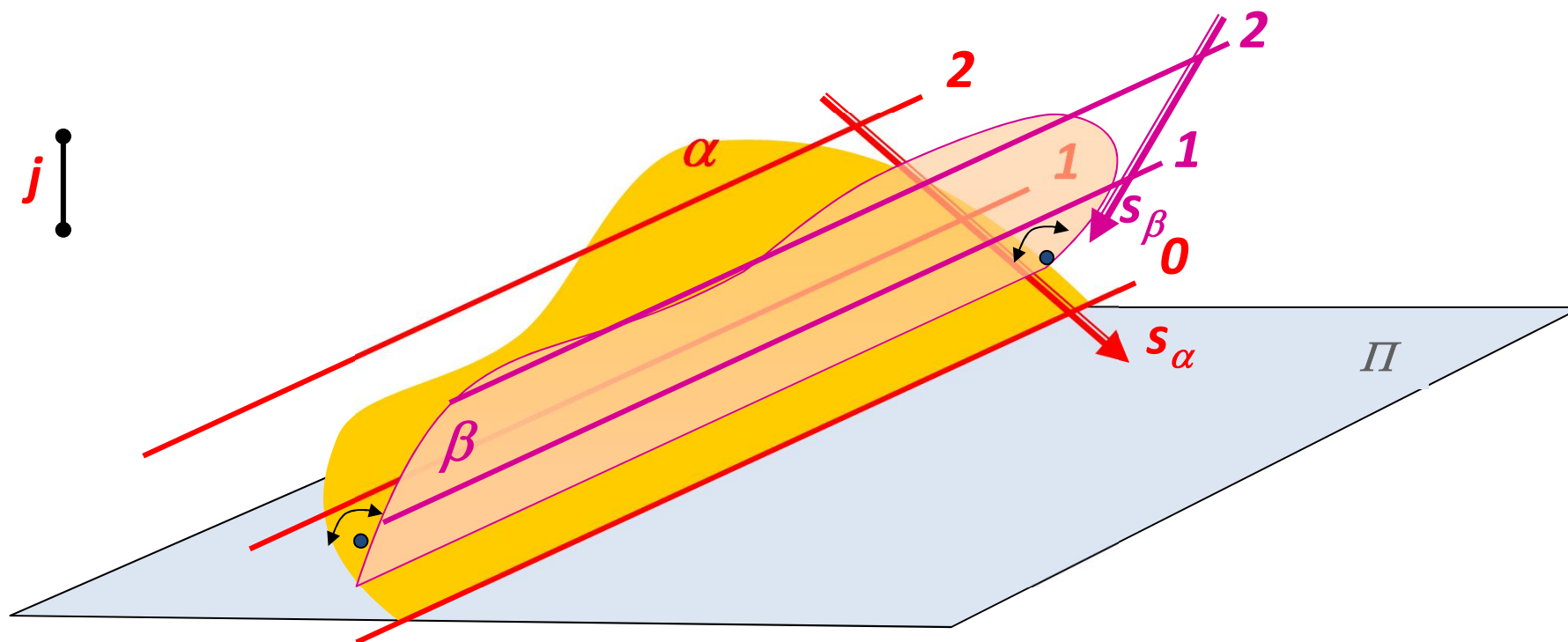
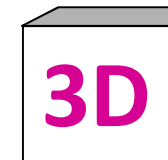
prosta prostopadła do płaszczyzny w przestrzeni

GWIRT: RZUT CECHOWANY - WZAJEMNE POŁOŻENIE ELEMENTÓW

rzut cechowany prostej prostopadłej do płaszczyzny

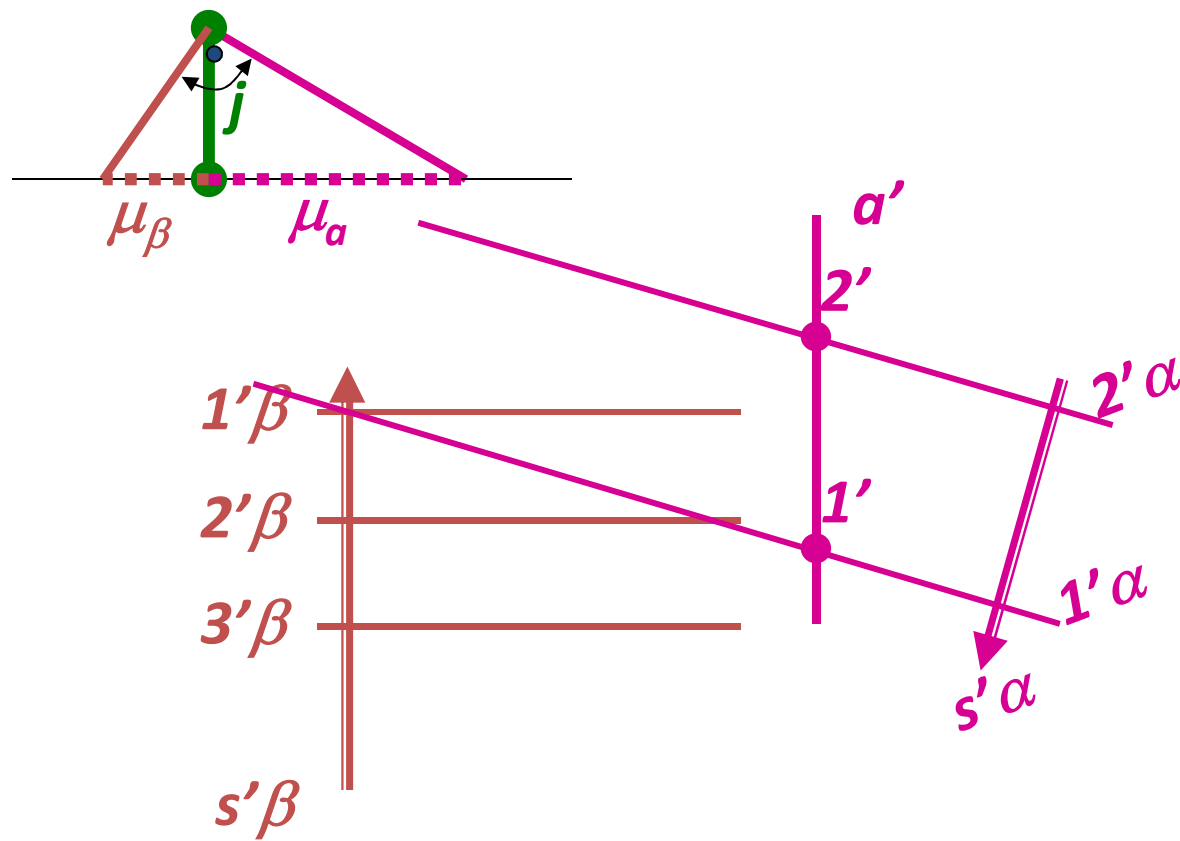
GWIRT: RZUT CECHOWANY - WZAJEMNE POŁOŻENIE ELEMENTÓW

płaszczyzna prostopadła do płaszczyzny w przestrzeni

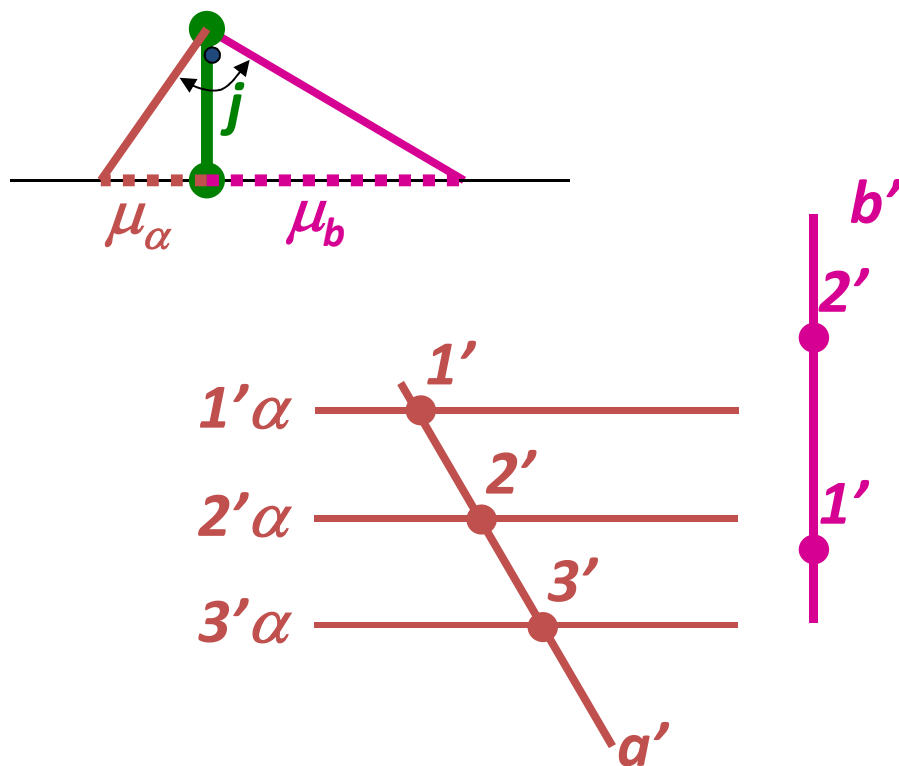
GWIRT: RZUT CECHOWANY - WZAJEMNE POŁOŻENIE ELEMENTÓW

- $\alpha \in a \wedge a \perp \beta$
- $a' \perp 1'\beta$
- $\mu_\alpha = 1/\mu_\beta$
- ↘ = ↙

rzut cechowany płaszczyzny prostopadłej do płaszczyzny

GWIRT: RZUT CECHOWANY - WZAJEMNE POŁOŻENIE ELEMENTÓW

➡ $\alpha \in a \wedge \alpha \perp b$

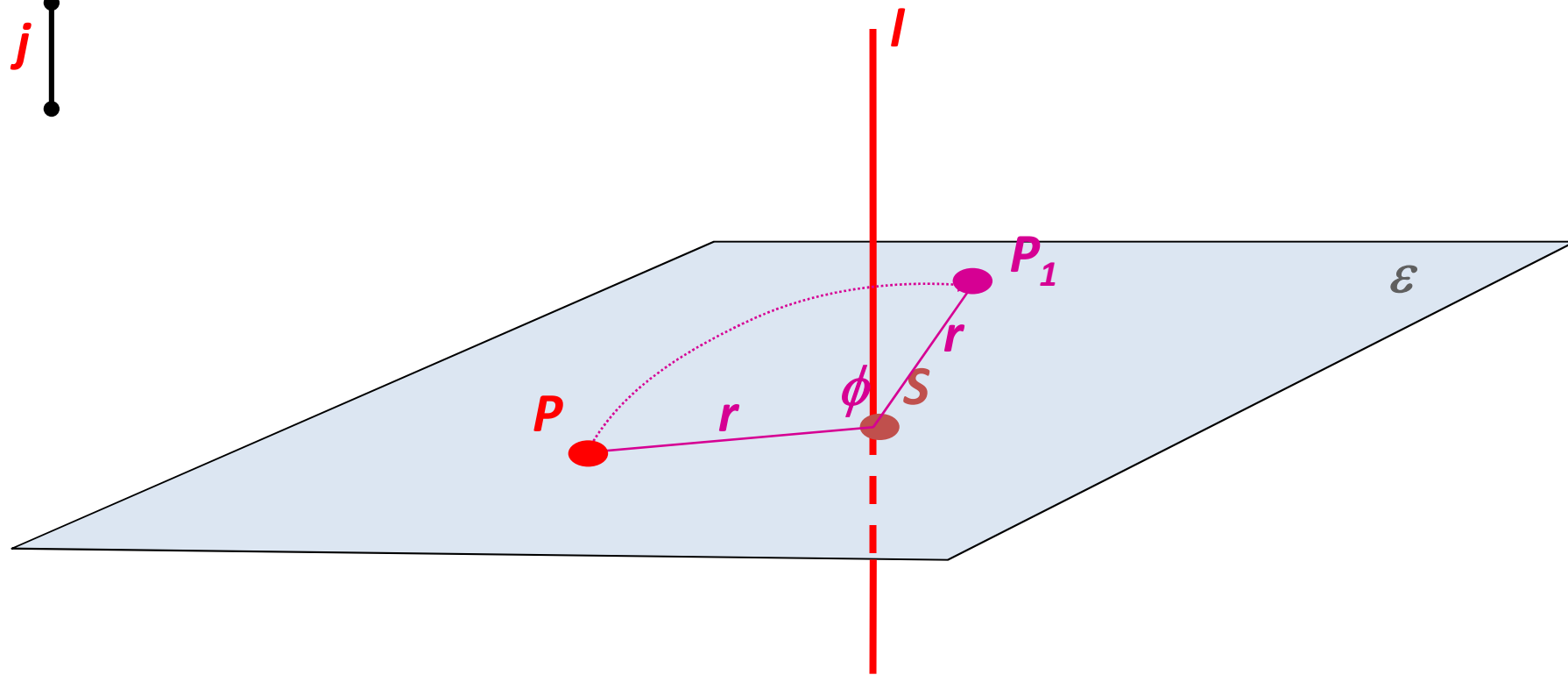
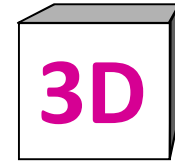
➡ $1' \alpha \perp b'$

➡ $\mu_\alpha = 1/\mu_b$

➡ $\searrow = \swarrow$

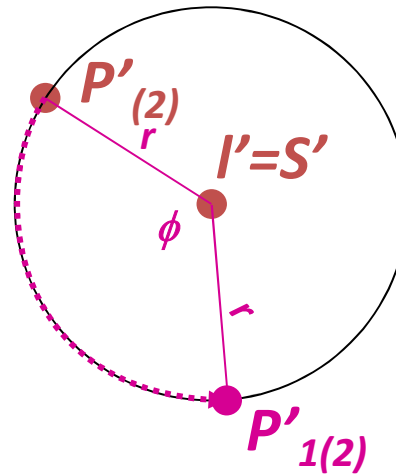
rzut cechowany prostej prostopadłej do prostej

GWIRT: RZUT CECHOWANY - OBRÓT

obrót punktu wokół osi pionowej

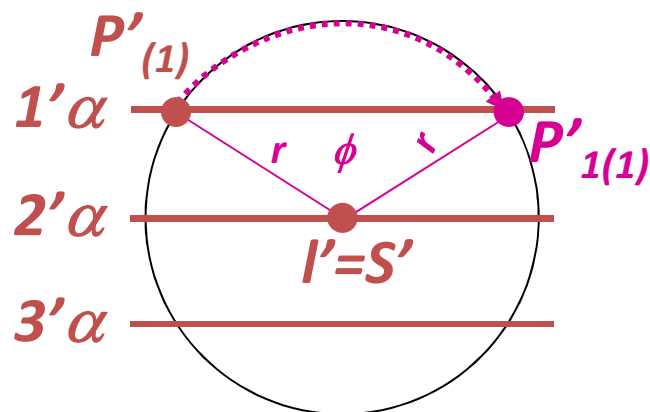
GWIRT: RZUT CECHOWANY - OBRÓT

obrót punktu wokół osi pionowej

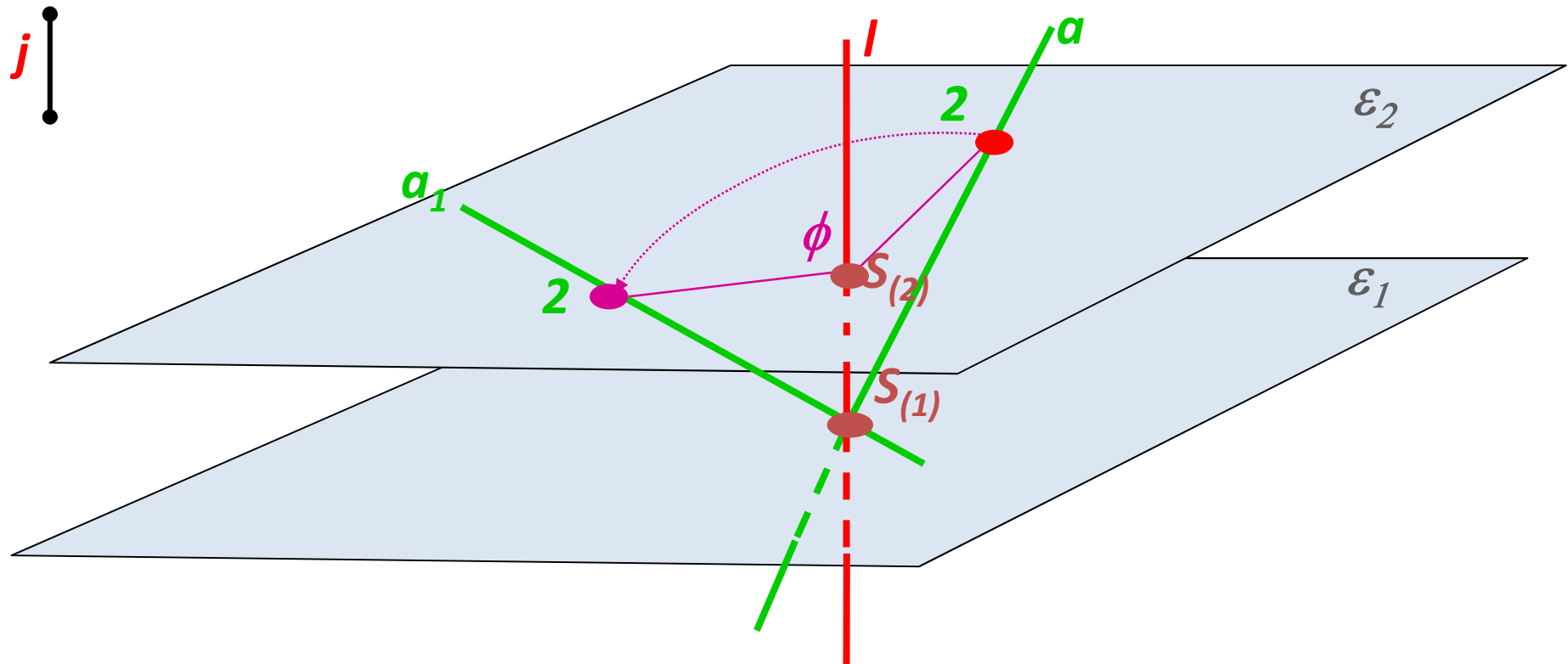
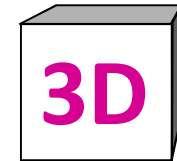
GWIRT: RZUT CECHOWANY - OBRÓT

j

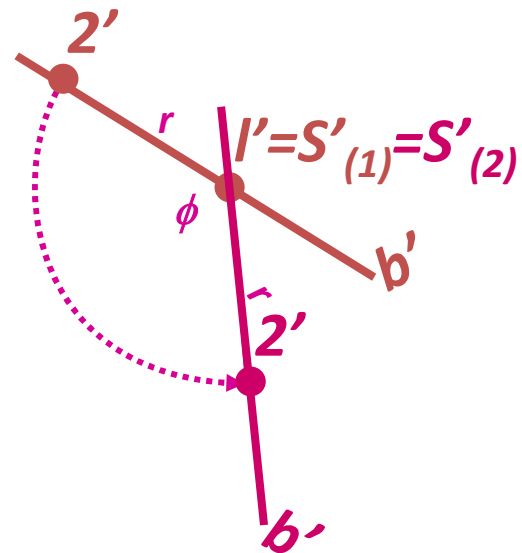
obrót punktu wokół osi pionowej

GWIRT: RZUT CECHOWANY - OBRÓT

obrót prostej wokół osi pionowej

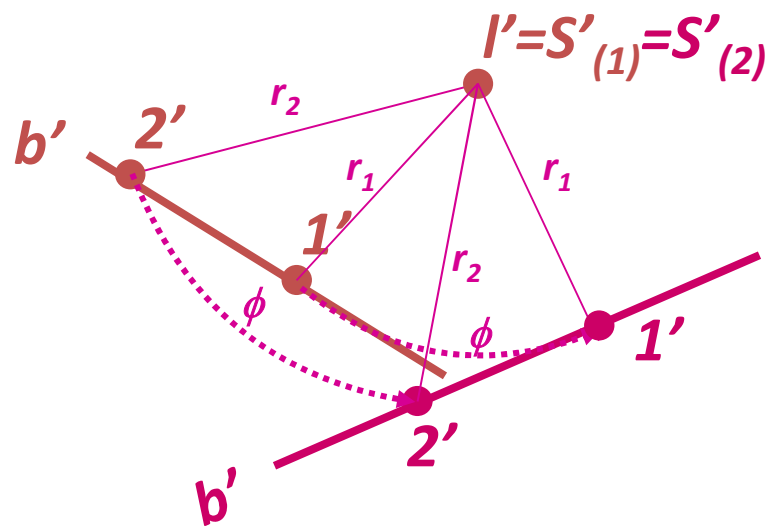
GWIRT: RZUT CECHOWANY - OBRÓT

obrót prostej wokół osi pionowej

GWIRT: RZUT CECHOWANY - OBRÓT

j

obrót prostej wokół osi pionowej

GWIRT: RZUT CECHOWANY - KŁAD

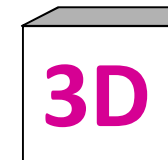
KŁAD – obrót przy następujących założeniach:

- oś obrotu leży na rzutni (jest pozioma)
- kąt obrotu jest taki aby punkt po obrocie znalazł się na rzutni

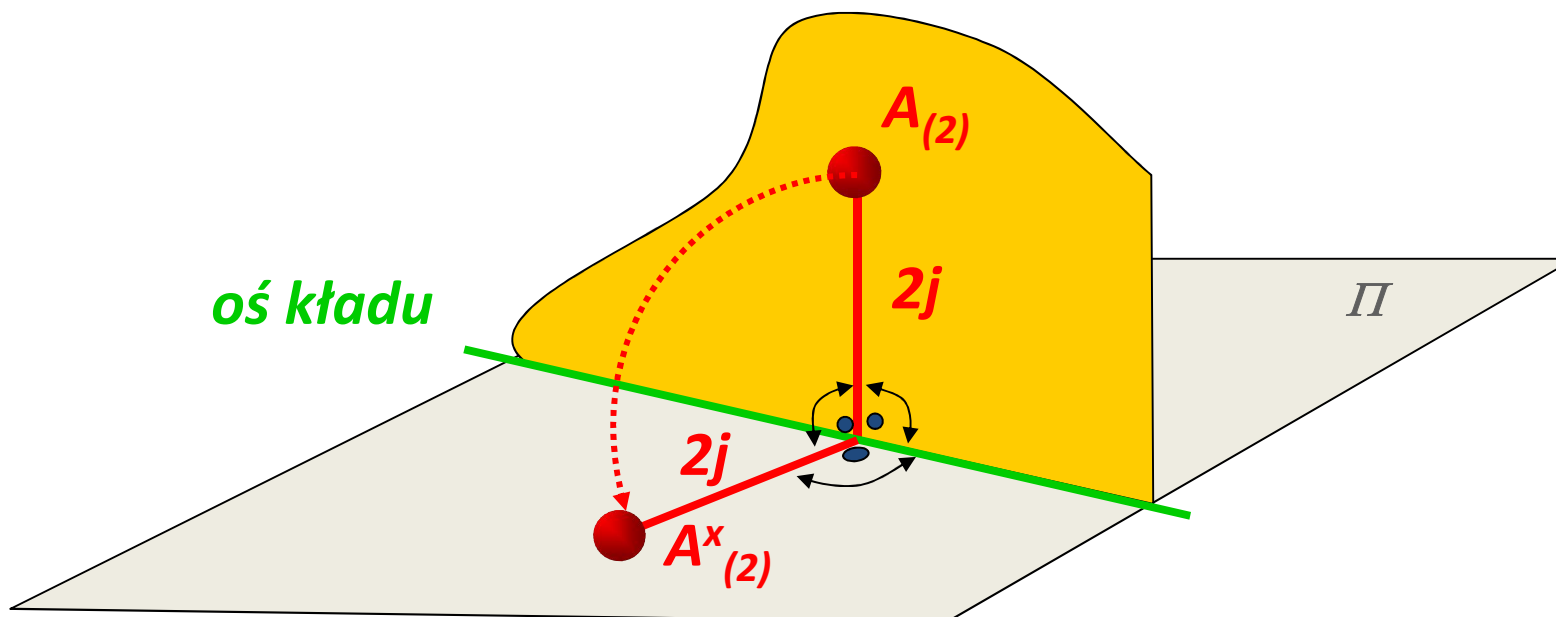
POJĘCIA:

- Oś obrotu = oś kładu.
- Kąt obrotu = kąt kładu.
- Kład o kąt $\Pi/2$ nazywamy kładem prostokątnym.
- Promień obrotu = promień kładu.
- Środek obrotu = środek kładu.

GWIRT: RZUT CECHOWANY - KŁAD

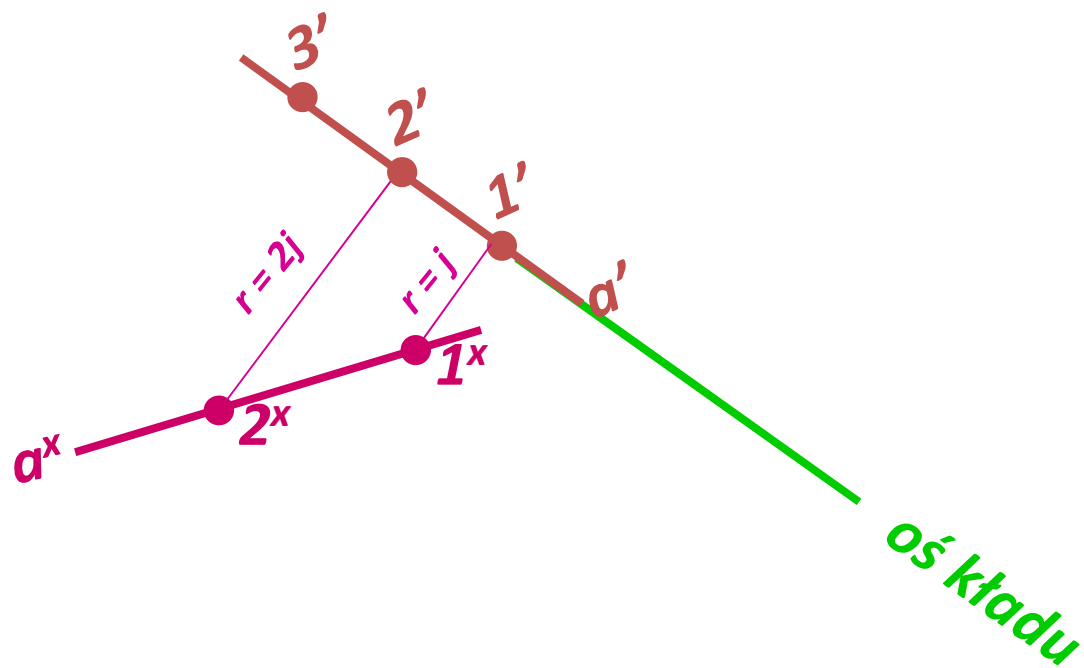
j

kład prostokątny punktu

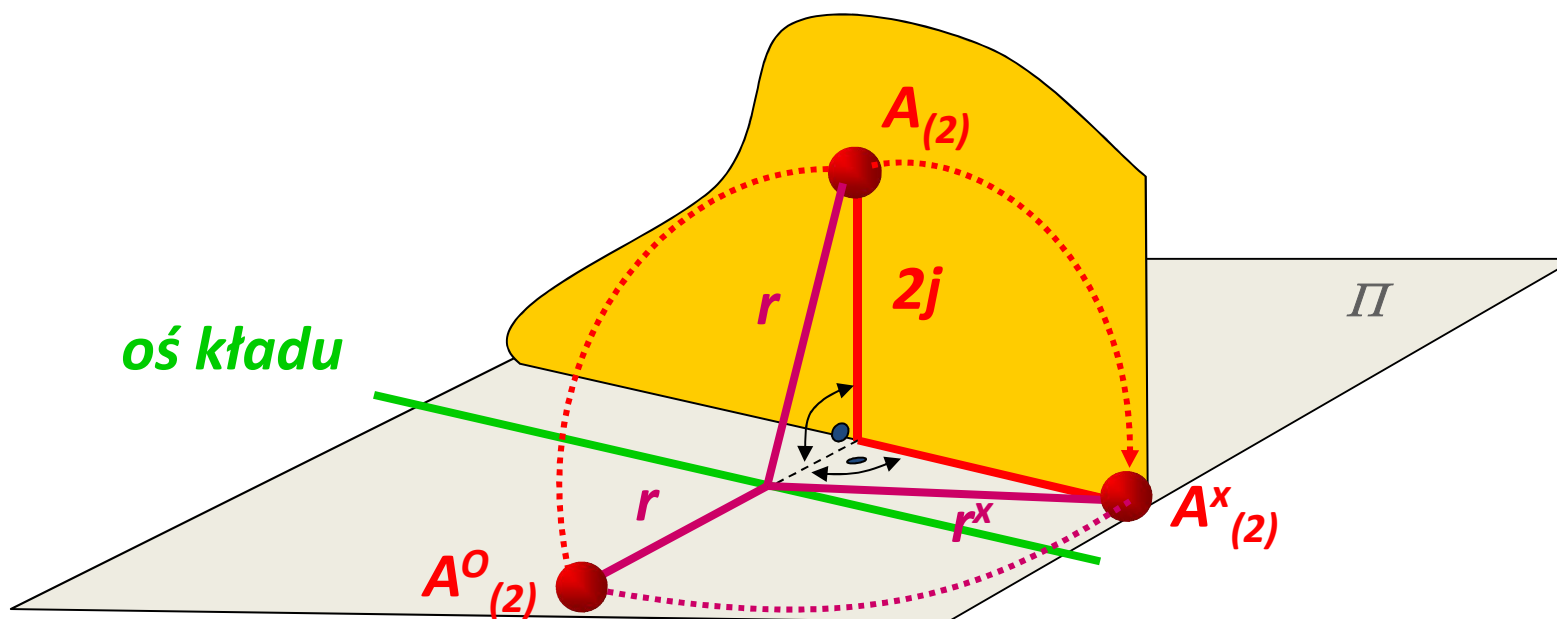
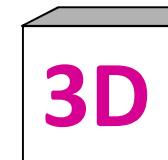
GWIRT: RZUT CECHOWANY - KŁAD

j

kład prostokątny prostej

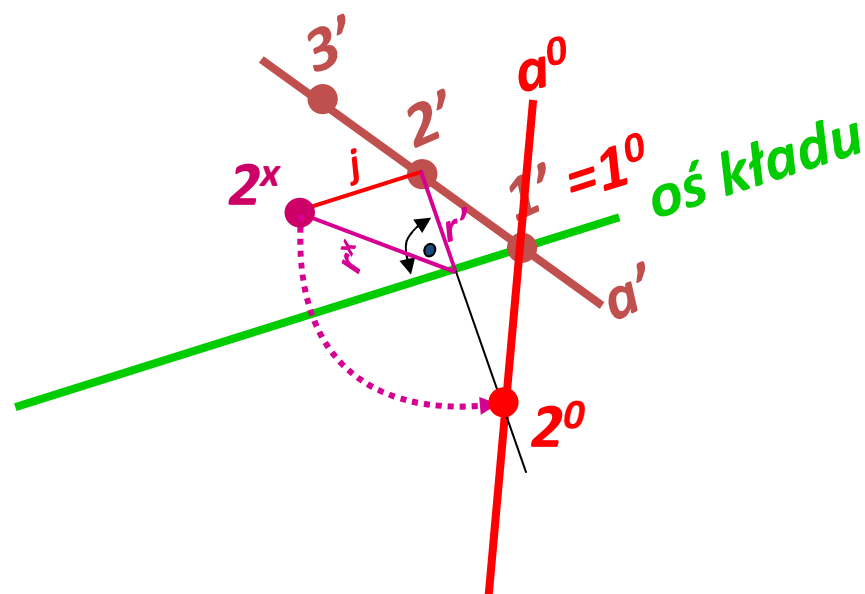
GWIRT: RZUT CECHOWANY - KŁAD

kład punktu

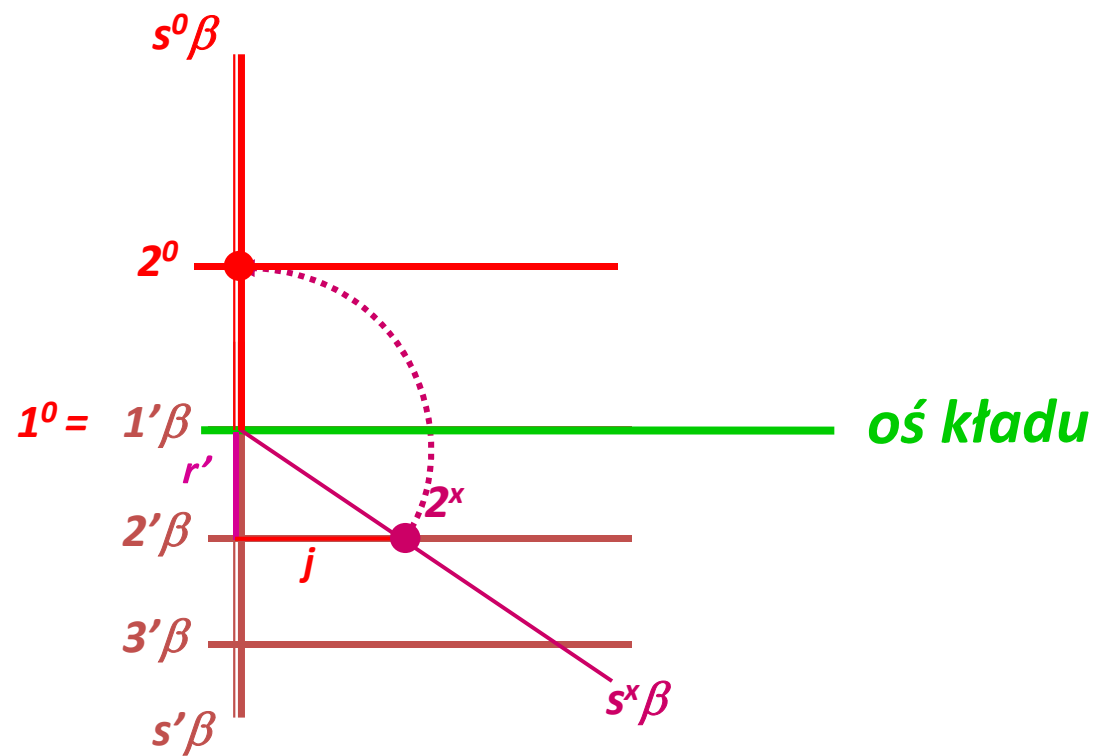
GWIRT: RZUT CECHOWANY - KŁAD

j

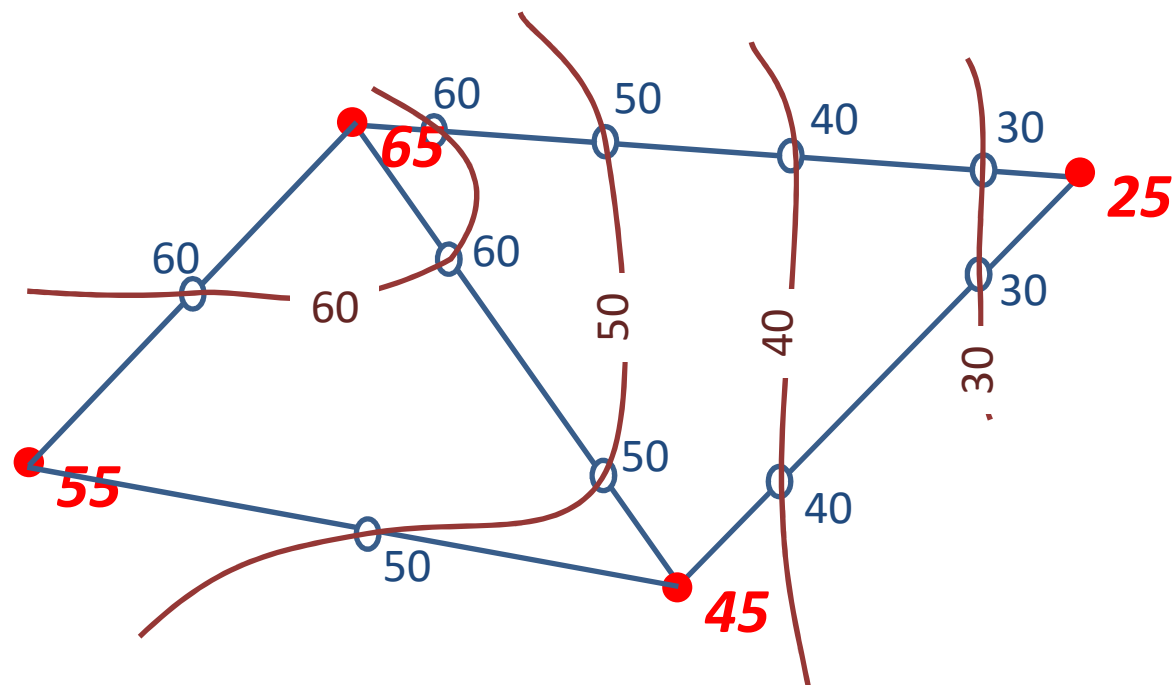
kład prostej

GWIRT: RZUT CECHOWANY - KŁAD

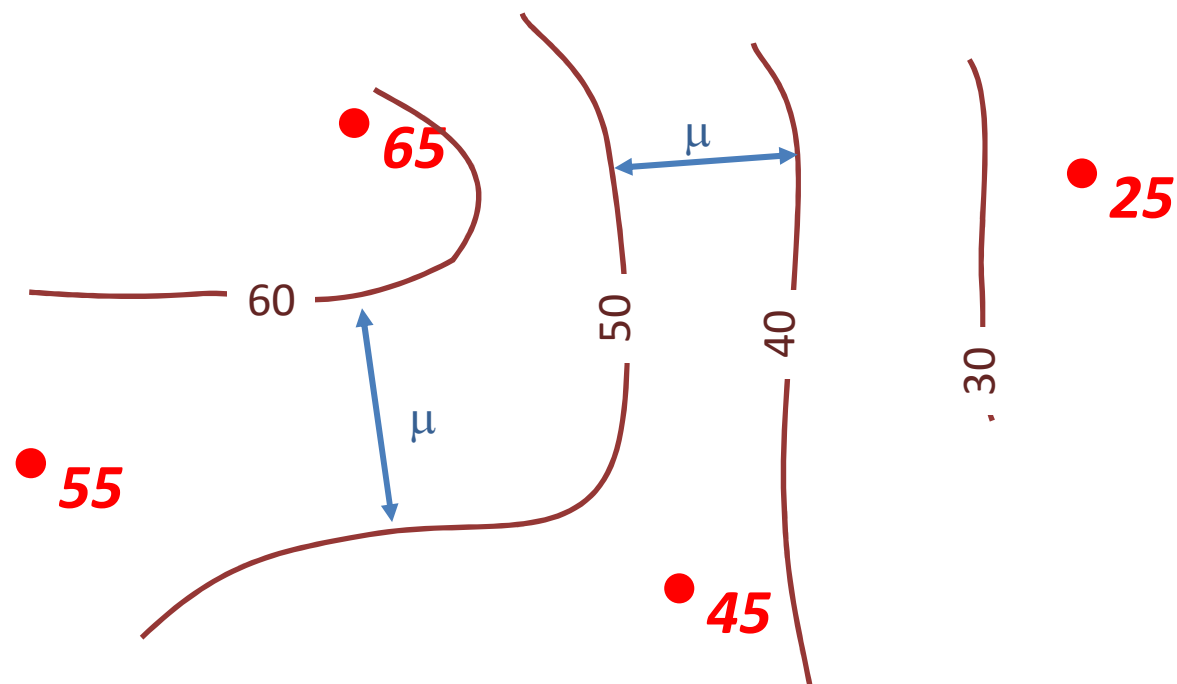

kład płaszczyzny

GWIRT: RZUT CECHOWANY – POWIERZCHNIA TOPOGRAFICZNA

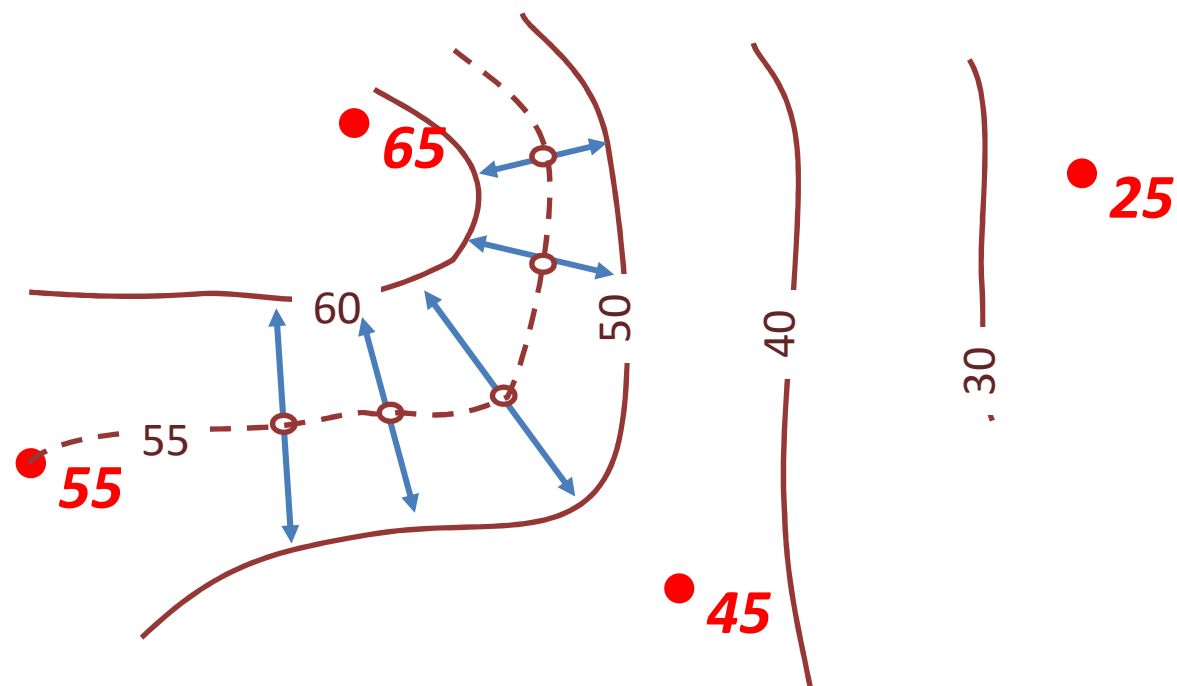

GWIRT: RZUT CECHOWANY – POWIERZCHNIA TOPOGRAFICZNA

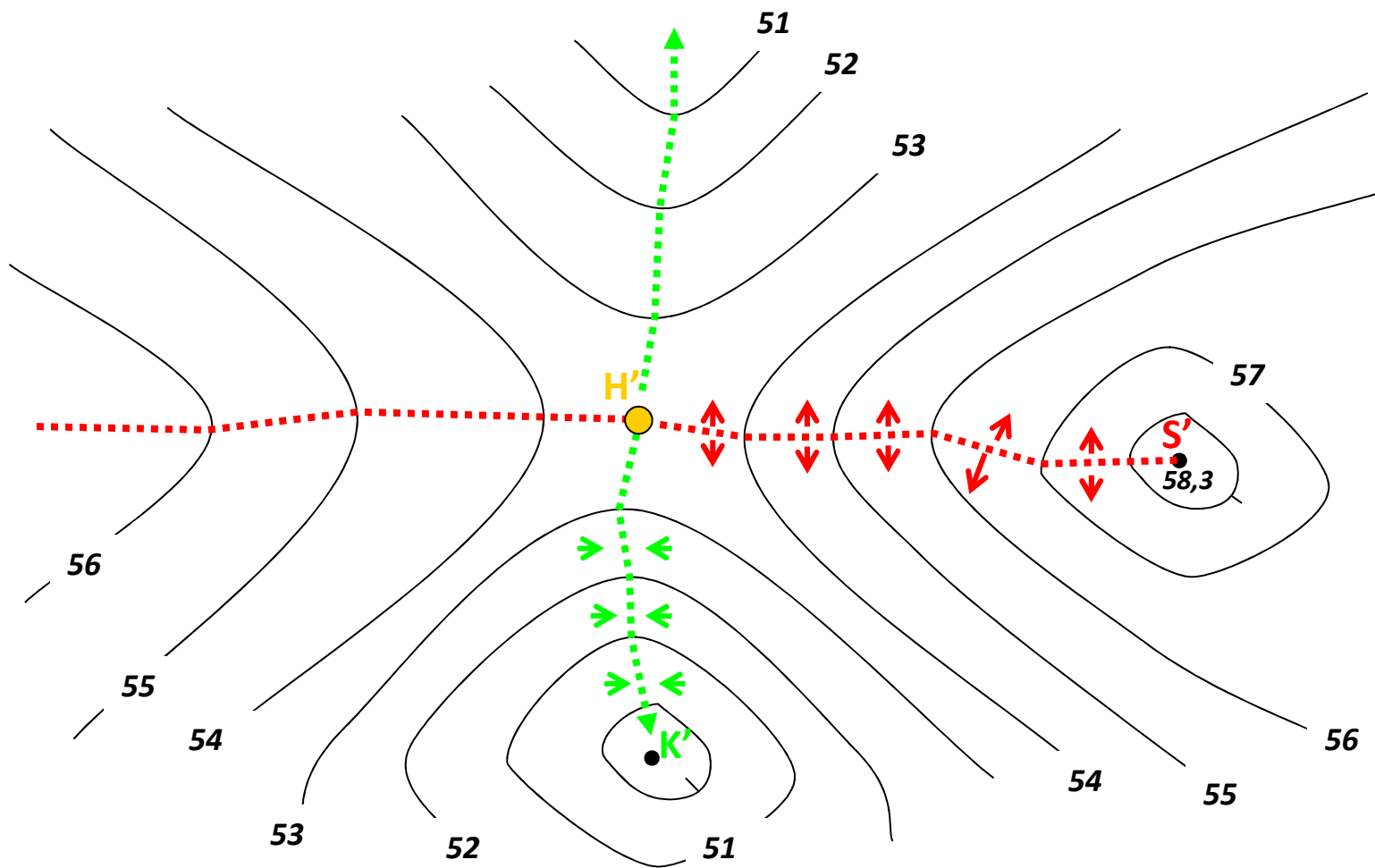

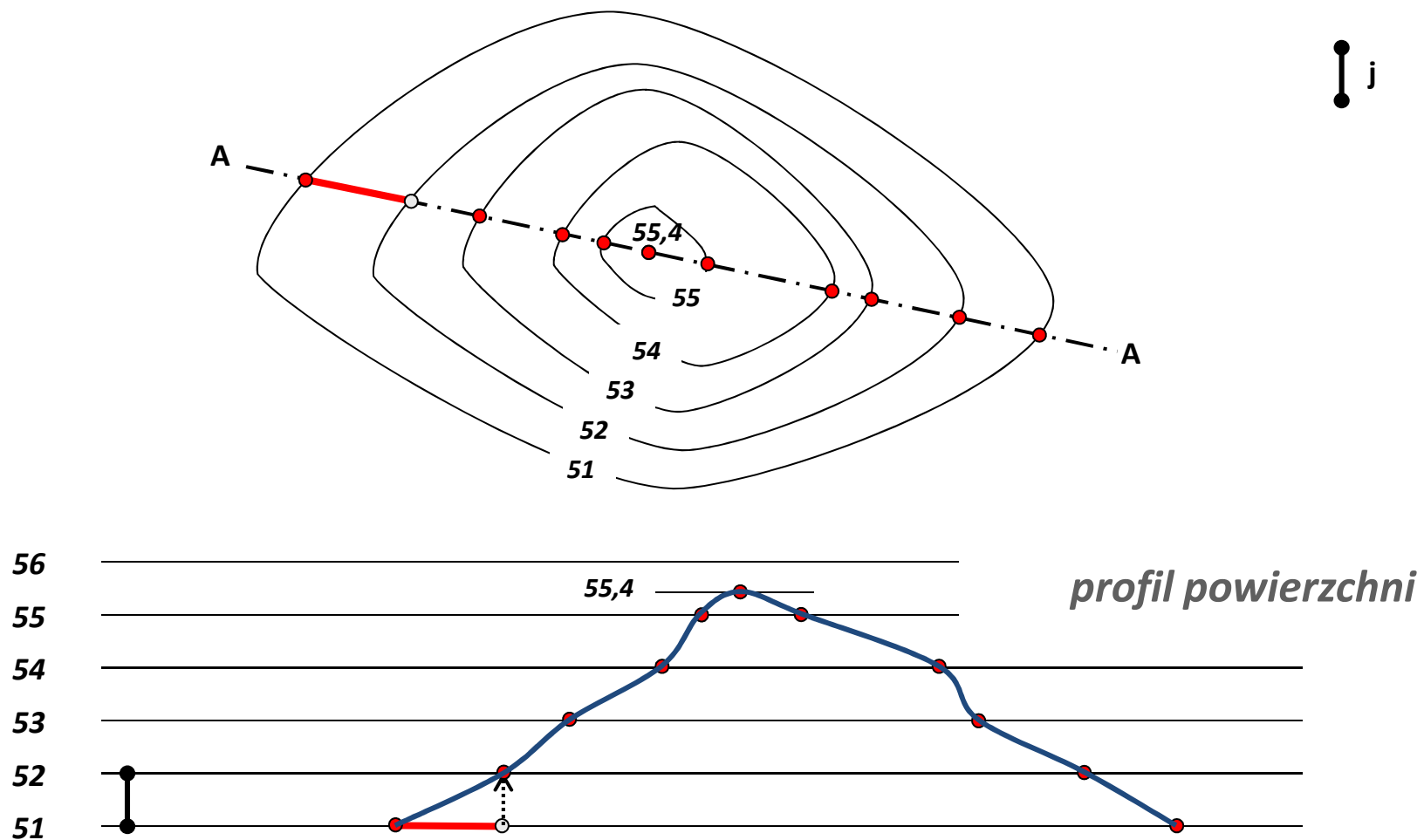
GWIRT: RZUT CECHOWANY – POWIERZCHNIA TOPOGRAFICZNA

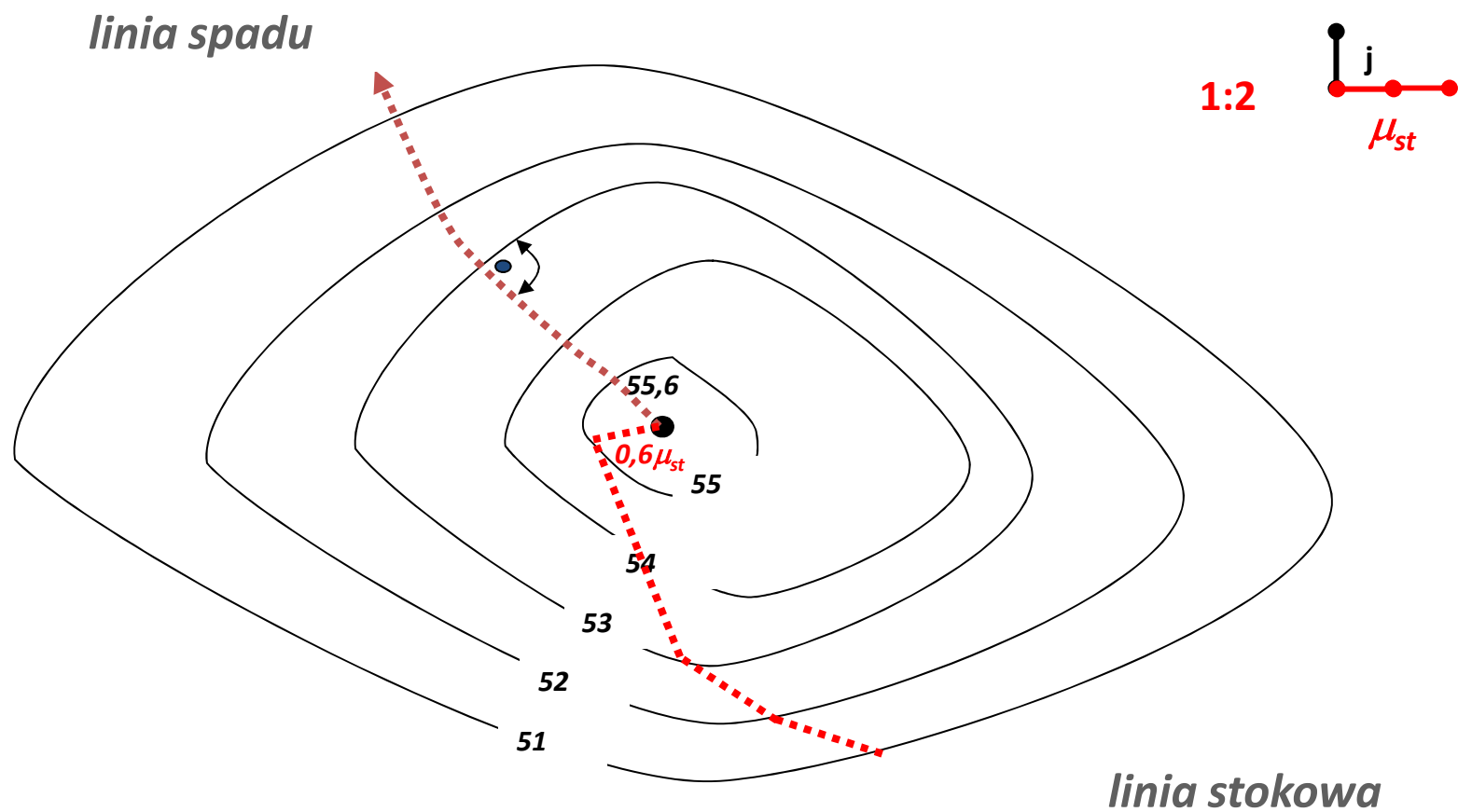
GWIRT: RZUT CECHOWANY – POWIERZCHNIA TOPOGRAFICZNA

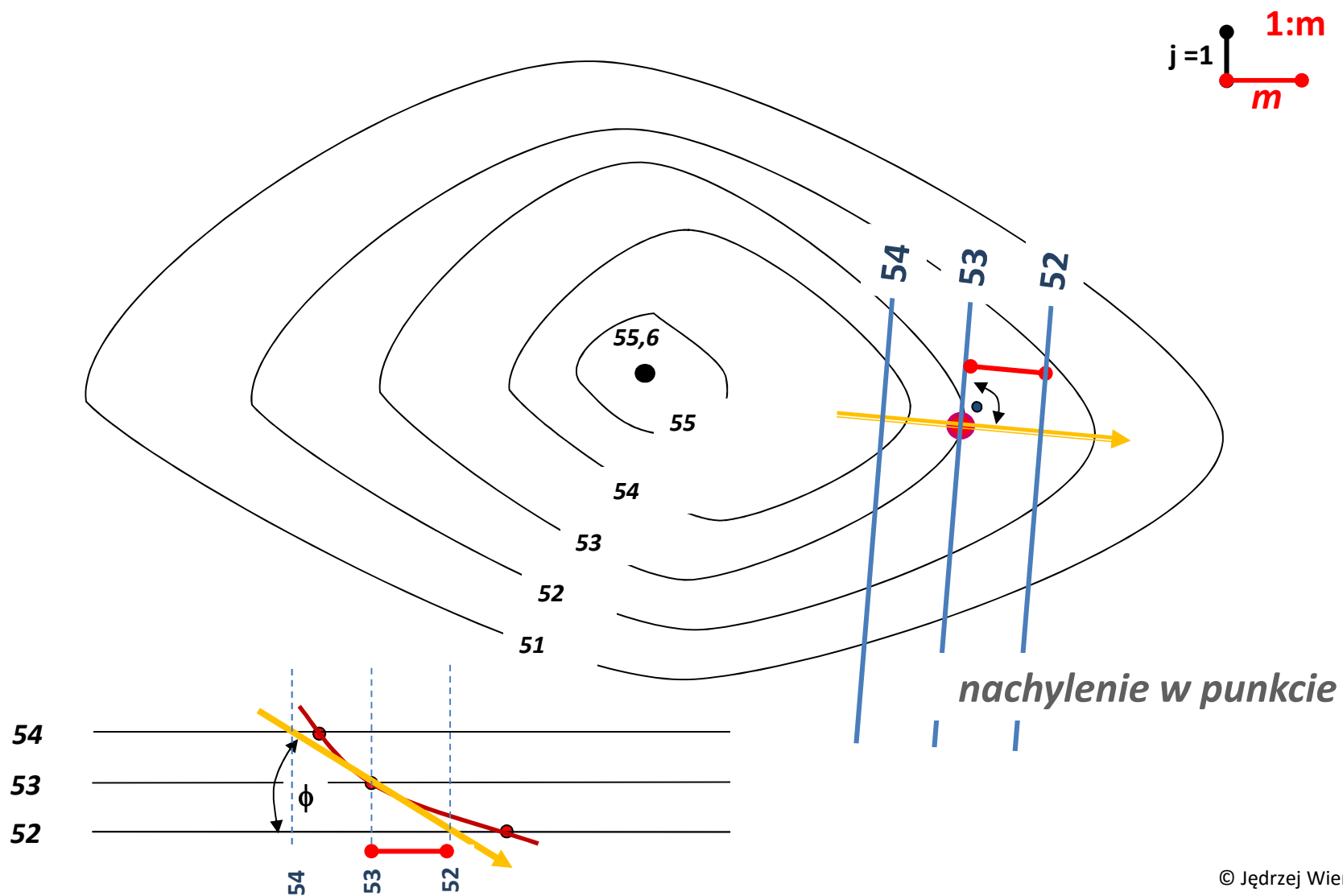
GWIRT: RZUT CECHOWANY – POWIERZCHNIA TOPOGRAFICZNA

GWIRT: RZUT CECHOWANY – POWIERZCHNIA TOPOGRAFICZNA

GWIRT: RZUT CECHOWANY – POWIERZCHNIA TOPOGRAFICZNA

GWIRT: RZUT CECHOWANY – POWIERZCHNIA TOPOGRAFICZNA

przekrój dowolną
płaszczyzną α

